

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

**Přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na
malé a střední podniky v České republice**

**Positive and negative aspects of introduction of an Electronic
Registration of Sales to small and medium-sized enterprises in
the Czech Republic**

Bc. Michaela Vildová

Plzeň 2018

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela VILDOVÁ**

Osobní číslo: **K16N0030K**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**

Název tématu: **Přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky v České republice**

Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte malé a střední podniky v České republice.
2. Charakterizujte systém elektronické evidence tržeb.
3. Analyzujte dopady zavedení elektronické evidence na malé a střední podniky.
4. Zhodnoťte přínosy a negativa elektronické evidence tržeb pro malé a střední podniky.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky v České republice“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 18. dubna 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé práce, panu Ing. Zdeňku Hruškovi, Ph.D., za odborné rady, ochotu a vstřícnost, které mi byly při psaní diplomové práce velmi nápomocny.

Obsah

Úvod.....	7
Metodika a cíle.....	8
1 Podnikatelské prostředí v České republice	10
1.1 Malé a střední podniky v ČR	11
1.2 Charakteristika malých a středních podniků v ČR.....	13
1.3 Význam malých a středních podniků.....	14
1.4 Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky	15
2 Problematika daňových úniků v souvislosti se zavedení koncepce elektronické evidence tržeb	16
2.1 Daňové úniky na dani z přidané hodnoty.....	18
2.2 Daňové uniky na dani z příjmů	19
2.3 Boj proti daňovým unikům	24
3 Elektronická evidence tržeb.....	26
3.1 Modely evidování tržeb.....	26
3.2 Legislativní proces v ČR.....	29
3.3 Subjekty a předmět evidence tržeb	31
3.4 Vymezení evidované tržby.....	32
3.5 Náležitosti účtenky.....	32
3.6 Princip online evidence	33
3.6.1 Hardwarové řešení pro EET	35
3.6.2 Softwarové řešení pro EET	36
3.6.3 Příklady variant a způsoby řešení pokladních míst	37
3.7 Kontrola dodržování.....	42
3.8 Účtenková loterie	43
3.9 Doprovodné změny	44

4	Analýza dopadů zavedení.....	45
4.1	Základní údaje o respondentech	45
4.2	Analýza podniků a jejich vztahů k EET	47
5	Zhodnocení přínosů a negativ EET pro malé a střední podniky	60
5.1	SWOT analýza dopadů zavedení elektronické evidence tržeb.....	61
5.2	Přínosy zavedení EET	62
5.3	Negativa zavedení EET	63
5.4	Zhodnocení dopadů na malé podniky.....	73
5.5	Zhodnocení dopadů na střední podniky.....	73
	Závěr.....	74
	Seznam tabulek	76
	Seznam obrázků	77
	Seznam použitých symbolů a zkratk	80
	Seznam použité literatury.....	81
	Seznam příloh.....	87

Úvod

Krácení daňové povinnosti se dlouhodobě vyskytuje v některých oblastech podnikání v České republice a stalo se téměř běžnou záležitostí. Ročně se dle Českého statistického úřadu nevykázané příjmy pohybují v částkách 170 miliard Kč. Stále častěji jsou proto zaváděny nástroje, jež mají zamezit daňovým únikům. Nejnovější nástroj, který Finanční správa zavedla, je elektronická evidence tržeb. Elektronická evidence tržeb má řadu dopadů na subjekty ekonomiky jako jsou veřejnost, stát a podnikatelské entity. Tato práce se bude zabývat analýzou dopadů na malé a střední podniky v České republice.

V první části práce budou zkoumané podniky charakterizovány a rozčleněny z několika hledisek. Bude přestavena Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky, která tyto podniky sdružuje a vytváří jim vhodné podmínky k podnikání. Dále bude rozebrána problematika daňových úniků, a to především v souvislosti s daní z přidané hodnoty a daní z příjmů. Velikost stínové ekonomiky v České republice bude srovnána s ostatními zeměmi Evropské unie.

V navazující části práce budou uvedeny jednotlivé varianty, o kterých bylo uvažováno při volbě vhodného systému včetně rozsahu evidence ve vazbě na předmět a subjekt. Práce bude podrobněji zaměřena na výsledný model elektronické evidence tržeb.

Následující kapitoly budou již analyzovat dopady elektronické evidence tržeb se zaměřením na malé a střední podniky. Pro zpracování této části práce bude provedeno dotazníkové šetření, kterého se budou účastnit vybrané daňové subjekty, s cílem zjistit jejich praktické zkušenosti s evidencí. Poslední část práce bude souhrnně zobrazovat přínosy a negativa evidence pro malé a střední podniky.

Metodika a cíle

Diplomová práce je sestavena z dvou hlavních částí. První část tvoří literární rešerši, na kterou navazuje druhá část práce tvořená vlastním výzkumem. Pro vypracování této práce byla použita kromě české odborné literatury a zákonů v platném znění také zahraniční literatura.

V praktické části byla využita metoda výzkumu CAWI – online dotazování, přičemž rekrutace respondentů byla provedena prostřednictvím cíleného emailu. Výzkumným nástrojem byl strukturovaný dotazník v rozsahu 18 otázek, viz příloha B. Dotazníkové otázky byly jak dichotomické, tak alternativní, výčtové a otevřené. Cílovou skupinou byli majitelé, jednatelé, nebo ředitelé malých a středních podniků v celé České republice. Celkem bylo osloveno 1 705 respondentů, ze kterých odpovědělo na dotazník 119 respondentů, což znamená 7% návratnost. Sběr dat byl provedený v termínu od 17. 1.2018 do 31. 1. 2018.

K posouzení dat získaných z průzkumu byla využita metoda korelační analýzy, jež byla zpracována prostřednictvím programu Microsoft Excel. K výpočtu míry závislosti byl použit Pearsonův korelační koeficient, který může nabývat hodnot v intervalu [-1;1]. Na základě absolutní hodnoty vypočteného koeficientu lze dle De Vaus (2002) definovat šest skupin určující závislost mezi dvěma proměnnými, viz tabulka 1.

Tabulka 1: Míra závislosti proměnných

Absolutní hodnota korelačního koeficientu	Míra závislosti
0,01 – 0,09	Žádná
0,10 – 0,29	Nízká
0,30 – 0,49	Střední
0,50 – 0,69	Podstatná
0,70 – 0,89	Velmi silná
0,90 a více	Téměř perfektní

Zdroj: vlastní zpracování dle De Vaus (2002), 2018

Metoda deskripce byla využita k popsání modelů elektronické evidence tržeb se zaměřením na výsledný model. Dále byla provedena komparace zařízení vhodných pro

elektronickou evidenci tržeb, a to jak z pohledu nákladů, tak dle technických požadavků. Po analýze přínosu a negativ na malé a střední podniky došlo ke komparaci plátců daně z přidané hodnoty mezi roky 2016 a 2017. Dále byly analyzovány tržby povinných subjektů v rámci jednotlivých čtvrtletí od roku 2015 po rok 2017.

Cíle práce sestávají ze seznámení čtenáře se systémem elektronické evidence tržeb, která byla primárně zavedena pro účely boje s daňovými úniky, a charakteristikami malých a středních podniků v České republice. Hlavním cílem je provedení identifikace přínosů a negativ elektronické evidence tržeb a souhrnné zhodnocení jejich dopadů. K naplnění tohoto cíle bylo využito analýzy podnikatelského prostředí.

1 Podnikatelské prostředí v České republice

V České republice (dále jen „ČR“) má podnikání dlouholetou tradici, kdy byly podnikatelské aktivity alokovány zejména na venkov, kde docházelo k rozvoji řemesel, již od 10. století. Od 14. století se sdružovali řemeslníci do cechů, které si vybudovaly monopolní postavení na trhu až do doby nástupu manufakturní výroby. Další zlom nastal v roce 1860, kdy byl vydán živnostenský řád, jímž bylo legalizováno svobodné podnikání. Významný rozmach nastal v 19. století, kdy vznikla celá řada významných podniků jako například Baťa, Laurin & Klement, První česká vzájemná pojišťovna a Spořitelna česká. Od roku 1948 však docházelo k omezování soukromého podnikání a ke zestátnění drobných podniků, čímž bylo české podnikatelské prostředí deformováno. Proto se stal velmi významný rok 1989, kdy došlo opět k přechodu na tržní systém a k markantnímu rozvoji soukromého sektoru. V tomto roce bylo registrováno přibližně 19 tisíc firem, o rok později se již počet firem pohyboval kolem 180 tisíc a za další rok v ČR podnikalo více jak milión podnikatelů. Od roku 1996 se v ekonomice objevují závažnější problémy, neboť především kvůli nepřipravené legislativě a komplikované privatizaci nastal rozmach silné korupce a tunelování. Nezaměstnanost rostla, kurz české koruny výrazně poklesl. Posledním mezníkem ve vývoji podnikatelského prostředí bylo zapojení České republiky do Evropské unie v roce 2004. Od Evropské unie Česká republika přejímá některé legislativní zákony a cíle, např. se snaží o zjednodušení podnikatelského prostředí. (Malach, 2005; mladypodnikatel.cz, 2017)

Podnikatel je dle nového občanského zákona č. 89/2012 Sb., § 420 definován jako: *„ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.“* Tento zákon dále uvádí, že se jedná o osobu, která je zapsaná v obchodním rejstříku a má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2018)

Právní forma podnikání určuje typ podnikatelského subjektu, který se zabývá podnikáním. Pro Českou republiku jsou typické následující právní formy podnikání:

- osoba samostatně výdělečně činná,
- obchodní společnost,
- sdružení podnikatelů.

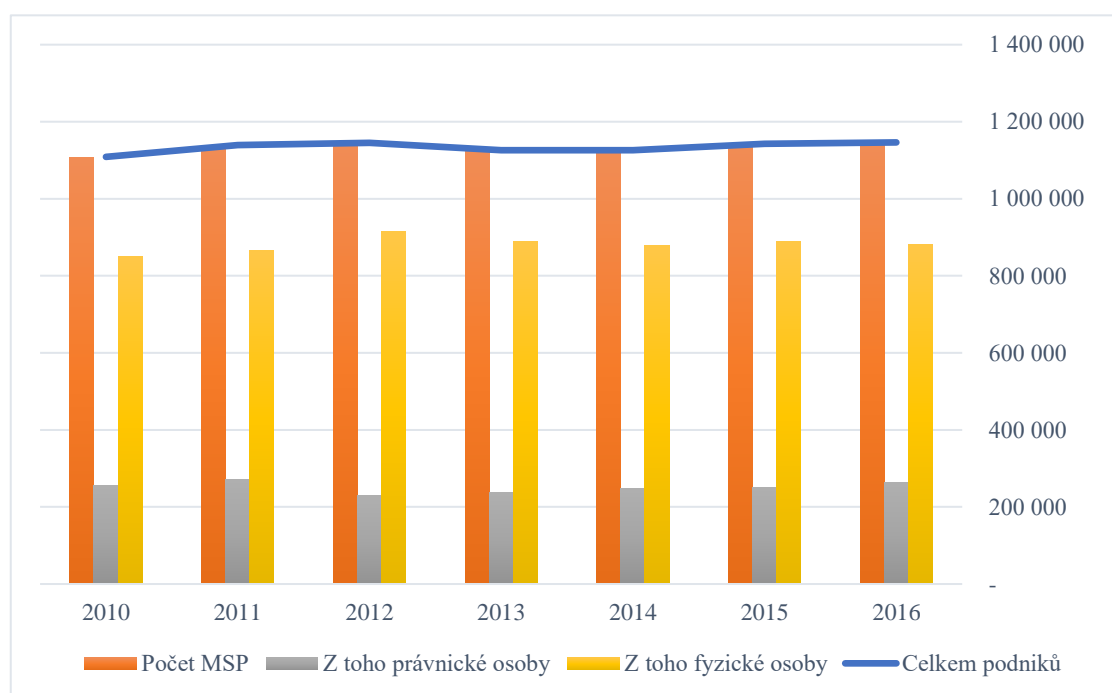
Mezi obchodní společnosti zahrnujeme veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciovou společnost, družstva, nadace, neziskové organizace apod. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2018)

1.1 Malé a střední podniky v ČR

Výraznou část vyspělé ekonomiky tvoří malé a střední podniky (dále jen „MSP“), především protože se podstatně podílejí na výkonu ekonomiky a vytvářejí mnoho pracovních příležitostí pro zaměstnance. MSP jsou zdrojem inovací, růstu a konkurenceschopnosti, lze o nich hovořit jako o významné hnací síle podnikatelské sféry. Údaje v této podkapitole se zaměřují na charakteristiku pozice MSP v České republice (údaje vychází z definice MSP užívané Českým statistickým úřadem – viz kapitola 1.2). (Veber, 2012)

Podíl malých a středních podniků v ČR v posledních letech vykazoval obdobný trend vývoje, jak je patrné z obrázku 1, na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů se pohyboval kolem 99,84 %.

Obrázek 1: Vývoj malých a středních podniků v ČR v letech 2010-2016

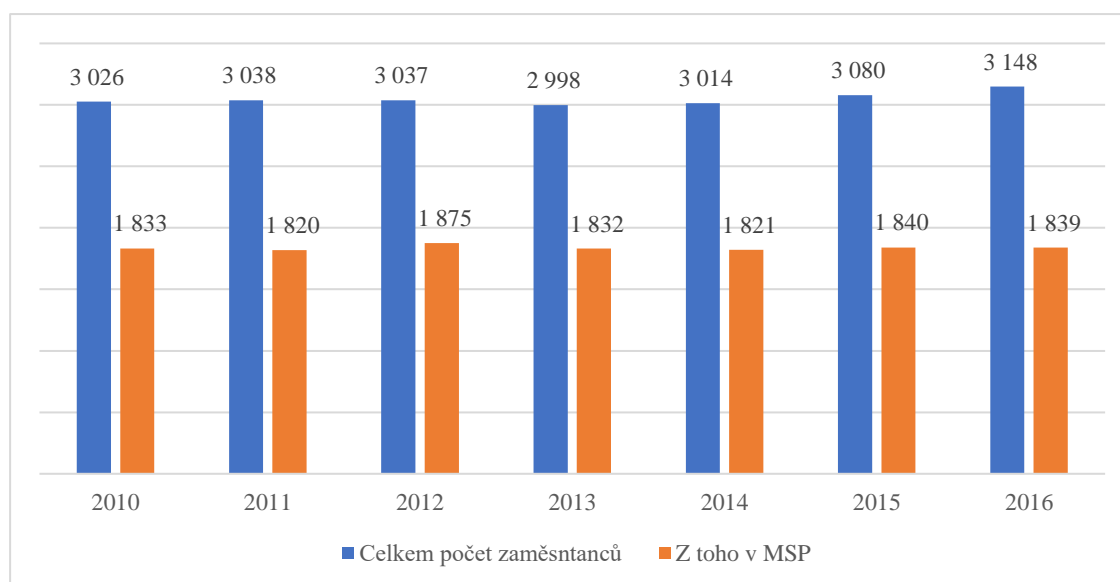

Zdroj: vlastní zpracování dle mpo.cz (2018), 2018

V roce 2016 vykonávalo podnikatelskou činnost v ČR celkem 1 146 274 právnických a fyzických osob, z toho bylo 1 144 417 malých a středních podniků.

Důležitost MSP pro ekonomiku ukazuje i obrázek 2, kde je vidět, že se počet zaměstnanců v MSP podílí na celkovém počtu zaměstnanců kolem 60 %. Celkový počet zaměstnanců se bez ohledu na velikost subjektu pohybuje každoročně kolem 3 milionů. V roce 2015 se celkový počet zaměstnanců malých a středních podniků zvýšil oproti roku 2014 přibližně o 19 tisíc, tedy o 0,68 %, na celkových 1 840 tisíc zaměstnanců. Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v roce 2015 činil 59,74 %, což také představuje pokles oproti roku 2014. V roce 2016 se počet zaměstnanců v MSP oproti roku 2015 nepříliš změnil, v relativní výši dosahoval 58,41 % na celkovém počtu zaměstnanců.

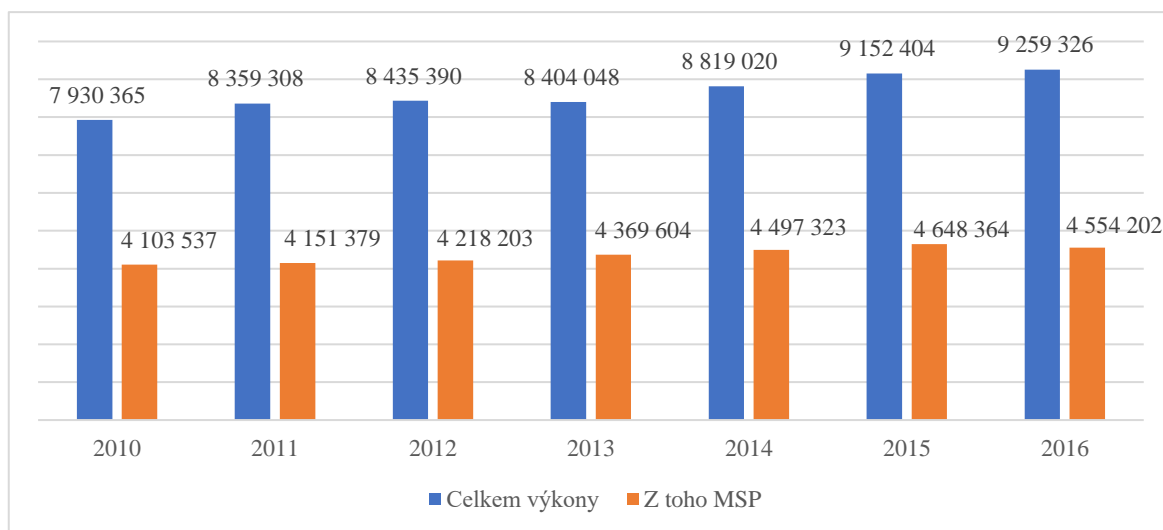
Obrázek 2: Vývoj zaměstnanců MSP v letech 2010-2016 (v tis.)

Zdroj: vlastní zpracování dle mpo.cz (2018), 2018

Dalším důležitým ukazatelem je podíl MSP na výkonech. V průměru se podíl výkonů MSP na celkových výkonech pohybuje v rozmezí 45-50 %, v roce 2010 a 2013 dokonce 52 %. V roce 2015 výkony dosahovaly nejvyšších hodnot ve sledovaném období, a to 4 648 364 mil. Kč. V roce 2016 celkové výkony rostly oproti roku 2015, avšak výkony MSP byly nižší a činily pouze 4 554 202 mil. Kč. Podíl výkonů MSP na celkových výkonech tak v roce 2016 dosahuje 49% podílu.

Obrázek 3: Vývoj výkonu MSP v letech 2010-2016 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle mpo.cz (2018), 2018

1.2 Charakteristika malých a středních podniků v ČR

V České republice se lze setkat s trojím členěním podniků. Podniky se definují dle statického pojetí, dle nařízení komise Evropské unie (dále jen „EU“), nebo podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, přičemž poslední členění je v souladu s předešlým členěním. (Pavláková, 2014)

Statistické pojetí se používá od roku 1997, kdy došlo k harmonizaci s kvantitativní typologií dle Eurostatu a k rozdělení podniků do tří skupin podle počtu zaměstnanců na malé, střední, velké. Jako malé podniky označuje statistický úřad EU podniky, které zaměstnávají méně než 20 zaměstnanců. Střední podniky mají více jak 20 a méně jak 100 zaměstnanců. Pokud podnik zaměstnává přes 100 zaměstnanců, je na něj nahlíženo jako na podnik velký. (Pavláková, 2014)

V Evropské unii se zavádí jednotná definice podniků na základě doporučení Komise č. 96/280/ES ze dne 3. dubna 1996, které bylo následně několikrát doplňováno a aktualizováno, přičemž v současné době se řídí přílohou č. 1 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, jež uvádí kvantitativní kritéria pro klasifikaci podniků. Tato kritéria jsou následující:

- počet zaměstnanců,
- roční obrát,
- bilanční suma roční rozvahy,

- nezávislost.

Tato kritéria rozčleňují podniky do čtyř skupin, a to na mikropodniky, malé podniky, střední podniky a velké podniky. Konkrétní specifikaci podniků znázorňuje následující tabulka 2.

Tabulka 2: Typologie podniků dle Nařízení komise EU

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat (v EUR)		Roční bilanční suma (v EUR)
Mikropodnik	< 10	< 2 mil.	nebo	< 2 mil.
Malý	< 50	< 10 mil.		< 10 mil.
Střední	< 250	< 50 mil.		< 43 mil.

Zdroj: vlastní zpracování dle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, 2018

Posledním kritériem nezahrnutým v tabulce je nezávislost. Nezávislost označuje situaci, kdy podnik není z více jak 25 % vlastněn jiným malým či středním podnikem. (Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, 2018)

1.3 Význam malých a středních podniků

Malé a střední podniky přinášejí významná společenská a ekonomická pozitiva pro společnost.

Mezi hlavní společenské přínosy patří garance svobody a stabilizace společnosti. MSP dávají občanům šanci se svobodně uplatnit a realizovat v procesu. MSP stabilizují společnost, neboť nemohou dosáhnout monopolního postavení a jejich politická či ekonomická nejistota pro ně představuje zdroj rizik. Pro zaměstnance pracující v těchto firmách je typická zodpovědnost, protože každý jejich omyl znamená pád či vlastní ztrátu. Pro tyto podniky je dále specifické, že nejsou vlastněny zahraničními subjekty, proto veškeré efekty z podnikání zůstávají v daném regionu. Díky úzkému propojení s regionem podporují zaměstnanost a přispívají k urbanizaci obcí a k jejich rozvoji či údržbě. Podnikatelé se těší menší anonymitě a jejich jednání bývá pod neustálou kontrolou občanů a okolí. (Veber, 2012; Vojík, 2010)

Malé a střední firmy působí proti posilování monopolů, kdy stále častěji dochází k nástupu multinárodních společností prostřednictvím globalizace. MSP lze nazývat drobnými inovátory a adaptátory, protože se snaží o své uplatnění na lokálním trhu a lépe

tak znají individuální potřeby zákazníků. Podniky však nesoustředí svou činnost pouze na drobné zákazníky, ale také často vystupují jako významní subdodavatelé pro velké společnosti. MSP jsou zároveň schopny absorbovat pracovní síly, které byly uvolněny z hromadného propouštění zaměstnanců z velkých firem, a tím podstatně přispívají ke snižování nezaměstnanosti. Podniky se dokáží pohotově přizpůsobovat měnícím se skutečnostem, proto mohou citlivěji reagovat na potřeby trhu a na změny ekonomických podmínek. Provozní činnosti těchto podniků jsou méně náročné na energii a suroviny, proto je pro ně typická koncepce LEAN z anglického názvu „*less energy, fewer raw material*“. V podnicích není nutná složitá administrativa a kapitálová náročnost na pracovní místo bývá nižší než u velkých společností. (Veber, 2012; Vojík, 2010)

Malé a střední podniky limituje řada omezení. Složitěji získávají kapitál, s čímž souvisí horší možnost rozvoje jejich kapacit, proto obtížně podnikají v oborech s nutnými vysokými počátečními investicemi. Další nevýhodu lze spatřovat ve slabší pozici při získávání veřejných zakázek. Na MSP působí neustále rostoucí počet právních předpisů a jejich změn, jimiž jsou na podnikatele kladeny vysoké legislativní požadavky. Ohrožení ze strany národních a nadnárodních firem či obchodních řetězců, které si mohou dovolit cenovou konkurenci, dokonce i prodej za dumpingové ceny, nabývá na významu. MSP těmto společnostem nemohou konkurovat ani v oblasti nábory zaměstnanců (ať už výzkumných pracovníků, zkušených manažerů či obchodníků), ani v aktivitách vývoje a provádění výzkumu, pro něž často nedisponují dostatečnými finančními prostředky. (Veber, 2012; Vojík, 2010)

1.4 Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky

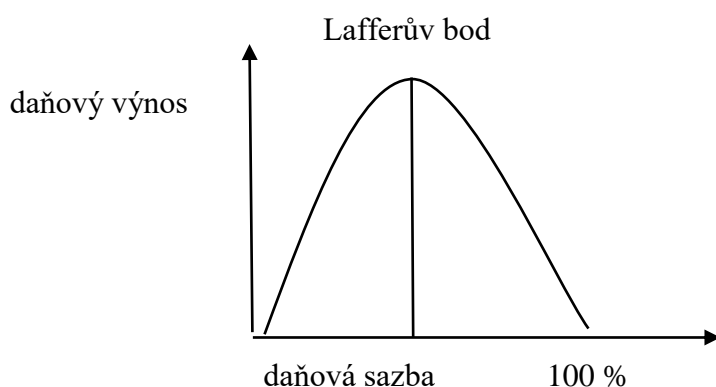
Nejširší podnikatelský segment v České republice zastřešuje od roku 2001 nezisková organizace s názvem Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky. Kromě malých a středních podniků, živnostníků zastupuje také spolky, cechy a sdružení, které hájí profesní zájmy malých podnikatelů. Členy z řad malých a středních podniků asociace sdružuje do skupin, jako jsou rodinné firmy, malé restaurace, podnikatelé na venkově, obchodní provozovny apod., a zajišťuje jejich legislativní a informační servis. Dále pak shromažďuje data o segmentech MSP, vytváří vlastní analýzy, výzkumy a stará se o statistiky. Asociace vydává podnikatelské manuály, knihy, odborné publikace a magazín Trade News. (amsp.cz, 2017)

2 Problematika daňových úniků v souvislosti se zavedení koncepce elektronické evidence tržeb

V moderních ekonomikách bývá předmětem daně stále vyšší část finančních prostředků ekonomických subjektů, z nichž plyne do veřejných rozpočtů značný podíl, proto poplatníci hledají nové způsoby minimalizace své daňové povinnosti, a potažmo se snaží o maximalizaci čistého zisku.

S daňovými úniky úzce souvisí míra zdanění, tedy stanovení její optimální výše, jež souvisí s ekonomickou či psychologickou hranicí zdanění v dané zemi. Ekonomická hranice zdanění představuje maximální hranici zdanění, aniž by docházelo k negativním výkyvům ve výkonnosti ekonomiky dané země. Individuálně vnímaná hranice ekonomického subjektu bývá označována jako psychologická hranice zdanění. Jedná se o hranici, do které subjekt zdanění nevnímá, pokud je však tato hranice překročena, dochází k daňovému odporu, který nejčastěji vede k daňovému úniku. Vztah mezi daňovým výnosem a mírou zdanění zobrazuje Lafferova křivka. Americký ekonom Laffer ve své hypotéze uvádí, že v případě vyšší daňové sazby než té optimální ekonomické subjekty realokují svou podnikatelskou činnost do oblasti stínové ekonomiky, a paradoxně tak bude daňový výnos dosahovat nižších hodnot, než kterých by nabýval při optimální sazbě – viz obrázek 4. (Samuelson, 2013)

Obrázek 4: Lafferova křivka

Zdroj: vlastní zpracování dle Samuelson (2013), 2018

Jednoznačné vymezení pojmu daňový únik v české literatuře neexistuje. Daňový únik obecně představuje minimalizaci či úplné nulování daňové povinnosti poplatníka. Z anglických zdrojů pochází myšlenka, že pojem lze specifikovat podle legálnosti. Pokud

dochází ke krácení na dani v mezích zákona způsobem, který není v daňových zákonech zakázán či jinak omezen, jedná se o tzv. „Tax Avoidance“, tedy vyhýbání se placení daně nebo také obcházení daně či legální daňový únik. Při „Tax Avoidance“ poplatník využívá všech možných daňových úlev či mezer v daňových zákonech a souvisejících předpisech k tomu, aby minimalizoval své daňové povinnosti. Lze tedy hovořit o legálních aktivitách, při kterých dochází k efektivní daňové optimalizaci. Může se jednat o slevy, osvobození, zvýhodnění či o možnost zvolení formy odpisů apod. Původním smyslem těchto zákonných benefitů bylo zvýhodnění některých skupin daňových subjektů nebo podpora specifické činnosti. (Široký, 2008),

V případě, kdy dochází k překročení hranic zákona, jde o „Tax Evasion“ neboli daňový únik. Podle stupně společenské závažnosti přesouvá poplatník své činnosti do neformální ekonomiky, šedé ekonomiky či černé ekonomiky. Jedná se o nelegální činnosti, za které může být poplatník řádně postižen. Při přistižení pachatele při činnostech „Tax Evasion“ se přihlíží k několika faktorům, např. o jaký rozsah neodvedení nebo zkrácení daní se subjekt zasadil, zda se jednalo o úmyslné překročení zákona, či nezákonné jednání vyplývá z nedostatečné znalosti a informovanosti ekonomického subjektu. Případně přistiženým pachatelům je kromě možného trestního postihu vyměřeno penále či vystavena pokuta od správce daně jako např. od finančního úřadu a celní správy. (Široký, 2008)

Následující tabulka 3 uvádí příklady možných způsobů snižování daňové povinnosti rozčleněné dle legální stránky těchto aktivit.

Tabulka 3: Stupně nezákonnosti a způsoby snižování daňové povinnosti

Zákonná oblast	Dodržování zákona
	Daňové úspory
	Daňové chyby
Šedá ekonomika	Daňová obratnost
	Zneužití práva
	Neprovedení zdanitelného plnění
Nezákonná oblast – černá ekonomika	Nelegální daňový únik

Zdroj: vlastní zpracování dle Široký (2008), 2018

Na pomezí legálnosti a nelegálnosti stojí fiktivní přesouvání sídla společnosti do zemí s relativně nižší daňovou povinností nebo s neexistencí vybraných daní, tedy do tzv. daňových rájů. (Široký, 2008)

Daňové úniky se týkají jak přímých a nepřímých daní, tak i krácení sociálního či zdravotního pojištění.

Jednotliví autoři definují daň různě, nejčastěji se však používá definice, jež označuje daň jako povinnou, zákonem stanovenou částku, část důchodu ekonomického subjektu plynoucí do veřejných rozpočtů, která je odčerpávána na základě nenávratného principu. Daň plní tři primární funkce, a to funkci alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce napomáhá optimálně investovat či umisťovat vládní výdaje mezi veřejnou a soukromou spotřebu. Aby nedocházelo k nerovnoměrnému rozdělení bohatství a důchodů, využívá vláda transferové platby a daně, díky nimž naplňuje redistribuční funkci. K udržení rovnoměrného a stabilního tempa růstu produktu ekonomiky a zaměstnanosti slouží stabilizační funkce daní. (Široký, 2008)

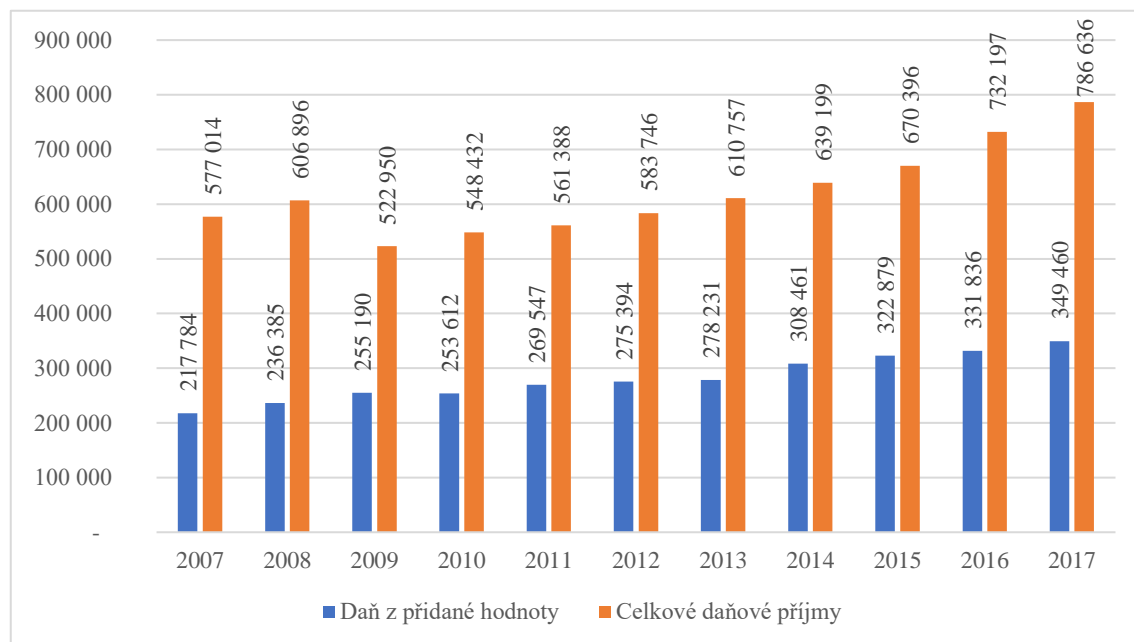
Mezi nejdůležitější daně, které bezprostředně souvisí s elektronickou evidencí tržeb, patří daň z přidané hodnoty a daň z příjmů, které budou v další části práce předmětem bližšího zkoumání.

2.1 Daňové úniky na dani z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je v České republice upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „ZDPH“). Pokud fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, přesáhne obrat za dvanáct bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců, stane se z ní dle § 6 ZDPH osoba povinná k dani neboli plátce. Plátce zdaňuje přidanou hodnotu, tj. hodnota zboží, kterou vybraný ekonomický subjekt přidává k hodnotě nakoupeného zboží a stává se tak součástí tohoto nového výrobku. Sazby daně jsou upraveny v § 47 ZDPH. V České republice se základní sazba pohybuje od roku 2013 na úrovni 21 % a uplatňuje se na veškeré zboží a služby, pokud zákon nestanoví jinak. V ČR existují dvě snížené sazby. První snížená sazba činí 15 % a lze ji uplatnit na zboží vyjmenované v příloze č. 3 ZDPH, je aplikována na blíže specifikované základní potraviny a u služeb uvedených v příloze č. 2 ZDPH, kde se kromě zdravotní a sociální péče, tepla a chladu nově uvádí i vybrané stravovací služby a podávání nápojů. Od roku 2015 funguje i druhá snížená sazba ve výši 10 % na položky vypsané v příloze č. 3a ZDPH. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, 2018)

Z obrázku 5 vyplývá, že daňové příjmy mají v ČR vzrůstající charakter. Tento trend vývoje je patrný i na vývoji inkasa daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“).

Obrázek 5: Vývoj inkasa DPH na celkových daňových příjmech v ČR v letech 2007–2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle financnisprava.cz (2018), 2018

V roce 2016 bylo na celkových daňových příjmech vyinkasováno více jak 732 miliard Kč, z toho DPH tvořilo 331 miliard Kč, což představuje 45% podíl. Oproti roku 2015 došlo v roce 2016 ke zdatelnému nárůstu daňových příjmů, a to o 62 miliard Kč, avšak růst inkasa DPH dosáhl pouze 9 miliard Kč. Výrazné zvýšení daňových příjmů bylo zaznamenáno i v roce 2017, kdy se oproti roku 2016 inkaso zvýšilo o 54 miliard Kč.

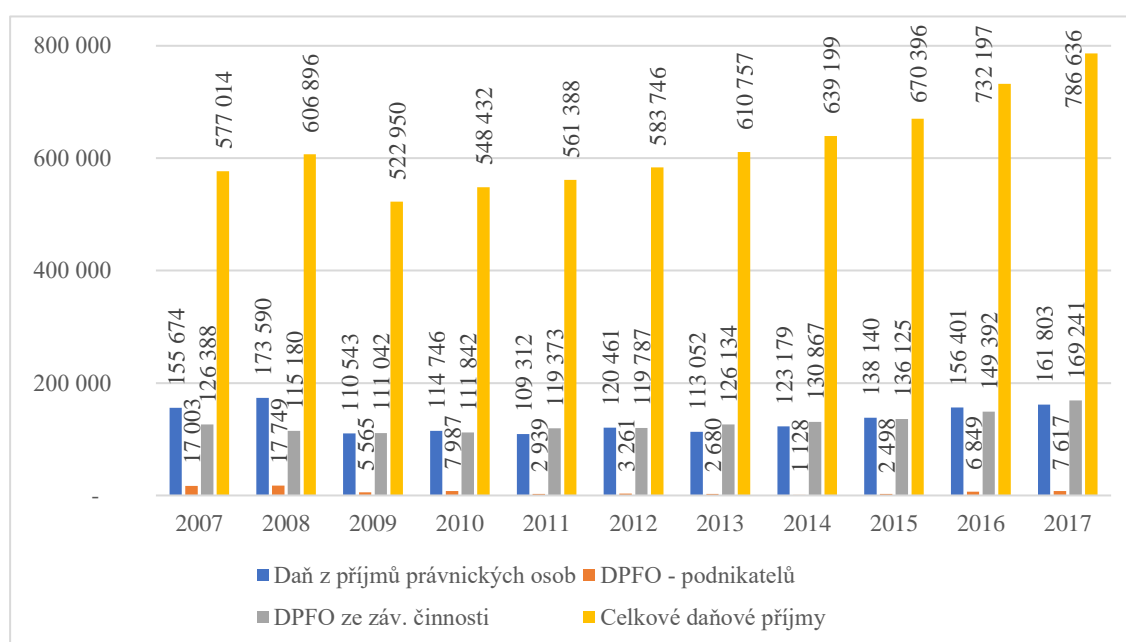
Nejčastěji dochází k daňovým únikům na DPH, a to prostřednictvím daňových dokladů, které jsou rozhodujícím podkladem pro odpočet a potažmo i odvod daní. Daňoví poplatníci tyto doklady buďto nevystaví, a nedojde tak k vykázání tržeb, nebo upraví za účelem vykázání nižších tržeb. Naopak při vstupu uplatňuje poplatník fiktivní plnění s cílem nárokovat nadměrný odpočet daně.

2.2 Daňové uniky na dani z příjmů

Daň z příjmů je další významnou daní, které se elektronická evidence tržeb bezprostředně dotýká. Daň z příjmů je tvořena daní z příjmů fyzický osob (dále jen „DPFO“)

a daní z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“). Tyto daně blíže specifikuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde jsou zároveň uvedena i společná ustanovení platná pro obě daně. V České republice se uplatňuje proporcionalní sazba daně z příjmů, a to ve výši 19 % u právnických osob, u fyzických osob ve výši 15 %. Následující obrázek 6 zobrazuje vývoj inkasa daní z příjmů na celkových daňových příjmech v desetiletém období, tj. od roku 2007 do roku 2017. Od roku 2010 dochází k neustálému zvyšování celkových daňových příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2018)

Obrázek 6: Vývoj inkasa daně z příjmů na celkových daňových příjmech v letech 2007-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle financnisprava.cz (2018), 2018

Celkovou účinnost elektronické evidence tržeb na vývoj inkasa DPH a daně z příjmu bude možné ověřit až v druhém roce platnosti elektronické evidence tržeb (dále jen „EET“), neboť vzhledem ke splatnostem daně se mohou pozitivní dopady evidence projevit až v následujícím roce zavedení, protože dochází k jistému zdržení z důvodu podávání daňových priznání od března do června následujícího roku.

Úniky na dani z příjmu právnických a fyzických osob lze rozdělit do dvou skupin, a to na krácení příjmů/výnosů nebo naopak nadhodnocení výdajů/nákladů.

Krácení příjmů nebo výnosů probíhá nejčastěji formou:

- nezaúčtování všech vzniklých příjmů,

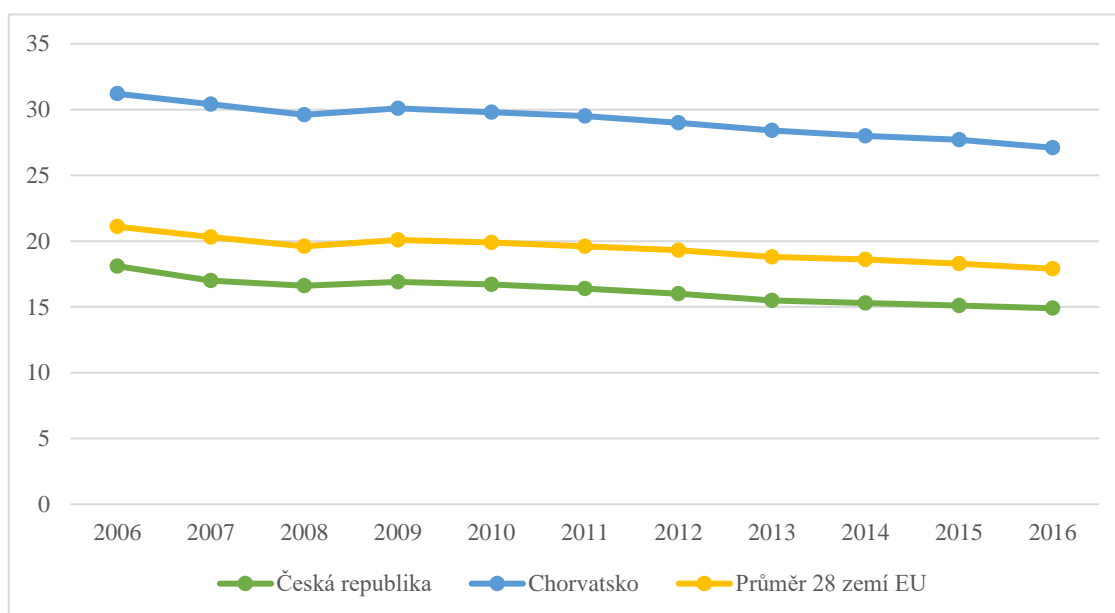
- zatajení nebo krácení tržeb,
- krácení příjmů z kapitálového majetku,
- nepřiznání ostatních příjmů,
- nezaevidování podnikání nebo zaměstnání (tzv. „práce na černo“, kdy dochází k nezaplacení daně ze závislé činnosti, sociálního či zdravotního pojištění).

Nadhodnocení výdajů či nákladů probíhá:

- zahrnutím daňově neuznatelných nákladů,
- chybným časovým rozlišením,
- fiktivně vysokými náklady,
- špatným odepisováním majetku,
- neprůkaznými daňovými výdaji. (Široký, 2008)

Dle Schneider (2016) se podíl šedé ekonomiky na hrubém domácím produktu (dále jen „HDP“) v České republice nachází pod průměrem zemí Evropské unie, který je na následujícím obrázku znázorněn žlutou barvou. Lze tedy pozorovat obdobný vývoj stínové ekonomiky v ČR (zelená barva) jako v rámci celé EU.

Obrázek 7: Vývoj šedé ekonomiky v letech 2006–2016 (v % oficiálního HDP)

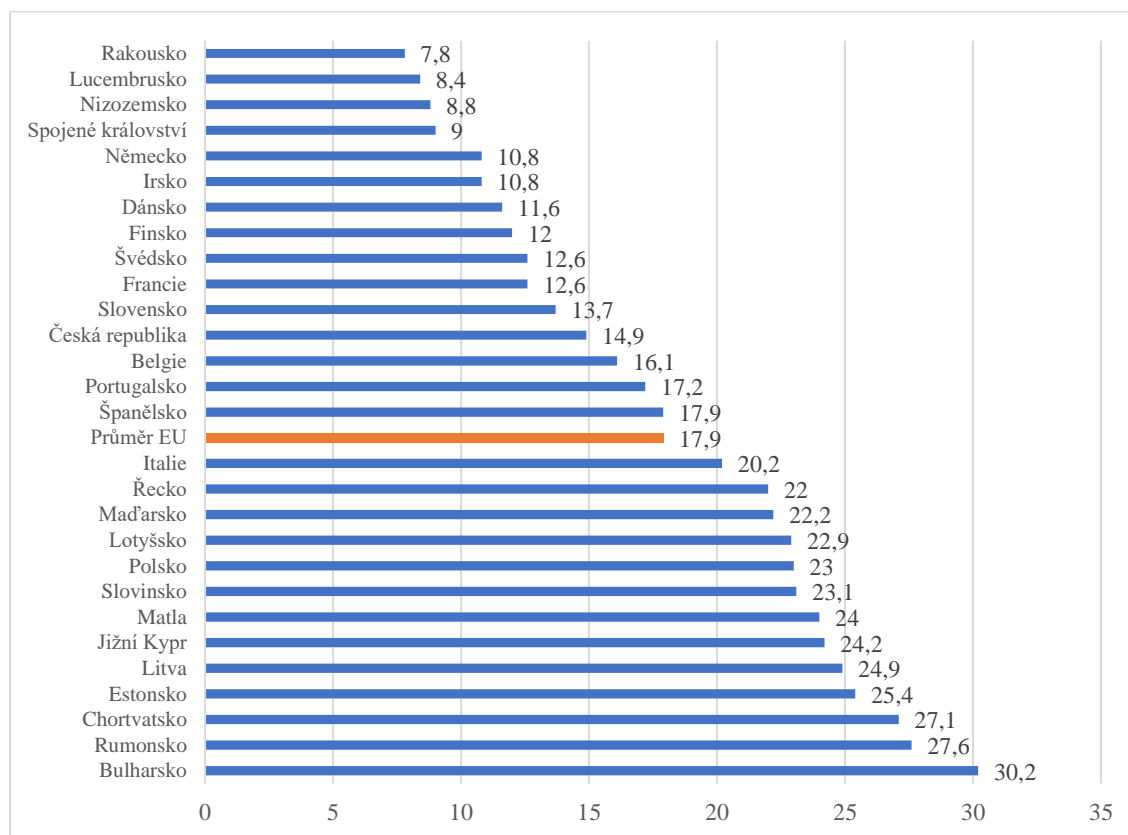

Zdroj: vlastní zpracování dle Schneider (2016), 2018

V porovnání s Chorvatskem se ČR nachází na velmi dobré úrovni. Stínová ekonomika v Chorvatsku dosahovala v roce 2016 úrovně 27,1 %, oproti roku 2006 šlo o pokles šedé ekonomiky o 3,3 %. V České republice byla stínová ekonomika v roce 2016 na úrovni 14,9 % a oproti roku 2006 se jednalo o téměř stejný procentní pokles jako v Chorvatsku či průměru zemí EU.

Dlouhodobě má stínová ekonomika v rámci Evropské unie sestupný trend. Pouze po roce 2008 došlo k mírnému vychýlení, které nejspíše způsobila začínající finanční krize v Evropě. Následující obrázek 8 zobrazuje očekávanou velikost šedé ekonomiky v procentech na HDP u jednotlivých států Evropské Unie v roce 2016. Jednotlivé státy jsou tedy seřazeny podle relativní výše, která má největší vypovídací hodnotu. Nejnižší podíl šedé ekonomiky se očekává v Rakousku, naopak nejvyšší v Bulharsku. Přesné měření stínové ekonomiky je velice obtížné, avšak dle dostupných odhadů byla celková velikost stínové ekonomiky téměř 2 biliony EUR, což představuje 14,3 % oficiální ekonomiky v roce 2014.

Obrázek 8: Podíl šedé ekonomiky na HDP u jednotlivých států EU v roce 2016 (v %)

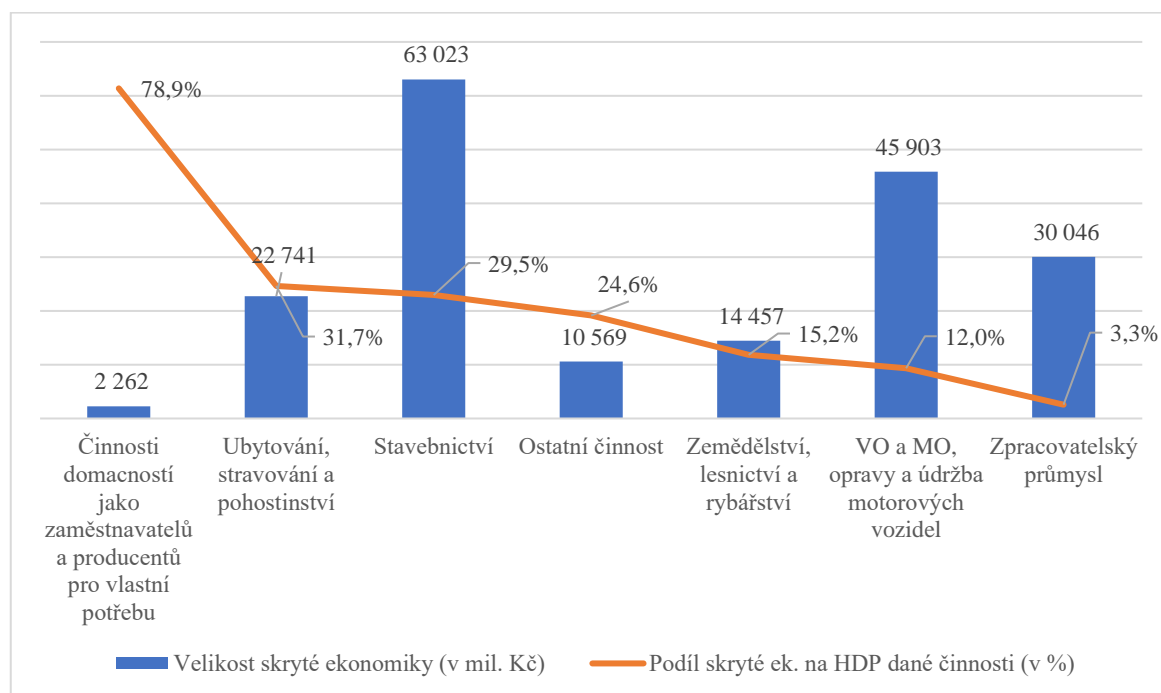

Zdroj: vlastní zpracování dle Schneider (2016), 2018

V zemích Evropské unie je používání registračních pokladen či obdobné evidence tržeb uzákoněno ve 14 státech, a to konkrétně v Itálii, Maďarsku, Švédsku, Bulharsku, Rumunsku, Řecku, Litvě, Maltě, Kypru, Polsku, Slovensku, Belgii, Chorvatsku či ve Slovinsku. Většina zemí však využívá tzv. off-line režim. On-line režim zavedlo Chorvatsko, Slovensko, Slovinsko a kombinace obou modelů funguje v Maďarsku či Rumunsku. Tyto systémy evidence budou vysvětleny v následující kopilote. Kromě Švédska, Belgie a Slovenska se většina zemí EU nachází nad průměrnou výší šedé ekonomiky EU, která je na obrázku zobrazena červenou barvou. (Rais, 2015)

Dle Rais (2015) byly vybrány ekonomické činnosti v ČR, ve kterých se skrytá ekonomika vyskytuje nejčastěji. Následující obrázek poskytuje detailnější rozklad vybraných ekonomických činností a jejich relativní a absolutní výši v rámci skryté ekonomiky. Ze srovnání velikosti skryté ekonomiky ve své absolutní výši jako nejvíce koncentrovaná oblast vyplyne stavebnictví, velkoobchod (dále jen „VO“) a maloobchod (dále jen „MO“) a zpracovatelský průmysl. Nehlášená práce hraje prim v těchto odvětví. Rozkladem skryté ekonomiky vybraných ekonomických činností se zabývá obrázek 9.

Obrázek 9: Rozklad skryté ekonomiky vybraných ekonomických činností dle CZ-NACE v ČR (rok 2012)

Zdroj: vlastní zpracování dle Rais (2015), 2018

Pokud je na skrytou ekonomiku pohlíženo v relativní výši, tak se vyskytuje nejčastěji v odvětví činnosti domácností, neboť tyto činnosti je možné poměrně dobře skrýt před daňovými autoritami. Skrytá ekonomika dominuje také v činnostech jako ubytování, stravování a pohostinství, kde se podílí na HDP daných činností skoro 32% podílem. Pro tyto činnosti je charakteristické, že se vyznačují vysokým množstvím hotovostních transakcí.

2.3 Boj proti daňovým unikům

Jako první nástroj proti daňovým unikům byl v dubnu roku 2014 založen speciální tým Daňová Kobra. Další zásadní nástroj, který zavedla Finanční správa v boji proti daňovým podvodům na DPH, je Kontrolní hlášení DPH s účinností od 1. ledna 2016. Centrální evidence účtů, která má za cíl podpořit orgány státní správy při odhalování trestné činnosti, navazuje na předchozí vládní aktivity. V prosinci roku 2016 byla spuštěna elektronická evidence tržeb. Výše zmíněné obranné nástroje budou dále detailněji rozebrány.

Daňová Kobra

Generální finanční ředitelství a Generální ředitelství cel společně tvoří tým Národní centrály organizovaného zločinu. Konkrétně se jedná o spolupráci policistů, daňových specialistů a orgánů celní správy. Členové týmu bojují společně proti daňové kriminalitě a daňovým unikům, se zaměřením především na daň z přidané hodnoty a spotřební daně. Cílem je zajistit řádný výběr daní, vratku nezákonně získaných finančních prostředků zpět do státního rozpočtu a následný postih pachatelů. Členové Daňové Kobry si vzájemně vyměňují informace na operativní bázi, které slouží ke včasnému vytipování kauzy a dokonalé koordinaci řízení. Dobře nastavená spolupráce umožňuje rychle identifikovat, odhalovat a bojovat proti daňovým unikům. (danovakobra.cz, 2017)

Od svého založení již Daňová Kobra zabránila daňovým unikům ve výši 7,66 mld. Kč, z toho 1,9 mld. Kč uchránila v prvním roce fungování a 1,4 mld. Kč v roce následujícím. Nejvíce úspěšná byla Daňová kobra v roce 2016, kdy zachránila kolem 3,4 mld. Kč. Celní správa se jako jeden z členů podílí i na kontrolách elektronické evidence tržeb. (info.cz, 2017; zpravy.idnes.cz, 2017)

Kontrolní hlášení

Novelizací zákona č. 325/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, s účinností od 1. ledna 2016 byl zaveden další prostředek pro odhalení daňových úniků a podvodů tzv. Kontrolní hlášení DPH. Smysl Kontrolního hlášení DPH spočívá v získání informací o vybraných transakcích realizovaných plátcí daně. Vybraným subjektům vznikla povinnost poskytnout údaje z vystavených či přijatých daňových dokladů. Kontrolní hlášení je podáváno elektronicky za kalendářní měsíc, a to vždy do 25. dne po skončení kalendářního měsíce. (financnisprava.cz, 2017)

Centrální evidence účtů

S účinností od 24. srpna 2016 dochází k nabytí platnosti zákona č. 300/2016 o centrální evidenci účtů a zároveň k vyhlášení doprovodného zákona č. 301/2016, který mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o centrální evidenci účtů. Centrální evidenci účtů provozuje pro stát Česká národní banka. Cílem této evidence je vedení databáze základních informací o účtech, které provozují úvěrové instituce (banky, spotřební a úvěrní družstva, Česká národní banka a zahraniční banky, jež vykonávají činnosti prostřednictvím poboček na území ČR) pro své klienty. Základní informace, které mohou z databáze na základě žádosti oprávnění žadatelé získat, se týkají zavedení nového či zrušení stávajícího bankovního účtu nebo pouze případné změny některých již zapsaných údajů. Nejsou zaznamenávány stavové hodnoty na účtech a není možné získat informace v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů. Žadatelé se rozumí orgány, které se podílejí na vyšetřování hospodářské a finanční kriminality dle § 6 zákona o centrální evidenci účtů. (CNB.cz, 2017)

3 Elektronická evidence tržeb

Zájem vlády o efektivnější výběr daní, neboť daně tvoří hlavní příjem veřejných rozpočtů, podnítilo zavedení elektronické evidence tržeb. V České republice bývají jako hlavní důvody zavedení EET uváděny tyto argumenty:

- narovnání podmínek na trhu,
- cílená kontrola a méně administrativy,
- odstranění černých výplat tzv. „na ruku“ a spravedlivější sociální politika,
- účinnější finanční správa,
- spravedlivější a efektivnější výběr daní. (etrzby.cz, 2017)

3.1 Modely evidování tržeb

Evidence tržeb může být prováděna třemi způsoby, a to prostřednictvím pokladen s fiskální pamětí (tzv. registrační pokladny), online evidence nebo jejich kombinace. V systému registračních pokladen by měl subjekt zaznamenávat tržby prostřednictvím pokladen s fiskální pamětí. Fiskální paměť slouží pro jednorázový a neměnný zápis údajů v provozní paměti zařízení. Paměť umožňuje uchování údajů po dobu několika let a rovněž opakovaně tisknout uložené údaje. V ČR měly být registrační pokladny povinny od roku 2005 dle zákona č. 215/2005 Sb., o registračních pokladnách, avšak tento zákon byl neustále odkládán a v roce 2008 zrušen úplně. On-line systém neumožňuje pozdější manipulaci s daty, neboť v době provedení transakce dojde k odeslání dat do datového úložiště Finanční správy. K této realizaci je potřeba mít internetové připojení. On-line model funguje například v Chorvatsku. Kombinovaný model se vyznačuje náročností, neboť zachycuje data jednak ve fiskální jednotce, a zároveň dochází k jejich odesílání v pravidelných intervalech prostřednictvím sítě na datový server Finanční správy. Některé zdroje označují způsoby evidence dle jednotlivých zemí, ve kterých byly poprvé spuštěny, jako:

- Slovenský model,
- Maďarský model,
- Chorvatský model.

Slovenský model představuje off-line evidenci, avšak se jedná o zastaralý a nepružný model, který se spíše hodí pro menší rozsah vydávání účtenek, proto také podnikatelům,

kteří vydají více než 1 000 účtenek měsíčně, povoluje přechod na on-line evidenci. Maďarský model se zakládá na kombinaci on-line a off-line modelu, přičemž on-line evidence probíhá prostřednictvím mobilní sítě – speciálních SIM karet. On-line systém pak představuje Chorvatský model. Srovnáním uvedených modelů z hlediska nákladovosti pro ekonomické subjekty se věnuje tabulka 4.

Tabulka 4: Srovnání modelu dle vynaložených nákladů pro povinné subjekty

Náklady z mikroekonomického hlediska	
Slovenský model	<ul style="list-style-type: none"> - Pořízení registračních pokladen - Certifikovaný hardware a software - Autorizovaný servis
Maďarský model	<ul style="list-style-type: none"> - Certifikovaný software, který podporuje evidenci - Technické zařízení, které je certifikované a jehož součástí je fiskální paměť - Autorizovaný servis
Chorvatský model	<ul style="list-style-type: none"> - Pořízení internetového připojení - Rozšíření/pořízení hardwaru či softwaru, avšak vyšší možnosti využití stávajícího zařízení

Zdroj: vlastní zpracování dle eltrzby.cz (2016), 2018

Česká republika po vzoru Chorvatska zavádí v prosinci roku 2016 model on-line evidence, který má být nejméně nákladný pro povinné subjekty a zároveň nejvíce průkazný, neboť evidence probíhá v reálném čase.

Před zavedením systému bylo nutné zvážit rozsah povinných subjektů a také plateb podléhajících evidenci. Následující obrázek 10 vhodně zobrazuje možnosti rozsahu systému. První z možných variant se měla dotknout nejrizikovějších odvětví, za která se považují maloobchod a hostinská činnost, neboť v těchto oblastech probíhá většina transakcí v hotovosti, proto je zde velký prostor pro nepřiznání skutečných příjmů. Tato možnost však má řadu rizik jako např. znevýhodnění určitých skupin podnikatelů a s tím spojené narušení hospodářské soutěže, s čímž souvisí i případná nerovnost subjektů. Dále by mohlo docházet k migraci dotčených subjektů mezi jednotlivými druhy podnikání

(z předmětů podnikání podléhajících EET do předmětů podnikání nepostižených EET) za účelem obejit povinnost vyplývající z podléhání EET.

Obrázek 10: Možnosti zavedení evidence

Zdroj: vlastní zpracování dle etrzby.cz (2016), 2018

Další varianta systému evidence tržeb by se měla týkat všech podnikatelských subjektů bez výjimek, čímž by došlo k dodržení rovnosti a nenarušení hospodářské soutěže, neboť by byly postihnuty všechny daňové úniky napříč všemi odvětvími. Zapojení všech subjektů není diskriminační a nedochází k deformaci trhu. Riziko této varianty spočívá v omezení či znemožnění podnikání se specifickým předmětem, režimem či místem výkonu. Proto byla navržena poslední varianta, která tato rizika eliminuje prostřednictvím udělení výjimek. Výjimky však musí být, pokud možno minimální, aby nedocházelo k narušení hospodářské soutěže a vzniku korupčního prostředí v případě, kdy se bude rozhodovat o výjimkách. Tato poslední varianta se jevila jako nejvhodnější, proto byla v prosinci roku 2016 realizována.

Dále bylo nutné rozhodnout jakých tržeb se bude evidence týkat. Pokud by se evidence týkala pouze hotovostních plateb (platby realizované bankovkami a mincemi), bylo by nutné rozlišovat způsob placení při každém nákupu, proces nákupu by byl komplikovanější a administrativně náročnější. V dalším případě by evidenci tržeb podléhal každý způsob úhrady, a nedocházelo tak k preferenci některých způsobů plateb

mezi zákazníky. Podniky by však čelily vysoké administrativní zátěži a nejasnostem, kdy účtenku při platbě z účtu na účet (tzv. přímý převod) vystavit. Proto další možnost evidence tržeb tento přímý převod vylučuje. Hlavním důvodem je vysoká dohledatelnost a průkaznost tržeb, neboť tyto platby jsou zobrazeny v bankovních výpisech, které si Finanční správa může vyžádat. Poslední uvedená varianta nejvíce odpovídá požadavkům systému a nezatěžuje podnikatelskou činnost subjektů. (etrzby.cz, 2016)

3.2 Legislativní proces v ČR

V České republice celý proces zavádění zákona o evidenci tržeb trval 27 měsíců. Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace byly poprvé předneseny informace o připravovaném věcném záměru zákona v září 2014. Poslanecká sněmovna obdržela návrh zákona začátkem června 2015. Následně proběhlo 19. června a 10. července první čtení návrhu. Návrh zákona byl dále přikázán k projednání k rozpočtovému a hospodářskému výboru. Rozpočtový výbor vydal pozměňovací návrhy k zákonu. Druhé čtení probíhalo v září 2015, a poté následovalo třetí čtení, u kterého proběhlo celkem 5 schůzí poslanecké sněmovny. Při poslední schůzi dne 10. února 2016 byl návrh zákona schválen a následně byl postoupen Senátu ČR, který návrh projednal 16. března 2016 a návrh schválil. Den poté byl doručen k podepsání prezidentovi republiky. Ve sbírce zákonů byl vyhlášen v dubnu 2016 s tím, že systém bude spuštěn 1. prosince 2016. (psp.cz, 2016)

Následující tabulka 5 zobrazuje počáteční náklady Generálního finančního ředitelství na projekt e-tržby. Celkové náklady na tento projekt v roce 2016 dosáhly více jak 371 mil. Kč.

Největší položku tvořily mzdové náklady a cílové odměny pracovníků, kteří se podílejí na realizaci projektu, včetně složek sociálního a zdravotního pojištění a fondu kulturních a sociálních potřeb. Výše těchto nákladů se pohybuje ve výši skoro 182 mil. Kč. Další značnou položku představuje technické zajištění, kam spadají náklady na hardware, software, ADIS – Integrace EET a daňového systému, služby Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p. a služby certifikační autority. Skoro 27 mil. Kč bylo investováno na public relations na zajištění informační kampaně projektu EET. Ostatní náklady jsou pak tvořeny náklady na kontrolní nákupy, pořizovacími náklady na obálky, které byly zasílány povinným subjektům s registračními údaji a náklady na externí pracovníky, již se podílejí na realizaci projektu e-tržby.

Tabulka 5: Počáteční náklady na projekt e-tržby v roce 2016 (včetně DPH)

Náklady	2016
Technické zajištění	151 023 314,80 Kč
Public relations	26 092 345,34 Kč
Ostatní	7 001 502,73 Kč
Mzdové náklady	181 868 880,00 Kč
Náklady Ministerstva financí	1 800 000,00 Kč
Náklady Celní správy	3 500 000,00 Kč
Celkem	371 286 042,87 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle etrzby.cz (2017), 2018

Tabulka 6 zobrazuje předpokládané provozní náklady Finanční správy ČR pro roky 2017–2019. Celkově nejvyšší náklady v analyzovaném období se předpokládají v roce 2017, kde dobíhají některé náklady související s implementací projektu. V roce 2019 jsou zobrazeny jen ty náklady, které se budou dále každoročně vyskytovat, a lze je tedy očekávat i v dalších letech fungování EET.

Tabulka 6: Předpokládané náklady v letech 2017-2019 (včetně DPH)

Náklady	2017	2018	2019
Technické zajištění	139 000 000 Kč	91 000 000 Kč	91 000 000 Kč
Public relations	14 000 000 Kč	2 000 000 Kč	0 Kč
Ostatní	20 150 000 Kč	21 000 000 Kč	20 000 000 Kč
Mzdové náklady	197 000 000 Kč	197 000 000 Kč	197 000 000 Kč
Celkem	370 150 000 Kč	311 000 000 Kč	308 000 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle etrzby.cz (2017), 2018

Opět nejvyšší položkou jsou odhadované mzdové náklady, které se pohybují ve všech letech ve výši 197 mil. Kč. Dále pak zůstávají vysoké náklady na softwarové vybavení, a to každoročně ve výši 91 mil. Kč. Na kontrolní nákupy je uvažováno, že bude každoročně vynaloženo přibližně 20 mil. Kč.

3.3 Subjekty a předmět evidence tržeb

Dle § 3 zákona o evidenci tržeb mezi základní subjekty elektronické evidence patří:

- a) poplatník daně z příjmů fyzických osob dle § 2 zákona o daních z příjmů fyzické osoby,
- b) poplatník daně z příjmů právnických osob dle § 17 zákona o daních z příjmů.

Subjekty jsou do systému EET zapojovány postupně dle jednotlivých skupin podnikatelských oborů tak, aby měly dostatek času seznámit se s legislativními a technickými požadavky na ně kladenými a také s ohledem na zatížení IT systému, viz tabulka 7. Subjekty se dělí do čtyř skupin, které jsou dle § 37 ZoET zatříděny do fází dle podnikatelské činnosti kódu klasifikace CZ-NACE, viz příloha A.

Tabulka 7: Fáze zavedení EET

Fáze	Datum zahájení	Popis	Kód CZ-NACE
1.	1. 12. 2016	Ubytování	55
		Stravování a pohostinství	56
2.	1. 3. 2017	Velkoobchod a maloobchod	45.1, 45.3, 45.4, 46 a 47
3.	1. 3. 2018 - odloženo	Ostatní činnosti s výjimkou fáze 4	Různé kódy
4.	1. 6. 2018 - odloženo	Vybraná řemesla a výrobní činnosti	Různé kódy

Zdroj: vlastní zpracování dle Líbal (2016), 2018

V první fázi od 1. prosince 2016 dochází k zavedení evidence u tržeb z ubytovacích a stravovacích služeb, které uvádí klasifikace CZ-NACE pod kódy 55 a 56. Počet odhadovaných subjektů byl 60 tisíc. Tři měsíce po spuštění první fáze se připojují velkoobchody a maloobchody spadající do skupin CZ-NACE 45, 46 a 47. Třetí fáze postihuje všechny ostatní subjekty, které nebyly zařazeny do první, druhé ani čtvrté fáze, ale vzniká jim povinnost vést elektronickou evidenci tržeb. Tato fáze měla startovat 1. března roku 2018, avšak společně se 4. fází (zahrnující vybraná řemesla a výrobní činnosti) dochází k jejímu odložení, nikoliv však ke zrušení. Předmětem evidence tržeb jsou tržby těchto subjektů. Je nutno podotknout, že některé subjekty podléhají trvalému

vyloučení z EET. Vyloučené subjekty lze dohledat v § 12 ZoET. V první řadě jsou vyloučeny tržby veřejnoprávních poplatníků, tedy státu, územních samosprávných celků, příspěvkových organizací, České národní banky a držitele poštovní licence. Dále pak nemusí evidenci tržeb vést subjekty, které podnikají v oborech, jež jsou regulovány a veřejně kontrolovány. Řadí se sem například banky, spořitelní a úvěrová družstva, pojišťovny a zajišťovny, investiční a penzijní společnosti apod. (Hajdušek, 2017; Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

Evidenci tržeb může být prováděna běžným způsobem nebo zjednodušeným způsobem. Pokud poplatník tržbu eviduje ve zjednodušeném režimu, je povinný zaslat údaje do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby a není povinen uvádět fiskální identifikační kód (dále jen „FIK“). V tomto případě povinně uvádí pouze podpisový kód poplatníka (dále jen „PKP“). Dojde-li k výpadku internetového spojení, tudíž k překročení doby odezvy a nepřijetí FIK, bezpečnostní kód poplatníka v běžném režimu FIK nahradí. Po obnovení internetového spojení se poté zaeviduje tržba na serveru a následně je nutné dotisknout účtenky s kódem FIK. (Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

3.4 Vymezení evidované tržby

Evidovanou tržbou je dle § 4 ZoET platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a zakládá rozhodný příjem. Evidovanou tržbu představuje „*platba, která je určena k následnému čerpání nebo zúčtování, které zakládají rozhodný příjem*“, nebo je „*následným čerpáním nebo zúčtováním té platby, která zakládá rozhodný příjem*“. (Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

Formální náležitosti evidované tržby splňuje platba podle § 5 ZoET, jež se uskuteční v hotovosti, šekem, směnkou nebo má obdobný charakter výše zmíněných forem např. stravenky. Od 28. února 2018 zaniká povinnost evidovat platby uskutečněné bezhotovostním převodem peněžních prostředků, konkrétně se jedná o platby kartou či online platby přes internet, které museli poplatníci evidovat od začátku zavedení elektronické evidence tržeb a nyní mohou provádět evidenci dobrovolně. (Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

3.5 Náležitosti účtenky

Zákon o evidenci tržeb přesně definuje, jaké náležitosti je nutné uvádět, ale neříká, jakou formu má účtenka mít. Zákazníkovi tak může být předána tištěná forma účtenky nebo může být zaslána elektronicky prostřednictvím e-mailu, přes bluetooth nebo SMS či

MMS. Zákazník by měl mít možnost s účtenkou disponovat, a zároveň účtenka musí obsahovat dle § 20 ZoET tyto údaje:

- a) fiskální identifikační kód,
- b) označení provozovny a pokladního zařízení,
- c) pořadové číslo účtenky,
- d) datum a čas přijetí tržby či datum vystavení účtenky,
- e) celkovou částku tržby,
- f) bezpečnostní kód poplatníka,
- g) údaj, zda je tržba evidována v běžném či zjednodušeném režimu.

Od 1. března 2018 zanikla povinnost uvádět na účtence daňové identifikační číslo (dále jen „DIČ“) poplatníka, avšak poplatník musí v datové zprávě posílané do systému Finanční správy tento údaj uvádět. V případě, že poplatník a plátc DPH je jedna osoba, vystavuje společný doklad, který obsahuje jak náležitosti povinné dle zákona o evidenci tržeb, tak i náležitosti daňového dokladu. Alternativní řešení pro poplatníka spočívá ve vystavení dvou oddělených dokladů – daňového dokladu obsahující DIČ a dokladu pro EET bez uvedení DIČ. (Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

3.6 Princip online evidence

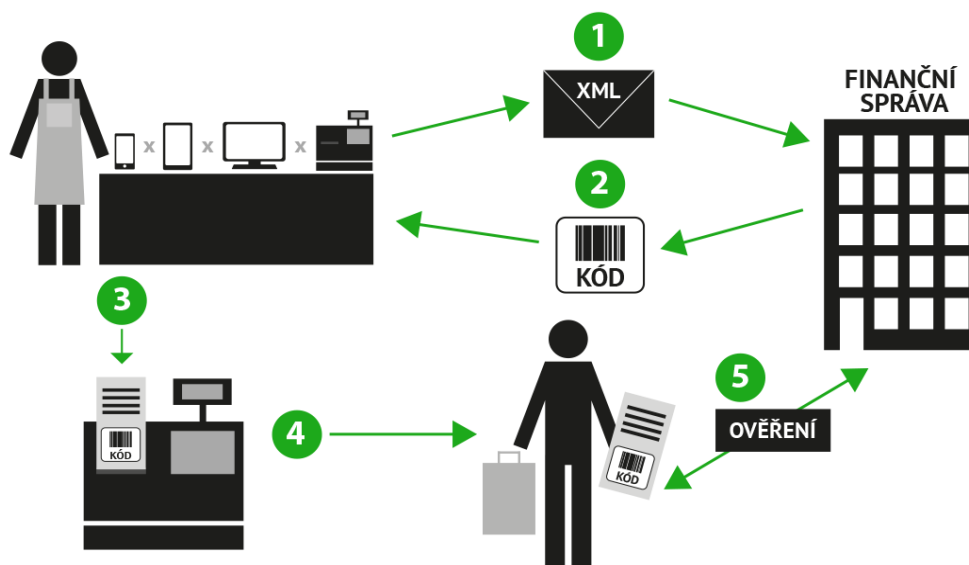
Subjekt podléhající elektronické evidenci tržeb je povinný mít internetové připojení, software (dále jen „SW“) a certifikát sloužící k autentizaci datových zpráv. Aby povinný subjekt získal certifikát, musí požádat finanční úřad o autentizační údaje, které umožňují vstup do Daňového portálu správce daně. Přidělené autentizační údaje pak slouží ke vstupu do systému EET na Daňovém portálu, odkud lze získat potřebný certifikát. Certifikáty se poskytují zdarma. Počet certifikátů není omezen, může se odvíjet od počtu provozoven nebo pokladních zařízení. Kromě certifikátu si zde nastavuje poplatník základní informace a zadává seznam provozoven. Každá provozovna poté obdrží dvoumístné číslo, které je odesíláno s datovou zprávou o evidované tržbě. Systém dále rozlišuje, zda se jedná o jednu ze tří provozoven – stálou, mobilní či virtuální. Pojem stálá provozovna se označuje kamenný obchod nebo restaurace, kde je nutno doplnit poštovní adresu. Mobilní provozovna musí kromě názvu obsahovat lokalizaci například státní poznávací značku vozu nebo popis provozovny. Pokud se jedná například o e-shop,

provozovna se považuje za virtuální, a pro její jednoznačné určení slouží URL adresa. Stav – aktivní, přerušená se povinně přiděluje každé provozovně. (Líbal, 2016)

Při evidování tržby (viz obrázek 11) dochází k několika ustáleným krokům:

1. namarkování platby a odeslání informace o tržbě na server Finanční správy ČR,
2. vygenerování a přijetí jedinečného fiskálního identifikačního kódu v pokladním zařízení,
3. tisk účtenky s kódem FIK,
4. předání (nabídnutí) účtenky zákazníkovi.
5. Poslední fáze je pouze fáze kontrolní (dobrovolná), kdy si zákazník může na serveru Finanční správy ověřit autentičnost stvrzenky.

Obrázek 11: Schéma principu on-line evidence

Zdroj: převzato z podnikatel.cz (2017), 2018

Každý povinný subjekt by měl před zavedením zvážit několik otázek, aby mohl zvolit vhodný EET systém. Mezi základní otázky Líbal (2016) řadí otázky:

- zda potřebuje integrovat systém EET s jinými systémy či agendami, jako je například skladová evidence;
- kolik bude systém obsluhovat provozoven, pokladních míst či kolik zaměstnanců bude systém využívat;

- jaké vlastnosti od systému požadují, v jakém prostředí bude EET instalováno;
- množství transakcí, dokladů či operací, které budou EET podléhat a jak je potřeba data zabezpečit.

3.6.1 Hardwarové řešení pro EET

Při zvažování, jaký hardwarový přístroj použít, je nutné specifikovat, v jakých podmínkách budou tržby realizovány. Na trhu existuje několik zařízení lišících se velikostí, funkcionalitou, odolností, schopnostmi nebo zařízení stacionární či přenosná. Subjekt by se při výběru poskytovatele hardwaru EET měl soustředit na společnosti, které již mají zkušenosti a poskytují jistotu a schopnost reagovat na případné změny zadání. Zařízení se musí být schopno připojit k internetu tak, aby odeslalo datovou zprávu, a naopak dokázalo přijmout zpět fiskální identifikační kód. (Hajdušek, 2017; Líbal, 2016)

Možnosti zařízení pro EET jsou následující:

- **Chytré telefony či tablety**

Z hlediska funkcionality patří chytré telefony a tablety k těm jednodušším a rychle ovladatelným zařízením. Nejsou však vhodné pro všechny uživatele. Hodí se především pro menší provozovny s méně náročnými transakcemi a nižším obratem tržeb. Toto zařízení musí být vybavené také bezdrátovou tiskárnou pro dotisk účtenek. Podobnými parametry jsou vybavena jednoduchá přenosná zařízení s cloudovými službami (platební terminály), ve kterých bývá zabudováno zařízení pro tisk účtenek. Výhodu lze spatřovat v rychlosti, přenositelnosti a jednoduchosti, avšak největší nevýhoda spočívá v omezenosti funkcí či kapacitních možnostech. Tyto typy zařízení se hodí pro malé podniky jako například gastronomické a restaurační podniky. (Hajdušek, 2017; Líbal, 2016)

- **Počítače a notebooky**

Pro náročné uživatele, kteří potřebují zaevidovat větší množství dat, jsou vhodné počítače či notebooky případně i pokladní zařízení, která disponují vybavením hardwarovými komponenty běžných počítačů. Výhodu představuje možnost připojení dodatečných periférií jako například čtečky čárových kódů, vysoká funkcionalita či přizpůsobení aplikačního softwaru. Nevýhodu lze spatřovat v nemobilitě a také ve vyšší pořizovací ceně. (Hajdušek, 2017; Líbal, 2016)

3.6.2 Softwarové řešení pro EET

V případě, že podnik využíval softwarový program, bývá pro něj implementace EET jednodušší, neboť tyto programy jsou ve větší míře pouze aktualizovány tak, aby splňovaly požadavky, a není nutné přecházet na jiný program. Jestliže podnikatel žádný software dříve nepoužíval, musí si ho pořídit. Existuje nepřeborný počet možností, proto se vyplatí přihlížet k dosavadnímu hardwarovému vybavení. Pro tablety či chytré telefony slouží zpravidla jednodušší aplikace určená pro jednoduchou evidenci tržeb. Takové aplikace se označují jako nízkonákladový EET software, kam se řadí například aplikace EET+ a eÚčtenka. Některé aplikace jsou dokonce poskytovány zdarma, avšak jejich funkce bývají často omezeny maximální měsíčním počtem účtenek nebo jiným způsobem. Pro počítače, notebooky a pokladní zařízení je poskytován složitější software, jenž nabízí možnost propojení s agendami jako sortiment zboží, sklad apod. (Hajdušek, 2017; Líbal, 2016)

Dle typu používaného zařízení před zavedením evidence tržeb lze rozdělit podniky na tři skupiny, pro něž jsou dostupná různá řešení.

První skupina podniků má již zařízení pro vystavení dokladů, které splňuje technické parametry a lze ho po určité softwarové úpravě přizpůsobit požadavkům ZoET. Cena přizpůsobení se pak odvíjí od počtu pokladen či PC a typu provozu. Dále je nutné započítat také náklady na práci technika. Někteří dodavatelé softwaru provádí tuto změnu bezplatně či za poplatek, přesto se jedná o nejlevnější variantu přeměny na zařízení umožňující tisk účtenek s náležitostmi dle zákona. Podnik musí dále zvažovat, zda jeho současné zařízení není zastaralé a zda by pro něho nebylo výhodnější pořídit při této změně zařízení nové. (eltrzby.cz, 2016c)

Druhá skupina pracuje s jednodušší pokladnou, kterou není možné připojit do sítě, a tedy nekomunikuje přes internet. Jedná se například o registrační pokladny. Je tedy nutné investovat do pokladního systému, který již odpovídá zákonu o evidenci tržeb. Typ hardwarového řešení by měl být v ideálním případě přizpůsoben velikosti provozu. Malé provozy, které mají obvykle jedno pokladní místo, musí počítat s investicí 5–15 tisíc Kč, přičemž si za tuto cenu většinou mohou dovolit pořídit pouze smartphone či tablet připojený k tiskárně nebo jednoduchou pokladnu. Střední provozy musí kalkulovat s vyšší pořizovací cenou, a to v rozmezí 20–60 tisíc Kč za jedno pokladní místo. Tyto provozy bývají již na technické vybavení náročnější a základ tvoří systém PC pokladny

nebo jednoúčelová pokladna. Velké provozy se od středních provozů příliš neliší, avšak mají více pokladen v síti a zachycují více než 400 položek či obsluhují i další moduly jako například sklad. (eltrzby.cz, 2016c)

Poslední skupina podniků nepracovala s žádnou pokladnou a doklady tedy byly vystavovány ručně. Zde je nutná investice do technologií, které umožní automatizované vystavení dokladu. Náklady na pořízení se odvíjejí od velikosti podniku a dosahují obdobné výše jako v předchozí skupině. (eltrzby.cz, 2016c)

3.6.3 Příklady variant a způsoby řešení pokladních míst

Smartphone/ tablet

Smartphone či tablet je zařízení umožňující datové připojení prostřednictvím WIFI nebo tarifu na SIM kartě operátora. Vyznačuje se především nízkými pořizovacími náklady. Jelikož se jedná o spotřební zařízení, jeho pořizovatel musí počítat s nižší živostí a málo stabilní technologií, neboť toto zařízení není vyrobené primárně pro účely evidence. Další nevýhody lze spatřit v malé výdrži baterie a omezeném softwaru. Zařízení bývá vhodné spíše pro drobné podniky, avšak mohou jej využívat i malé a střední podniky, a to jako doplňkové zařízení v případě, kdy se účastní několikrát do roka prodejního veletrhu nebo stánkového prodeje, kde chtějí prodávat své zboží. (eltrzby.cz, 2016a, b)

Následující tabulka 8 zobrazuje náklady, které musí podnik vynaložit. Je potřeba kalkulovat s pořizovacími náklady na smartphone ve výši 2 000 Kč, a v případě, kdy si podnik zvolí ovládání evidence prostřednictvím tabletu, se mohou zvýšit na 4 500 Kč. Podnik musí investovat i do bezdrátové tiskárny, kterou lze pořídit do 3 000 Kč.

Tabulka 8: Vyčíslení nákladů – varianta smartphone

	Náklady
Smartphone	2 000 Kč
Bezdrátová tiskárna	3 000 Kč
Aplikace na elektronickou evidenci	300 Kč/měsíčně
Internetové připojení	250 Kč/měsíčně

Zdroj: vlastní zpracování eltrzby.cz (2016b), 2018

Měsíčně musí podnik vynaložit finanční prostředky za internetové připojení a aplikaci na elektronickou evidenci. Obě tyto položky představují měsíční výdaj ve výši přibližně 550 Kč. Jako typického představitele této možnosti lze uvést zařízení od společnosti Storyous. Viz obrázek 12.

Obrázek 12: Pokladní systém Storyous

Zdroj: převzato ze storyous.com (2018), 2018

Zařízení kombinuje tiskárnu a tablet vhodně doplněný o stojánek. Podle velikosti podniku si podnik může zvolit jeden ze tří modelů. Společnost Storyous nabízí i možnost krátkodobého pronájmu.

Kompaktní přenosná zařízení s cloudovými službami

Kompaktní přenosná zařízení s cloudovými službami lze velikostí srovnat s vědeckou kalkulačkou, jež v sobě integruje funkce nutné pro evidenci včetně zabudované tiskárny s možností vytisknutí účtenky. Součástí bývá i zabudovaná čtečka karet. Zařízení se vyznačují vyšší odolností, avšak stále nejsou příliš vhodná pro malé a střední podniky. (eltrzyby.cz, 2016a, b, d)

Zástupcem této skupiny je zařízení MARKEETA MINI od společnosti Smart software s.r.o., viz obrázek 13. Samostatné zařízení lze pořídit do 6 000 Kč bez DPH. Nutno kalkulovat i s měsíčním poplatkem za pokladní software.

Obrázek 13: Zařízení MARKEETA pro evidenci tržeb

Zdroj: převzato z markeeta.cz (2018), 2018

Produkty společnosti Smart software s.r.o. doporučuje i Asociace malých a středních podniků ČR. Mezi významné podniky, které s touto společností spolupracují, patří například Crosscafe, Costa café anebo Bristol Group Karlovy Vary.

All-in-one kompaktní zařízení

Pro malé a střední provozovny je vhodné all-in-one kompaktní zařízení, které již dle názvu obsahuje vše potřebné pro evidenci tržeb v jednom. Zařízení mají zpravidla zabudovaný vnitřní počítač včetně tiskárny a vše lze ovládat dotykovou obrazovkou. Výhoda těchto zařízení spočívá v možnosti připojení dalšího příslušenství nutného pro provoz jako například obchodní váhy a čtečky čárových kódů. (eltrzyby.cz, 2016a, b, d)

Příkladem all-in-one kompaktního zařízení je pokladna WINTEC EET, nabízená se softwarem EET-POS, viz obrázek 14. Cena zařízení se pohybuje od 10 000 Kč bez DPH.

Obrázek 14: All-in-one zařízení WINTEC EET

Zdroj: převzato z eet-pokladny.cz (2018), 2018

Registrační pokladny

Registrační pokladny se od all-in-one pokladen liší svým provedením, neboť jsou ovládány pouze pomocí numerických tlačítek a podsvíceného grafického displeje. Bývají doplněny o pokladní zásuvky. Cenově se pohybují od 7 000 Kč bez DPH. Příkladem může být registrační pokladna Quirion QMP 18, již vhodně doplňuje box EET, který umožňuje přijímání a odesílání dat potřebných při evidenci.

Obrázek 15: Registrační pokladna Quorion QMP 18

Zdroj: převzato z alza.cz (2018), 2018

PC pokladny

Pro střední a velké podniky nebo pro sítě provozoven se hodí PC pokladny. Pokladní systém vyčnívá schopností konfigurace podle požadavků a potřeb provozu. Podniky do těchto pokladen musí investovat větší množství finančních prostředků než do registračních pokladen, a zároveň je potřeba kalkulovat s vyššími servisními náklady. Jednorázový výdaj na pořízení vlastního zařízení převyšuje 30 000 Kč. Počítat by se mělo také s měsíčním poplatkem za pravidelnou údržbu. (eltrzyby.cz, 2016a, b, d)

Pokladny vyrobeny k účelu nasazení tzv. „embedded“ – jednoúčelové pokladny

Tento typ pokladny je opět vhodný pro střední až velké provozovny. Vyznačuje se vysokou stabilitou a dlouhodobou životností hardwaru. Systém staví na možnostech profesionální funkcionality, odolnosti a komptability se skladovými i hotelovými účetními programy. Cena vlastního zařízení včetně softwaru se na trhu pohybuje od 40 000 Kč bez DPH. (eltrzyby.cz, 2016a, b, d)

Následující tabulka 9 souhrnně srovnává jednotlivé modely z hlediska nákladů. Kromě počáteční investice vkládané do nového zařízení musí být zohledněna i výše měsíčních nákladů na servis, dále pravidelné licenční náklady či náklady na pokladní software. Tyto položky totiž mohou být nulové, anebo dosahovat až několika stovek korun měsíčně. Tudíž i zdánlivě nejnižší počáteční investice do zařízení nemusí být nejvýhodnější, neboť by pak podnik musel vynakládat značné finanční prostředky na stálé měsíční platby, které by při pořízení, ač výrazně dražšího zařízení, vynakládat nemusel.

Tabulka 9: Náklady na provoz

	Smartphone /tablet	Přenosné zařízení	All-in-one/ registrační pokladny	PC pokladny	Jednouúčelové pokladny
Pořizovací náklady	Od 2 500Kč	Od 6 000Kč	Od 7 000Kč	Od 30 000Kč	Od 40 000 Kč
Měsíční náklady	Od 500 Kč	Od 300 Kč	0 Kč	Od 850 Kč	Bez paušálu
Pravidelné licenční náklady	Ano	Ne	Ne	Ano	Ne
Pravidelné náklady na pokladní SW	Od 500 Kč /měsíc	Od 200 Kč /měsíc	Ne	Od 850 Kč	Ne
Servisní smlouva	Ano	Ano/Ne	Ne	Ano	Ne

Zdroj: vlastní zpracování dle eltrzby.cz (2016b), 2018

Podnik by však neměl hledět při svém zvažování vybraného zařízení pouze na náklady, ale měl by zohlednit i technické parametry, které zobrazuje tabulka 10.

Tabulka 10: Technické specifikace

	Smartphone /tablet	Přenosné zařízení	All-in-one/ registrační pokladny	PC pokladny	Jednouúčelové pokladny
Uživatelský komfort	Omezený	Pouze numerická tlačítka	Omezený	Dobrý/ Výborný	Výborný/ Modulární
Tiskárna	Externí	Integrovaná	Integrovaná	Externí	Externí
Životnost	Omezená	3-5 let	3-5 let a více	3-5 let	5 let a více
Počet denně obslužených zákazníků	10–100	10–100	10–500	Neomezeno	Neomezeno

Zdroj: vlastní zpracování dle eltrzby.cz (2016b), 2018

3.7 Kontrola dodržování

K prověřování plnění povinností subjektů podle ZoET jsou primárně oprávněny orgány Finanční správy ČR, zejména tedy finanční úřady a jejich územní pracoviště. Dalším kontrolním orgánem, jenž disponuje oprávněním kontrolovat dodržování povinností, jsou také orgány Celní správy ČR. Tyto kontrolní orgány provádějí kontrolní činnost v rámci vyhledávací činnosti a místního šetření dle Daňového řádu a pomocí kontrolního nákupu dle ZoET. Vyhledávací činnost spočívá v analytické činnosti bez přítomnosti poplatníka, např. dochází k prověření seznamu subjektů evidující tržby se seznamem subjektů, které se zabývají předmětnou činností a zjišťování důvodu, proč povinný subjekt nepožádal o přidělení autentizačních údajů. Místní šetření se provádí zpravidla na místě prostřednictvím kontrolního orgánu. Toto šetření může probíhat i anonymně skrze pozorování jako například kontrolování vystavování a předávání účtenek či umístění informačního oznámení. Při kontrolním nákupu vystupuje kontrolní pracovník v roli zákazníka a sleduje plnění uložených fiskalizačních povinností a postup pracovníka při evidenci tržby. (Hajdušek, 2017; Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

Přestupku se dle § 28 ZoET se může dopustit fyzická osoba, která závažným způsobem a úmyslně ztíží či zmaří evidenci. Výše pokuty může dosáhnout až 500 000 Kč. V § 29 ZoET je řešena problematika správních deliktů, kterých se může dopustit jen právnická osoba nebo podnikatel. Pokutu do výše 500 000 Kč lze udělit v případě, že povinný subjekt nezaslal správci daně datovou zprávou údaje o evidované tržbě či nevystavil účtenku tomu, komu evidovaná tržba plyne. Pokud povinný subjekt neumístí informační oznámení, či nezachází s autentizačními údaji tak, aby nedošlo k jejich zneužití, může mu být uložena pokuta do 50 000 Kč. Výše sankce se odvíjí od skutkové okolnosti případu a správní orgán zvažuje škodlivost spáchaného deliktu, míru zavinění, motiv či pohnutky, dobu trvání protiprávního jednání, dosavadní beztrestnost a majetkové poměry pachatele. (Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

Od 1. prosince 2016 do konce roku 2017 Celní správa provedla 9 169 kontrol, při kterých zjistila 1 697 porušení. Nejčastěji odhaleným prohřeškem se stalo nevystavení účtenky. Druhým nejčastějším porušením bylo nezaslání údajů na Finanční správu a dále se pak jednalo o prohřešky typu neumístění informačního oznámení a neplnění oznamovací povinnosti. Celní správa udělila 372 pokut v celkové hodnotě 1 134 200 Kč a ve správním řízení již pravomocně udělila 1 112 pokut ve výši více jak 11 mil. Kč. Nejvíce porušení

zaevidoval Celní úřad pro Pardubický kraj, který během 344 kontrol odhalil 113 porušení. Tedy 33 % subjektů porušovalo povinnosti vyplývající ze zákona o elektronické evidenci. Od začátku evidence bylo z důvodu závažného porušení zákona uzavřeno 10 provozoven. (celnisprava.cz, 2018)

3.8 Účtenková loterie

Jako pomocný nástroj, jenž by měl sloužit k tomu, aby kupující od prodejců vyžadovali EET účtenky, slouží účtenková loterie, v ČR označována jako „Účtenkovka“. V České republice začal tento nástroj fungovat až skoro po roce od zavedení EET, jeho spuštění proběhlo konkrétně 1. října 2017. Princip Účtenkovky spočívá v zaregistrování účtenky za předem stanovené období, kterou získal zákazník od prodejce, do losování. Slosování proběhne vždy jednou měsíčně k 15. kalendářnímu dni. Účtenky lze zaregistrovat dvěma způsoby. Jedna možnost je prostřednictvím webových stránek www.uctenkovka.cz, druhou možnost nabízí mobilní aplikace Účtenkovka, kdy tato aplikace umožňuje i automatické načtení dat z účtenky. V loterii se soutěží jak o jednu věcnou výhru – osobní automobil, tak i o peněžní výhry v rozmezí od 100 Kč po 1 milion Kč. Ročně může být rozděleno až 65 mil. Kč. Provoz zajišťuje společnost Diebold Nixdorf s.r.o. a cena komplexního provozu se pohybuje kolem 12,4 mil. Kč ročně bez DPH. Účtenkové loterie fungují již pravidelně v Portugalsku, Polsku, Chorvatsku, Slovinsku, Tchaj-wanu či od roku 2013 i na Slovensku. (uctenkovka.cz, 2017)

Veřejnost se tedy může do jisté míry podílet na zajištění chodu celého systému tím, že bude vyžadovat účtenky od obchodníka a účtenky následně zaeviduje v systému Finanční správy. Účtenkové loterie se účastní v průměru 450 tisíc hráčů měsíčně, přičemž neaktivnější jsou soutěžící ve věkovém rozmezí 30–50 let. Skoro dvě třetiny hráčů registrovaly své účtenky prostřednictvím webové stránky. Zbylá třetina hráčů využívá mobilní aplikaci na svých telefonech. Následující tabulka 11 zobrazuje statistiku účasti v účtenkové loterii za první 4 měsíce jejího fungování. (mfcr.cz, 2018a, b)

Nejvíce aktivních hráčů bylo v druhém měsíci fungování soutěže, přičemž každý hráč registroval průměrně více jak 38 účtenek. Neaktivnější hráč byl v lednu 2018, kdy registroval celkem 3 201 účtenek. Lidé si mezi sebou začali měnit účtenky, aby zachovali pravidla hry, kdy je možné registrovat pouze jednu účtenku od jednoho obchodníka za jeden den. Celkově dochází k poklesu zájmu, přičemž k udržení zájmu má dojít pomocí QR kódů, které mají usnadnit registraci. (mfcr.cz, 2018a, b)

Tabulka 11: Souhrnná statistika úctenkové loterie (říjen 2017–leden 2018)

	Říjen 2017	Listopad 2017	Prosinec 2017	Leden 2018
Počet aktivních hráčů	452 691	477 952	446 890	425 765
Počet všech registrovaných úctenek	13 869 846	17 198 013	17 365 271	15 933 923
Počet úctenek ve slosování	11 137 598	14 564 956	14 861 223	13 792 381
Průměrný počet registrovaných úctenek za jeden den	322 555	409 477	403 844	370 556
Průměrný počet úctenek ve slosování za jeden den	259 014	346 785	345 595	320 596
Nejvyšší počet úctenek registrovaných jedním hráčem	1 648	1 129	1 885	3 201
Průměrný počet úctenek na osobu	30,86	35,98	38,86	37,42

Zdroj: vlastní zpracování dle (mfcz.cz, 2018a, b), 2018

3.9 Doprovodné změny

S platností ZoET byl přijat i zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb. Tento zákon by měl povinným subjektům částečně kompenzovat náklady související se zavedením evidence tržeb. Došlo tedy ke snížení sazby DPH na stravování a zavedení slevy na dani z příjmů při zavedení EET.

Snížení sazby DPH z 21 % na 15 % na stravování

S účinností ZoET se rozšířil seznam služeb podléhajících první snížené sazbě daně uvedené v příloze č. 2 ZDPH. Jedná se o položku pod klasifikačním kódem 56 CZ-CPA, jež obsahuje stravovací služby, podávání nápojů, které nejsou osvobozeny od daně a dále o podání alkoholických nápojů a tabákových výrobků. (Líbal, 2016)

Sleva na dani z příjmů

Fyzické osoby si dle § 35bc ZDP mohou uplatnit slevu na evidenci tržeb, jež má kompenzovat náklady související se zavedením evidence tržeb. Jedná se o jednorázovou slevu až ve výši 5 000 Kč, kterou si může poplatník uplatnit ve zdaňovacím období, kdy došlo k první evidenci tržby, jež má dle ZoET povinnost evidovat. Výše slevy se odvíjí od velikosti rozdílu mezi 15% daní z příjmů fyzických osob dle § 7 ZDP a základní slevy na poplatníka. (Hajdušek, 2017, Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, 2018)

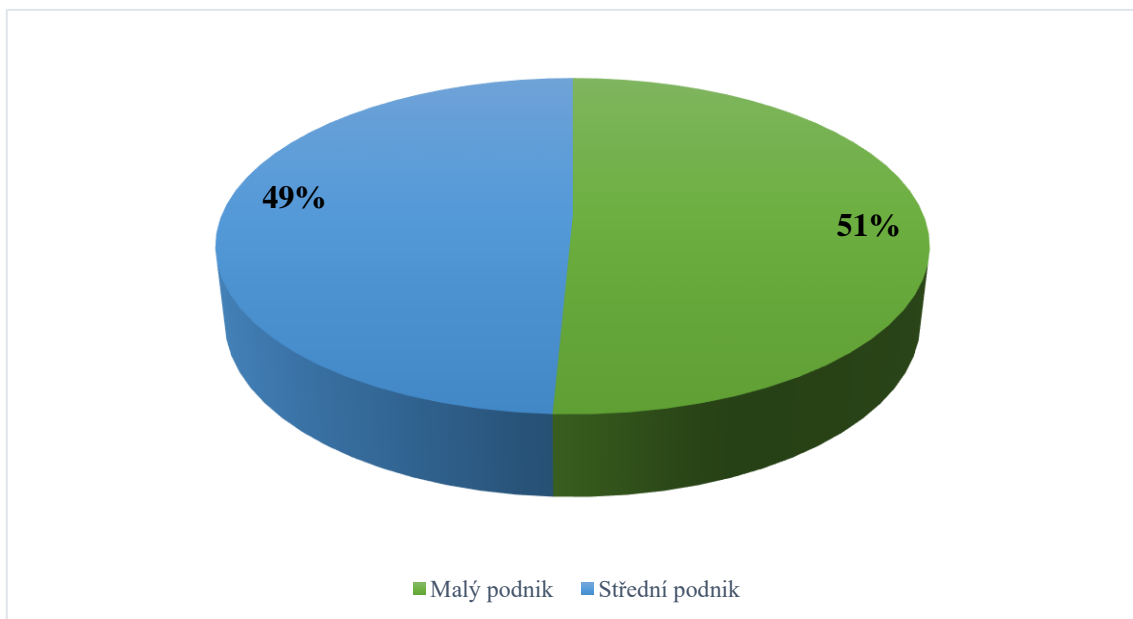
4 Analýza dopadů zavedení

Analýza dopadů na zavedení elektronické evidence tržeb pro malé a střední podniky byla provedena na základě dotazníkového šetření, viz příloha B. Průzkumu se zúčastnilo celkem 119 respondentů. První část průzkumu měla rozčleňovací funkci s cílem zjistit základní informace o respondentech. Další část již byla zaměřena prakticky, byly zjišťovány názory či fakta směřující k elektronické evidenci tržeb u vybraných subjektů.

4.1 Základní údaje o respondentech

Pro rozdělení podniků bylo využito členění dle Eurostatu. Na podnik je pohlíženo jako na malý, pokud jeho počet zaměstnanců nepřekročí více jak 20 zaměstnanců. Jestliže byl počet zaměstnanců vyšší než 20 a zároveň nižší než 100, jedná se o podnik střední. Jak je patrné, respondenti obou velikostí byli zastoupeni v průzkumu téměř rovnoměrně, viz obrázek 16. Na průzkum odpovědělo 58 (49 %) středních podniků a 61 (51 %) malých podniků z celé České republiky.

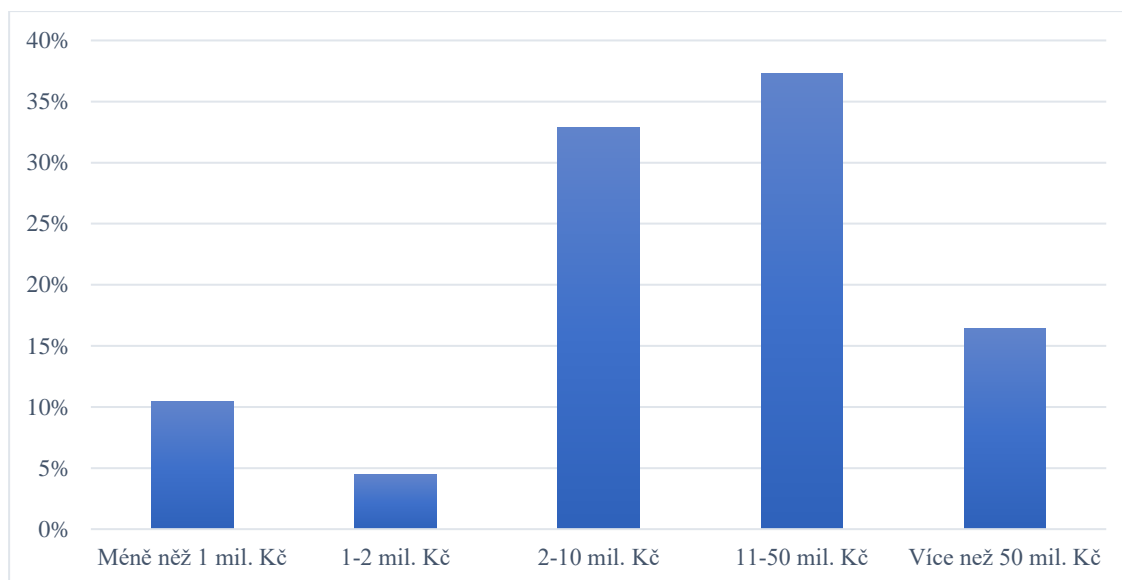
Obrázek 16: Velikost zkoumaných podniků dle členění Eurostatu

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Prostřednictvím výše ročního obrátu lze o respondentech říci, že více jak 90 % z nich zastávají plátcí daně z přidané hodnoty. Pouze 10 % respondentů nepřekračuje limit pro registraci k DPH, který je dle zákona o DPH stanoven na 1 mil. Kč.

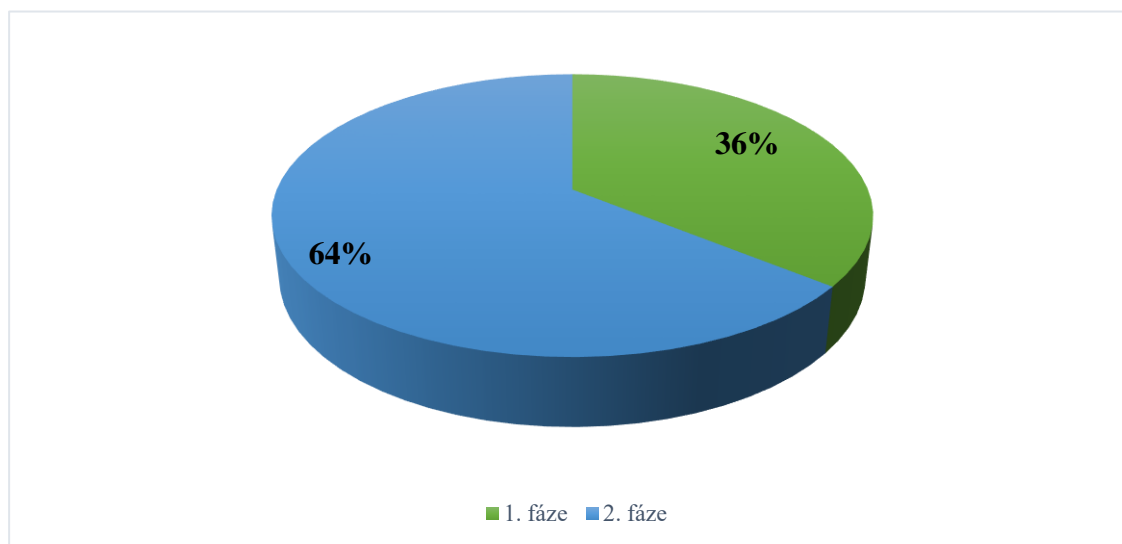
Obrázek 17: Rozložení respondentů dle výše ročního obrátu

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

S nejvyšší četností byly zastoupeny podniky, které mají obrat vyšší než 11 mil. Kč a zároveň nižší než 50 mil. Kč. Druhou nejpočetnější skupinu tvořily podniky s obratem v rozmezí 2 mil. Kč až 10 mil. Kč, viz obrázek 17.

Obrázek 18: Rozložení respondentů dle fáze zapojení do elektronické evidence tržeb

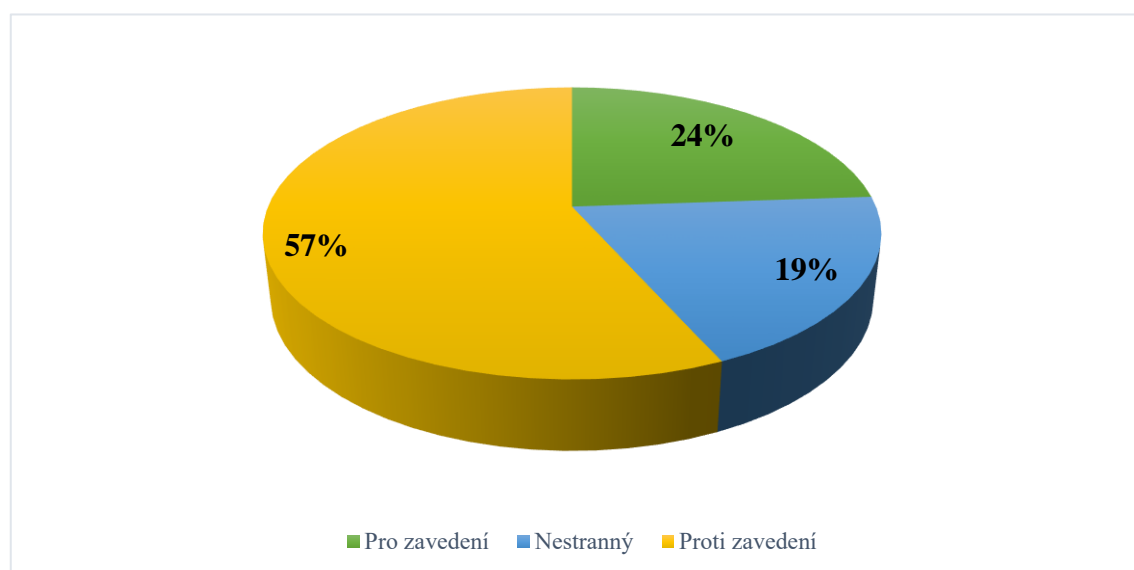
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Jak je patrné z obrázku 18, pouze 36 % respondentů vstoupilo do systému elektronické evidence tržeb v 1. fázi zavádění. Zbýlých 64 % podniků se zapojilo v druhé fázi zavádění systému, tj. od 1. března 2017.

4.2 Analýza podniků a jejich vztahů k EET

Při zavádění elektronické evidence tržeb docházelo k rozdělení podniků na dvě skupiny, a to na odpůrce a na podniky, kterým nový nástroj kontroly nevadil a byly mu příznivě nakloněny. Odpůrcům nejčastěji vadil další přenos povinnosti ze státní sféry na samotné podnikatelské subjekty či administrativní náročnost, proto usilují o zmírnění, změnu nebo zrušení EET. Zastánci nejčastěji argumentovali narovnáním konkurenčního prostředí. Následující obrázek 19 zobrazuje názor podniků na zavedení elektronické evidence tržeb.

Obrázek 19: Názor respondentů na zavedení elektronické evidence tržeb v ČR

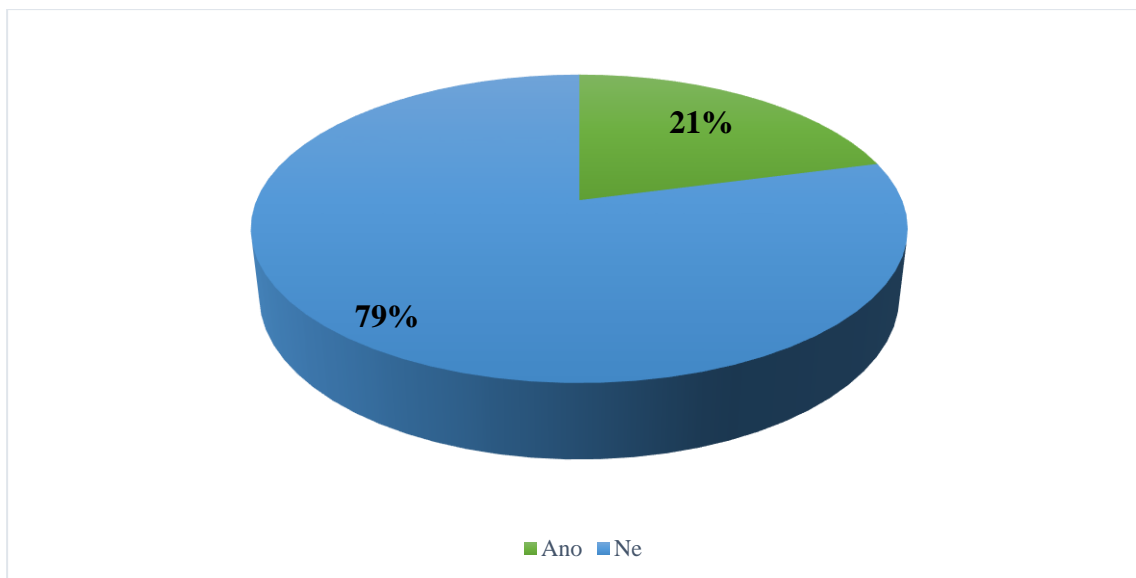

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Více jak polovina dotázaných podniků byla proti zavedení elektronické evidence tržeb, čtvrtina podniků se zavedením souhlasila. Zbytek respondentů (19 %) nebyl pro ani proti. Z těchto odpovědí lze usuzovat, že většina podniků vnímá zavedení elektronické evidence tržeb negativně.

Další myšlenka některých podniků byla ta že, budou muset v rámci zavádění ukončit svou činnost. Tuto myšlenku podporovalo v průzkumu 21 % respondentů. Odpovědi respondentů jsou zobrazeny na obrázku 20.

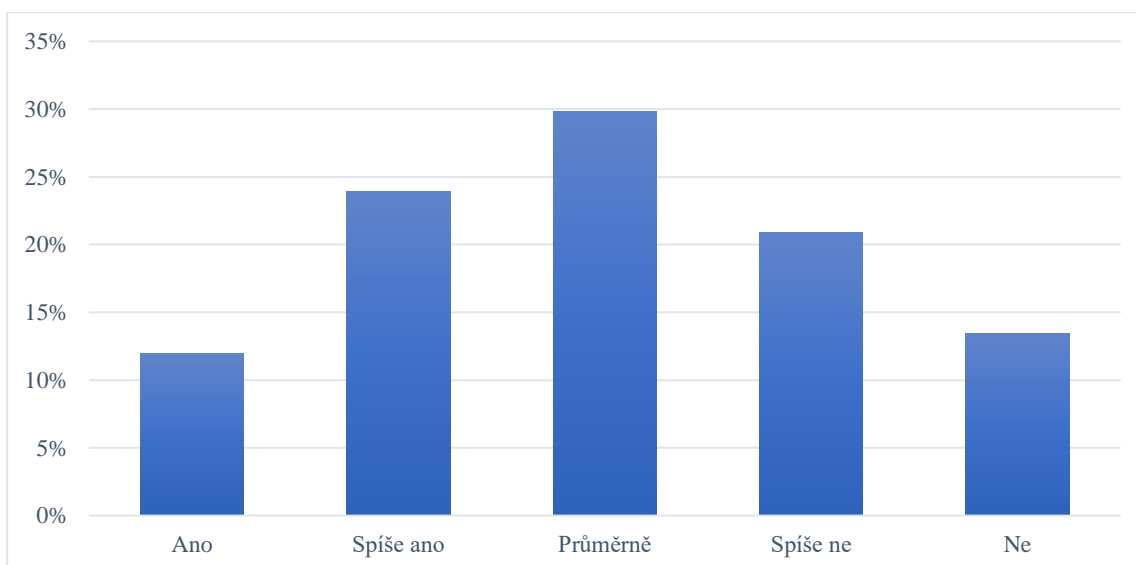
Obrázek 20: Myšlenka respondentů na ukončení podnikání

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Četnost jednotlivých odpovědí na otázku, co si respondenti myslí o vhodnosti přípravy systému EET, znázorňuje obrázek 21. Pouze 12 % respondentů je přesvědčeno o dostatečné připravenosti. Naopak 13 % respondentů považuje EET za legislativně a informačně špatně připravený systém. Nepřipravenost elektronické evidence nasvědčuje i fakt, že došlo v průběhu zavádění k pozastavení dalších fází.

Obrázek 21: Připravenost systému EET

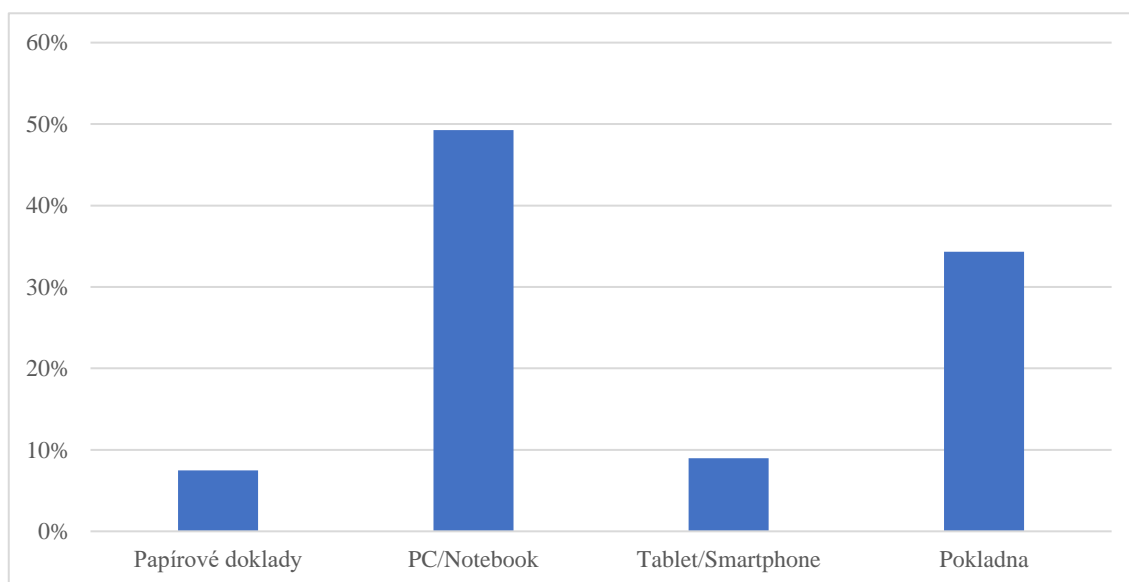

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Nejčastěji je však zastoupena odpověď, kdy si respondenti myslí, že byl systém připravený průměrně.

Jak je patrné z obrázku 22, pouze 7 % dotázaných malých a středních podniků využívalo před zavedením EET k vystavování dokladů pouze ručně psané doklady, jelikož se jedná o malé procento podniků, vypovídá to o dobré technické vybavenosti vzorku. Podniky, jež vystavovaly doklady pouze ručně, však musely investovat do nového zařízení umožňujícího tisk dokladů obsahující náležitosti dle zákona o evidenci tržeb. O 2 % více respondentů využívalo pro vystavení dokladů smartphone nebo tablet. Druhým nejvíce využívaným zařízením k vystavování dokladů byla pokladna, kterou používalo 34 % respondentů. Skoro polovina respondentů uvedla, že využívala stolní počítač nebo notebook, přičemž se nejvíce jednalo o podniky, který byly zapojeny do EET v druhé fázi.

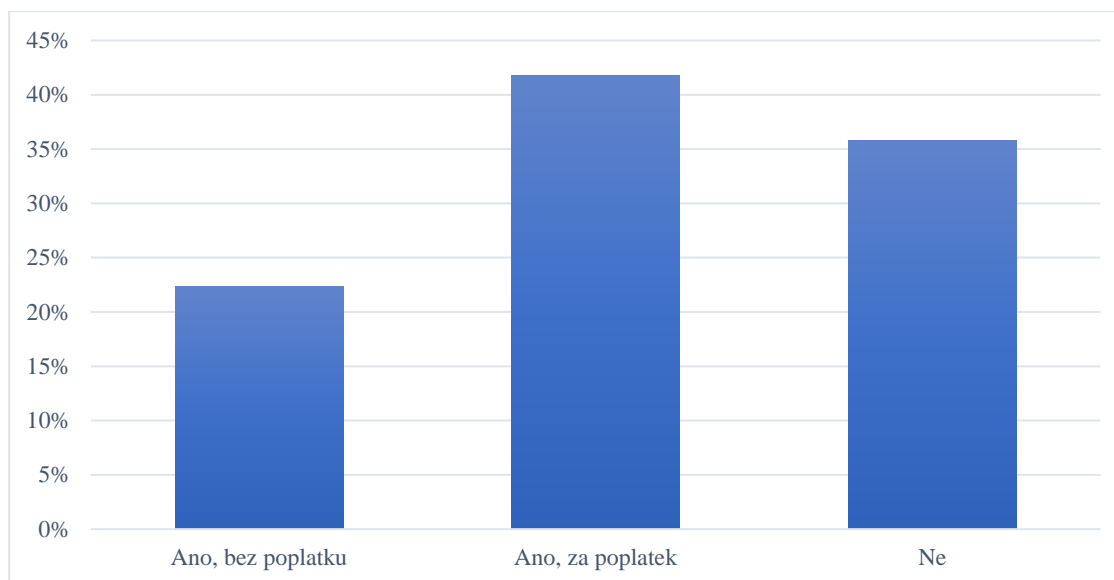
Obrázek 22: Vystavování dokladů před zavedením EET

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

42 % podniků uvedlo, že při přechodu na elektronickou evidenci mohlo využít současného zařízení, a to bez poplatku. Podniků, které musely vynaložit finanční prostředky na změnu či pořízení zařízení bylo 22 %, avšak mohly využít současného zařízení, viz obrázek 23.

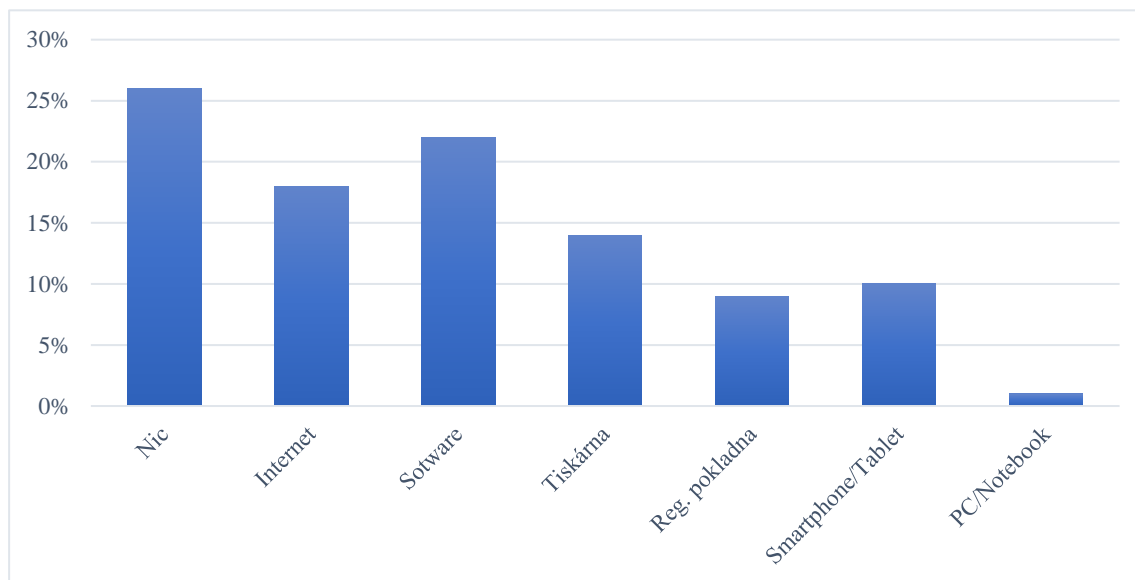
Obrázek 23: Možnost využití současného zařízení

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

36 % podniků nemohlo využít současného zařízení a muselo investovat do nového zařízení, jak vyplývá z obrázku 24.

Obrázek 24: Nutnost pořízení nového zařízení

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

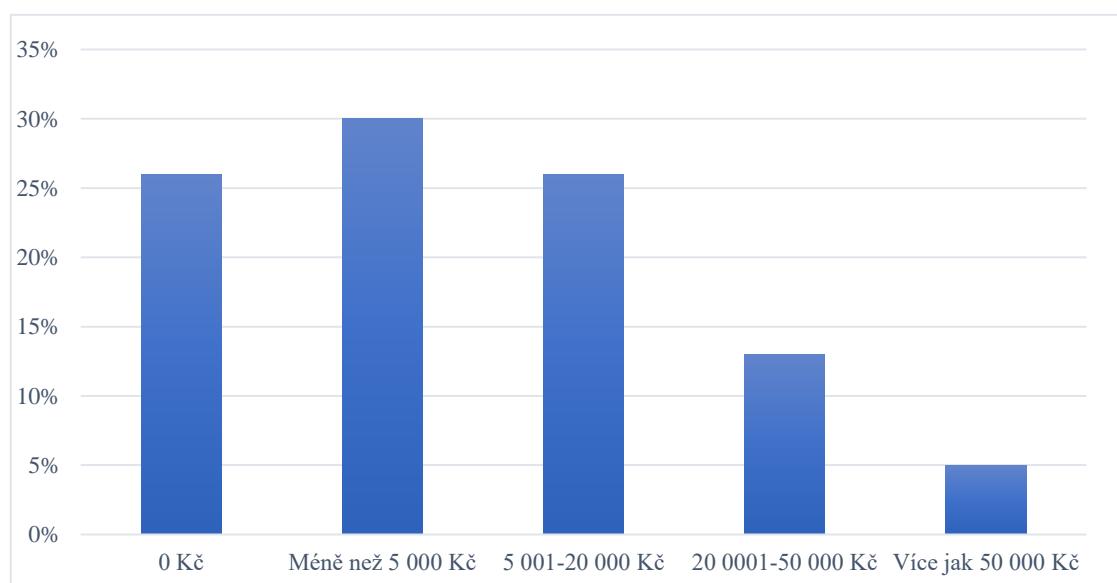
Nejvíce podniků investovalo do nového softwaru nebo pouze do jeho aktualizace. Dále pak podniky musely zařizovat nové internetové připojení či investovat do tiskárny, přestože není nutné vydávat účtenku v tištěné podobě, jedná se o nejrychlejší způsob předání účtenky zákazníkovi, a pro některé podniky jako maloobchod či restaurační

zařízení je to i způsob klíčový. Podnikům bylo doporučeno oddělovat veřejný internet, zpřístupněný zákazníkům, a internet sloužící pro odesílání údajů na Finanční správu, proto zřizování internetového připojení patří na druhé místo v rámci četnosti položek. Více jak 10 % podniků investovalo finanční prostředky do nového smartphonu či tabletu umožňující snadnou a rychlou obsluhu zákazníků. 26 % podniků však nemuselo investovat do nových technických komponentů či softwaru při zavádění elektronické evidence.

Obrázek 25 zobrazuje náklady, které podniky investovaly při zavedení EET. Respondentů, kteří museli investovat, bylo 74 %. Výše investice byla nejčastěji do 5 000 Kč, kterou investovalo 36 podniků (30 %). O 4 % méně respondentů muselo investovat v rozmezí od 5 001-20 000 Kč. 18 % procent podniků poté muselo vynaložit více jak 20 000 Kč, z nichž 5 % investovalo více jak 50 000 Kč.

Stát nabízí kompenzaci nákladů na pořízení až ve výši 5 000 Kč, avšak tato sleva na dani je platná pouze pro podnikající fyzické osoby. Právnícké osoby tedy žádnou kompenzaci neobdrží, neboť by uplatnění slevy bylo pro stát náročné a pro podniky by tato sleva ve výsledku znamenala pouze snížení výsledné daně o 950 Kč (pokud předvídáme neměnnou 19% daňovou sazbu na daň z příjmů právnických osob).

Obrázek 25: Náklady na zavedení

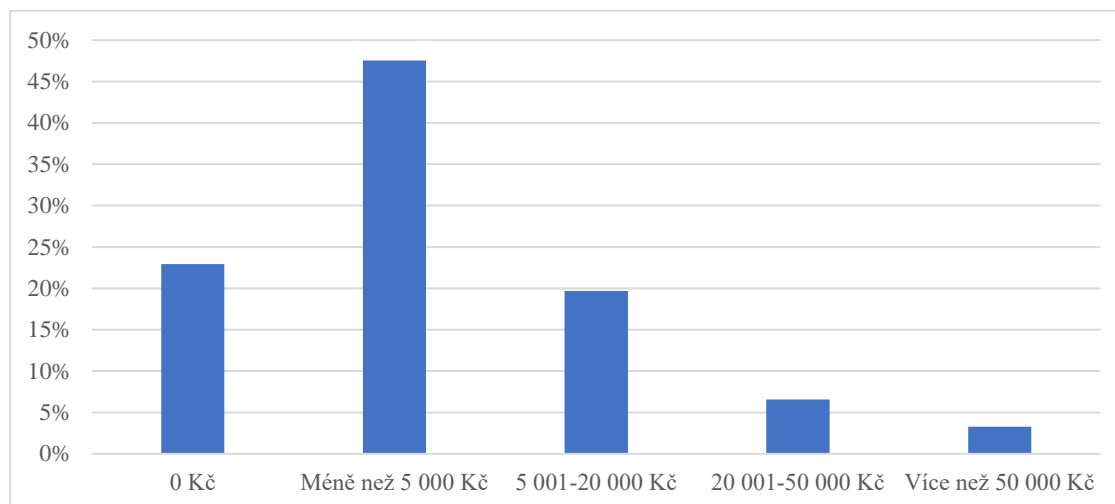

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Následující obrázek 26 zobrazuje náklady na zavedení pouze z hlediska malých podniků. Z dotazovaných malých podniků nemuselo 14 respondentů (23 %) investovat žádné

finanční prostředky. 29 malých podniků (48 %) investovalo při zavádění EET méně než 5 000 Kč. Finanční prostředky v rozmezí od 5 001 Kč do 20 000 Kč muselo vynaložit 12 malých podniků (20 %).

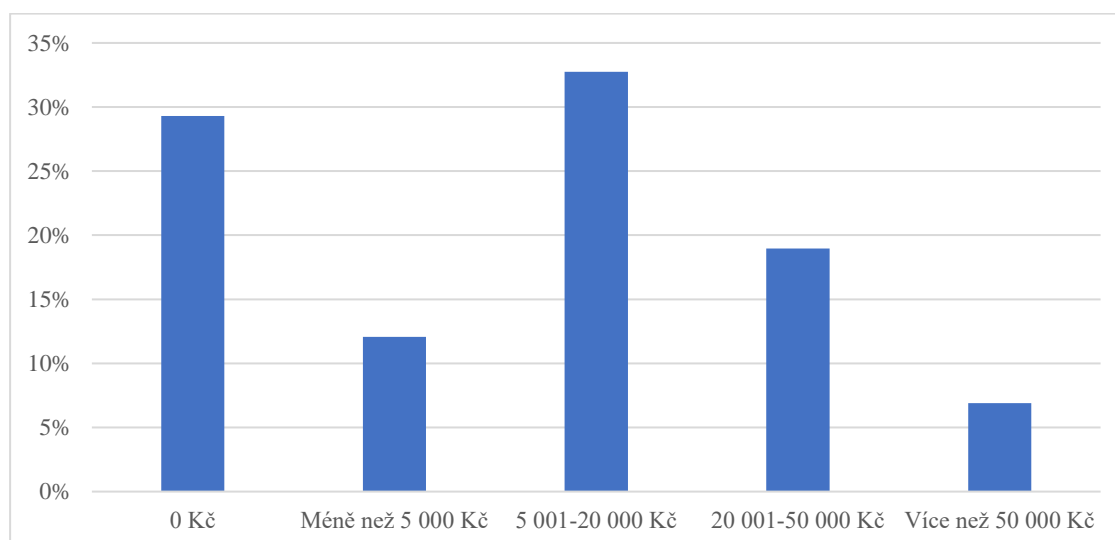
Obrázek 26: Náklady na zavedení EET pro malé podniky

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Rozložení nákladů na zavedení elektronické evidence tržeb z pohledu středních podniků bylo ve značné míře odlišné od malých podniků, viz obrázek 27. 19 středních podniků (33 %) muselo vynaložit v rozmezí od 5 001 Kč do 20 001 Kč, naopak 17 podniků (29 %) nemuselo investovat nic. Dále pak 15 středních podniků (26 %) investovalo více jak 20 001 Kč, z nichž 4 střední podniky musely vynaložit nad 50 000 Kč.

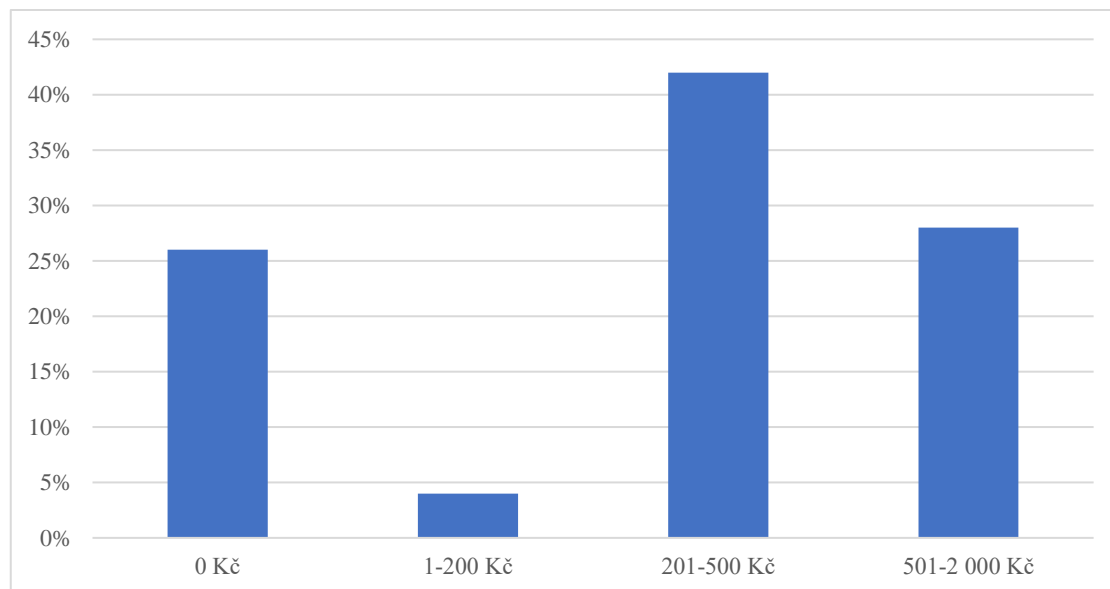
Obrázek 27: Náklady na zavedení EET pro střední podniky

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Četnost odpovědí respondentů, kterým přináší zavedení elektronické evidence tržeb dodatečné měsíční náklady, zobrazuje obrázek 28. Mezi tyto náklady jsou zahrnuty například měsíční poplatky za software či internetové připojení. Dále tato položka obsahuje režijní náklady jako například množství papíru využitého na tisk účtenek.

Obrázek 28: Měsíční náklady na provoz EET

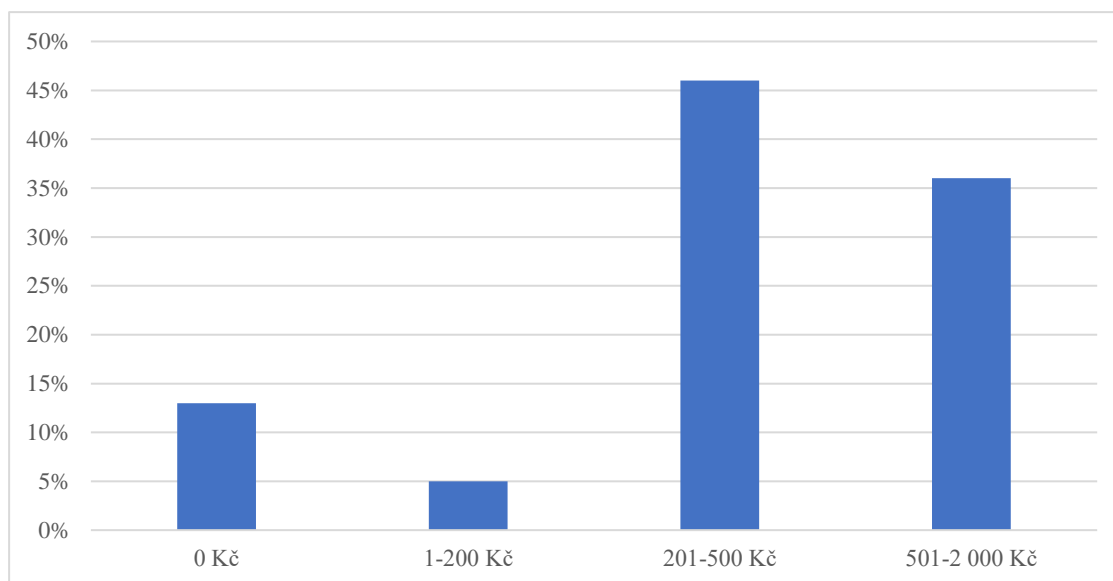
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Čtvrtina respondentů uvedla, že nepocítují navýšení svých nákladů v důsledku zavedení evidence tržeb. Pouze 4 % respondentů měsíčně vydá navíc o 200 Kč, avšak více jak 40 % respondentů musí investovat na zabezpečení chodu EET v rozmezí od 201–500 Kč. Nad 500 Kč měsíčně investuje skoro 30 % podniků.

Následující dva obrázky detailně srovnávají měsíční náklady odděleně z pohledu malých podniků a středních podniků.

Obrázek 29 srovnává měsíční výši vynakládaných nákladů na provoz EET z pohledu malých podniků. Pro 46 % dotázaných malých podniků znamená zavedení evidence zvýšení jejich měsíčních nákladů o 201-500 Kč. O 10 % méně malých podniků musí kalkulovat s dodatečnými měsíčními náklady v rozmezí od 501 Kč do 2 000 Kč. Dále 5 % malých podniků měsíčně vynaloží do 200 Kč. Pouze 13 % těchto podniků uvedlo, že zavedení evidence pro ně neznamena další nutný měsíční finanční výdaj.

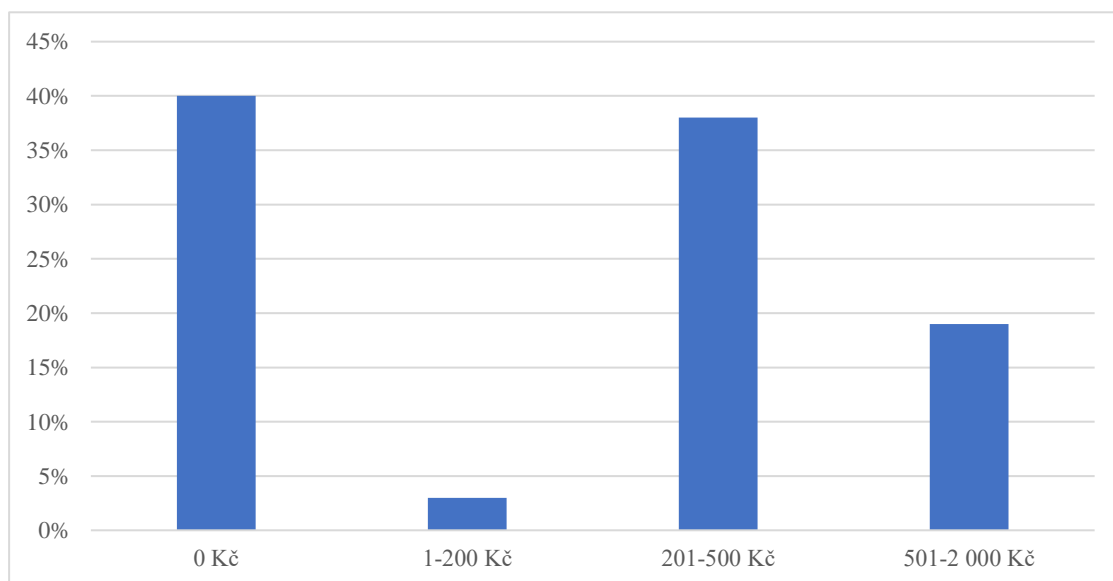
Obrázek 29: Měsíční náklady na provoz EET u malých podniků

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Rozložení měsíčních nákladů u dotazovaných středních podniků zachycuje obrázek 30. Přesně 40 % respondentů ze středních podniků uvádí, že nemusí měsíčně vynakládat žádné finanční prostředky související s evidencí. 38 % středních podniků vkládá měsíčně na provoz evidence v rozmezí od 201 Kč do 500 Kč. 19 % respondentů z řad středních podniků vynaloží měsíčně více jak 501 Kč.

Obrázek 30: Měsíční náklady na provoz EET u středních podniků

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Následně byla provedena korelační analýza, která má určit vztah k jiným veličinám. Prvním parametrem zkoumání byla velikost společnosti v závislosti na výši nákladů na zavedení EET. Velikost společnosti se usuzuje na základě počtu zaměstnanců. Předpokladem je, že s růstem velikosti podniku rostou i náklady, které by podnik musel investovat či měsíčně vynakládat na udržení chodu elektronické evidence tržeb. Očekávat lze, že vyšší počet zaměstnanců značí větší firmu, která bude mít více než jedno pokladní místo, taková společnost bude muset vynakládat i vyšší měsíční poplatky. Následující tabulka 12 zobrazuje výsledné korelační koeficienty. Závislosti dosahují kladných hodnot a lze potvrdit, že předpokládané vztahy mezi veličinami byly odhadnuty správně, avšak tyto koeficienty v obou případech dosahují nízkých hodnot. Míra závislosti velikosti společnosti a nákladů je velmi nízká.

Tabulka 12: Závislost velikosti podniku a výši nákladů

	Korelační koeficient
Závislost velikosti podniků a výše počátečních nákladů	0,134
Závislost velikosti podniků a výše měsíčních nákladů	0,162

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obdobně byla provedena korelační analýza k hledání určité spojitosti mezi výší počátečních nákladů a jinými parametry podniku. Výsledky jsou přehledně uvedeny v následující tabulce 13. V rámci detailnější analýzy byla zkoumána závislost počátečních nákladů a měsíčních nákladů na provoz EET. Předpokladem bylo, že vyšší počáteční náklady, které podnik musel vynaložit, se projeví v nižších měsíčních nákladech. Tedy pokud podnik investuje do dražšího zařízení, nemusí vynakládat vysoké měsíční náklady na provoz. Korelační koeficient v hodnotě 0,137 značí o nízké závislosti.

Nízká závislost byla naměřena i mezi výší počátečních nákladů a fázemi zavádění EET a dále pak mezi výší počátečních nákladů a výší ročních tržeb. Zde se již závislost přibližuje ke střední míře závislosti. To vypovídá o skutečnosti, že výše nákladů na zavedení elektronické evidence tržeb je závislá na fázi, kdy podnik musel evidenci zavést. Na základě analýzy lze říci, že záleží i na výši ročních tržeb.

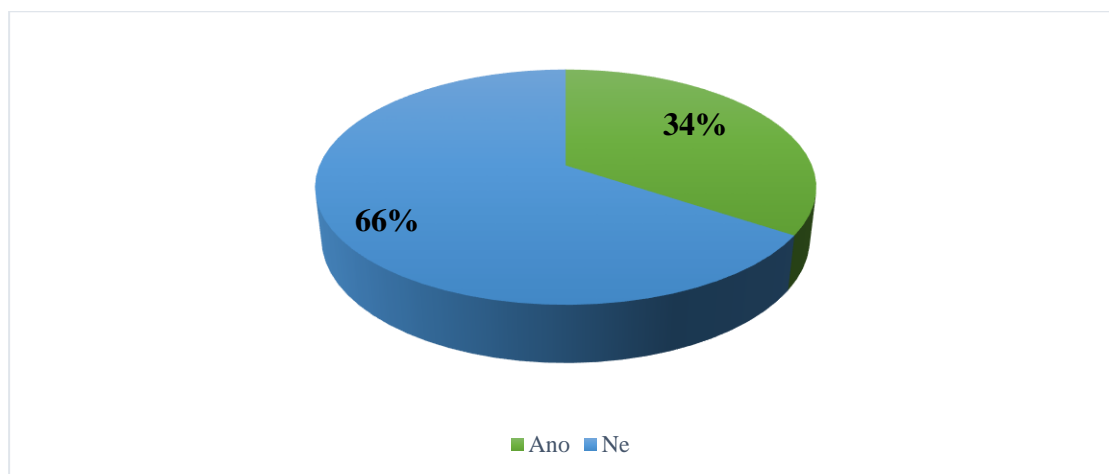
Tabulka 13: Závislost počátečních nákladů a vybraných proměnných

	Korelační koeficient
Závislost počátečních nákladů a měsíčních nákladů	0,137
Závislost počátečních nákladů a fáze zavádění	0,258
Závislost počátečních nákladů a výše ročních tržeb	0,262

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Podnik musel dále investovat při zavádění EET nejen finanční prostředky, ale muselo docházet k vhodnému proškolení obsluhy. Podniky spíše vsázely na vlastní vzdělávání, které však vyžadovalo vyšší časovou náročnost. Pouze 34 % respondentů absolvovalo školení na elektronickou evidenci tržeb, viz obrázek 31. Některé podniky uváděly, že zavádění EET bylo časově náročné a trvalo jim, než vychytaly všechny detaily tisku či nastavení systému, proto je překvapivé, že i přes tyto počáteční komplikace se 66 % respondentů žádného školení neúčastnilo.

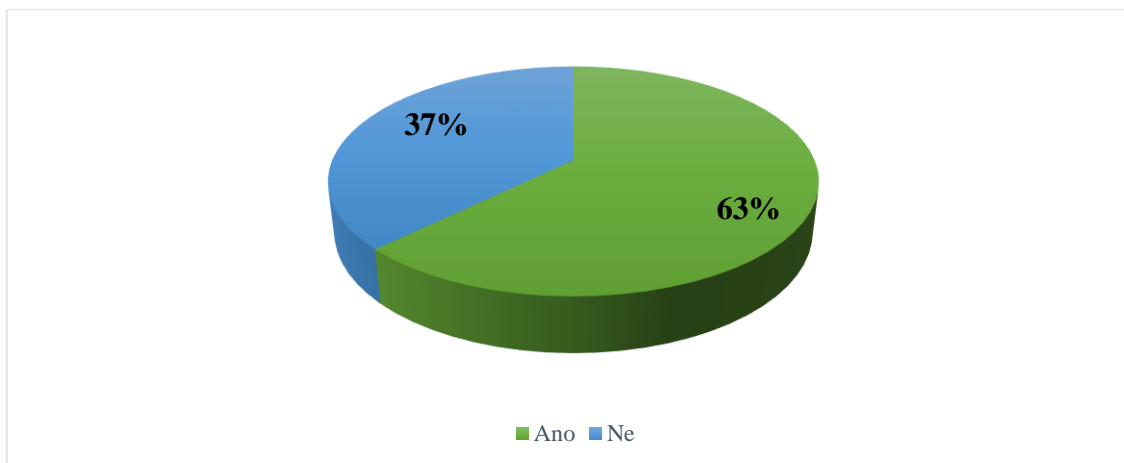
Obrázek 31: Absolvování školení o EET

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Z výsledných odpovědí na otázku, zda společnosti zaznamenaly výpadek systému EET, je patrné, že se 63 % respondentů muselo potýkat s výpadkem. Pouze 37 % respondentů nemuselo řešit žádný výpadek, viz obrázek 32.

Obrázek 32: Zaznamenání výpadku EET

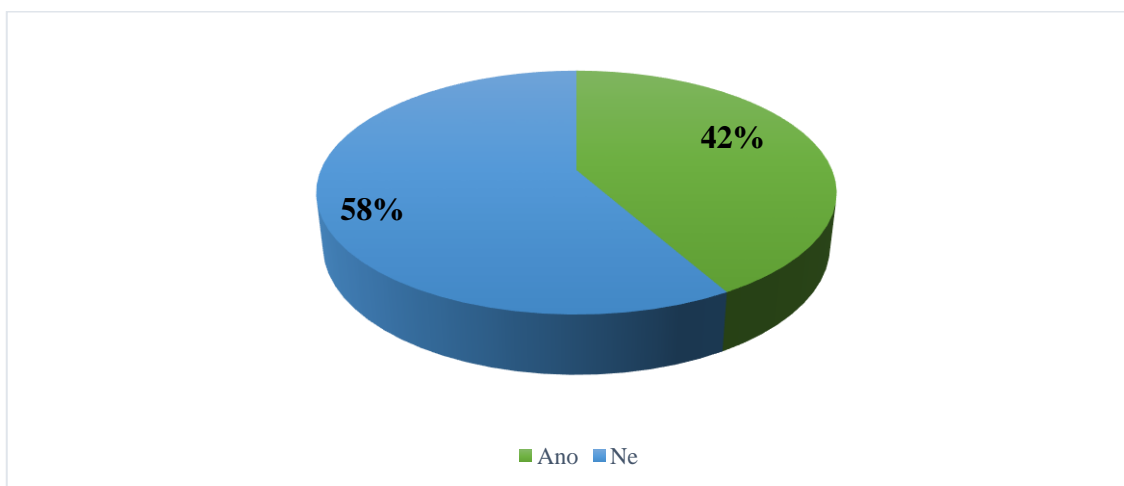

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Následující dvě otázky směřují ke stanoveným cílům elektronické evidence tržeb a k ověření názorů podniku, zda si myslí, že tyto cíle byly vhodně stanoveny.

Jak je patrné z obrázku 33 tak na otázku, zda si respondenti myslí, že zavedení elektronické evidence tržeb postupně přispívá k nárůstu příjmů státního rozpočtu prostřednictvím lepšího výběru daní, odpověděla téměř třípětinová většina, že ne. 42 % respondentů je přesvědčeno, že dochází k lepšímu výběru daní, a tím i naplňování příjmové stránky státního rozpočtu.

Obrázek 33: Nárůst příjmů státního rozpočtu

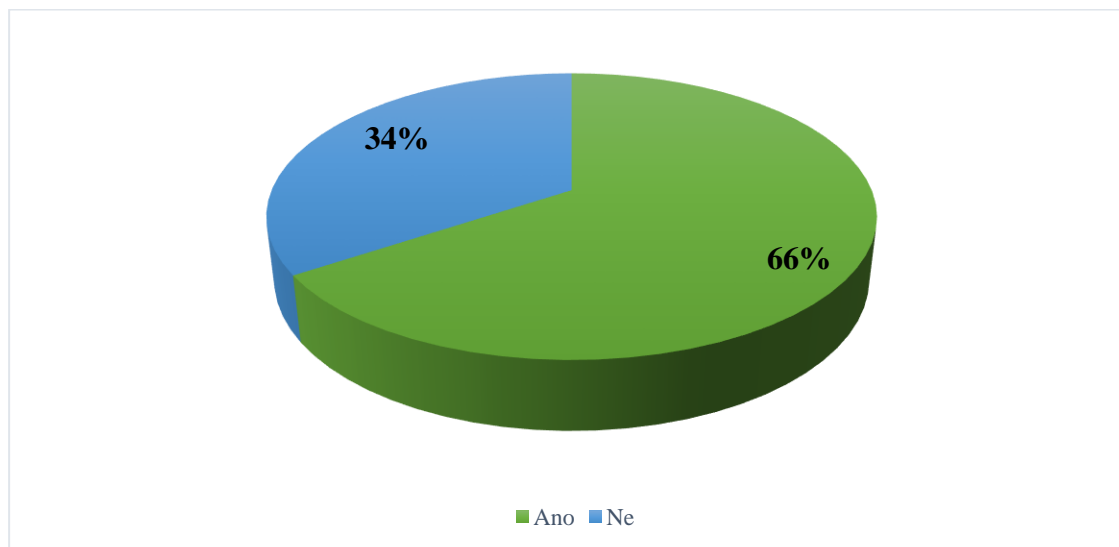

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Na rozdíl od předchozích výsledků jsou odpovědi na následující otázku pozitivnější. 66 % respondentů je přesvědčeno, že vlivem EET dochází k narovnávání

podnikatelského prostředí. 34 % respondentů je přesvědčeno, že evidence tržeb není vhodný nástroj k srovnání podnikatelského prostředí na trhu, viz obrázek 34.

Obrázek 34: Narovnání trhu vlivem zavedení EET

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Další otázka směřovala k účtenkové loterii, zde se objevovalo kladné i záporné hodnocení. Jedna část respondentů označovala účtenkovou loterii za hazard, který může způsobit závislost a posedlost účastníků sbírat všemi možnými způsoby účtenky tak, aby jich do soutěže zaregistrovali co nejvíce. Další respondenti uváděli, že je její zavedení v rozporu s primárními cíli evidence, neboť se na jedné straně snaží naplnit příjmovou část stránky státního rozpočtu a na druhé straně jsou tyto peníze odčerpávány na ceny do soutěže. Respondenti by více ocenili, kdyby zvýšené inkaso sloužilo na investice do zdravotnictví, školství apod. Kladně hodnotící část respondentů uváděla, že se jedná o zajímavou motivaci pro veřejnost, jak odhalovat podvodníky, kteří i přes povinnou evidenci tržeb tyto tržby nadále krátí.

Poslední dvě otázky byly otevřené a respondenti zde měli možnost vyjádřit svou pozitivní či negativní zkušenosti s EET a uvést zde dopady na společnost. Většina respondentů tvrdila, že pro vnitřní fungování společnosti nepřinesla žádný přínos. Naopak při hodnocení negativ bylo zaznamenáno větší množství odpovědí. Nejčastější odpovědi jsou uvedeny v následujícím výčtu.

Přínosy zavedení EET pro Vaši společnost?

- Bez přínosu / žádný

- Mapování obratu prodávaného zboží
- Transparentnost
- Modernizace pracoviště
- Přehlednost tržeb

Negativa zavedení EET pro Vaši společnost?

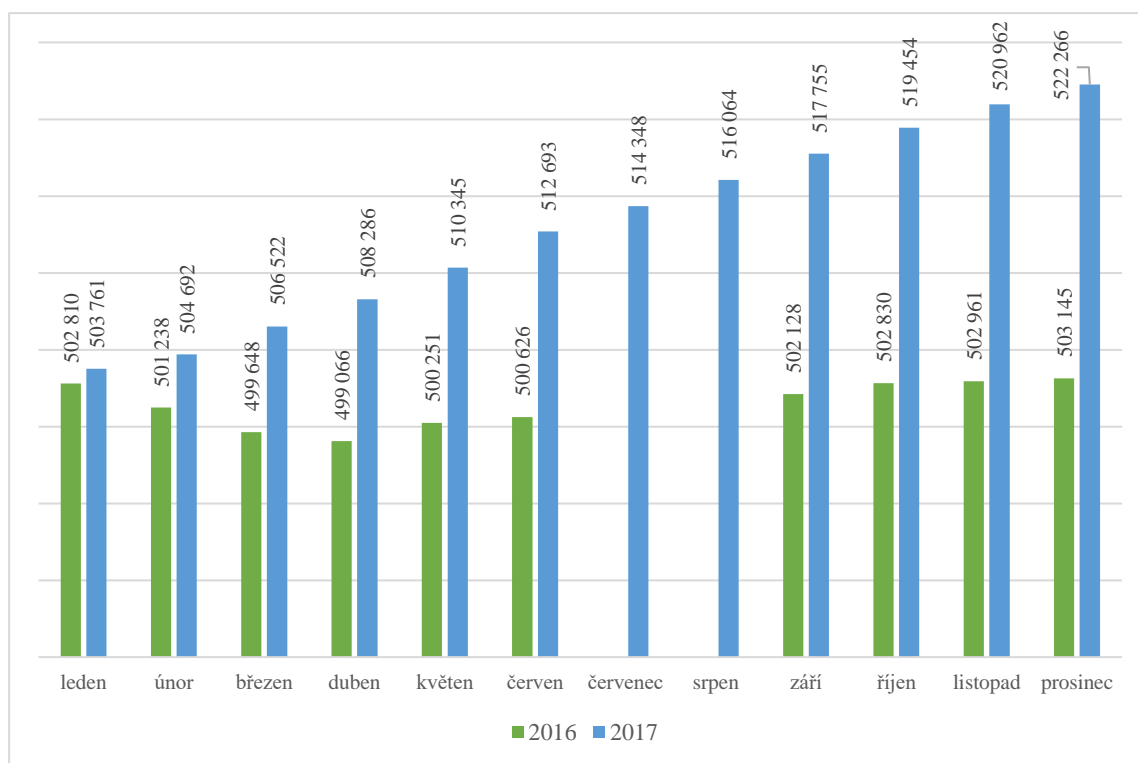
- Zpomalení obsluhy
- Problémy při výpadku internetu
- Více administrativy / administrativní komplikace
- Zvýšení režijních nákladů
- Další pracovní povinnost pro podnik
- Vysoká šance na lidskou chybu
- Ztráta anonymity

Přínosy a negativa pro malé a střední podniky budou detailněji rozpracovány v následující kapitole 5.

5 Zhodnocení přínosů a negativ EET pro malé a střední podniky

Systém evidence může nést dva primární nedaňové dopady na podniky. Prvním dopadem je snížení skutečného zisku, neboť u podniků, jež krátily daně u některých aktivit, bude nutné přiznat i tyto dosud nezdaněné aktivity. Dále lze hovořit o dopadu na ceny produkce v důsledku uplatňování DPH. Větší podniky, které jsou plátcí DPH a dosud veškeré tržby nepřiznávaly, budou mít vyšší daňovou povinnost, anebo dojde ke zvýšení plátců DPH, kteří dosud nebyli plátcí z důvodu nepřiznání tržeb. Vývoj plátců DPH dle jednotlivých měsíců v letech 2016 a 2017 zobrazuje následující obrázek 35 (v červenci a srpnu roku 2016 Finanční správa nezveřejnila údaje plátců DPH). V roce 2016 se počet plátců pohyboval kolem půl milionové hodnoty, avšak v roce 2017 dochází ke značnému nárůstu povinných subjektů k DPH. Trend růstu v roce 2017 je stabilní, přičemž meziměsíční přírůstek těchto subjektů činí v průměru okolo 1 700. V prosinci roku 2017 se počet plátců DPH vyšplhal až na hodnotu 522 266. Tento rostoucí trend může být výsledkem zavedení elektronické evidence tržeb, avšak jistou roli zde může hrát i dřívější zavedení kontrolního hlášení či rostoucí zájem o obchodní společnosti.

Obrázek 35: Počet subjektů povinných k DPH v letech 2016-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle financnisprava.cz (2018), 2018

5.1 SWOT analýza dopadů zavedení elektronické evidence tržeb

Následující SWOT analýza zobrazená v tabulce 14 znázorňuje silné a slabé stránky elektronické evidence tržeb pro malé a střední podniky, zároveň jsou zde uvedeny příležitosti a hrozby, jež působí na tyto subjekty zvenčí.

Tabulka 14: SWOT analýza dopadů zavedení z pohledů MSP

	Pozitivní	Negativní
Vnitřní	Silné stránky (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> - Zvyšující technická vybavenost - Zlepšování internetového připojení - Transparentnost 	Slabé stránky (Weakness) <ul style="list-style-type: none"> - Zvýšení nákladů na zavedení a fungování systému - Zvyšování cen - Možné výpadky systému či internetu
Vnější	Příležitosti (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> - Snížení sazby na DPH u vybraných produktů - Narovnání konkurenčního prostředí - Růst české ekonomiky - Klesající počet podniků 	Hrozby (Threats) <ul style="list-style-type: none"> - Omezení pocitu svobody podniků - Ztráta anonymity - Účtenková loterie

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

SWOT matice je vhodným nástrojem ke strategickému plánování, kdy podnikům umožňuje identifikovat strategii, která maximalizuje silné stránky či příležitosti a minimalizuje slabé stránky nebo hrozby. Podnik může využít zkvalitnění technické vybavenosti pokladních míst k tomu, aby zabraňoval možným výpadkům systému nebo internetu. Zlepšení internetového připojení poté může podnik využít k vytvoření nové propagace přes internet například přes stále oblíbenější sociální sítě, a tím může zaujmout a oslovit nové odběratele, kteří doposud neměli podvědomí o daném podniku. Narovnání tržního prostředí může pro podniky znamenat nové příležitosti či konkurenční výhody, a tím nemusí docházet ke zvyšování spotřebitelských cen, jež pocítí především konečný

zákazník, pro kterého by vyšší cena produktu nemusela být již přijatelná a ohlížel by se po substitutu. Snížení sazby daně z přidané hodnoty na vybrané produkty ve stravování může těmto podnikům částečně kompenzovat náklady, které musí investovat při zavádění elektronické evidence tržeb.

Následující podkapitoly se již zabývají konkrétními přínosy a negativy pro malé a střední podniky v České republice.

5.2 Přínosy zavedení EET

- **Modernizace pracoviště**

Většina podniků musela při zavádění EET přejít na jiný systém pro vystavování daňových dokladů. Tato změna tedy způsobila, že mnoho podniků přešlo z ručně psané formy dokladů na formu tištěnou, která je pro podnik více reprezentativní a působí na zákazníka lepším a přehledným dojmem. Dále docházelo k masivnímu zavedení internetového připojení, které je nutné pro odesílání údajů na Finanční správu. Podniky však mohou toto internetové připojení využít i pro další činnosti, např. mohou vyřizovat emaily či spravovat internetové stránky společnosti. Spousta podniků v souvislosti se zavedením EET rozšířila formu úhrady o možnost placení platební kartou, čímž mohla zvýšit své tržby, neboť se tato forma placení stává velice populární. Jde tedy o pozitivní vliv na podnik, neboť dochází k modernizaci pracoviště a zlepšení technických prvků.

- **Možnost využití doplňkových služeb získaných pořízením nového softwaru**

Systémy umožňují podnikům využívat i doplňkové nástroje jako například sledování jednotlivých tržeb nebo také množství skladových zásob. Pro podniky, které využijí tyto nástroje na maximum a naučí se s nimi vhodně pracovat, je to bezesporu přínos. Například analýzy prodejů mohou být pro podnik velice prospěšné, neboť napomáhají zjistit, jaký typ produktu zákazníci nejčastěji kupují a přizpůsobit tomu nabízený sortiment nebo naopak stáhnout z prodeje produkty, které nejsou zákazníky žádané. Systémy umožňující kontrolu zásob mohou naopak upozorňovat obsluhu na nedostatek produktů a s tím spojenou potřebou jejich objednání. Podnikům se do rukou dostává nástroj, který při správném využití může zjednodušit práci a zefektivnit vedení podniku.

- **Rovnost konkurence**

Další výhodou je narovnání tržního prostředí v České republice. Poctiví podnikatelé totiž nejsou v různých oborech schopni konkurovat těm, kdo řádně a včas neplatí daně.

Evidence tržeb by měla zamezit dalšímu znevýhodnění poctivých daňových subjektů, plnících svou daňovou povinnost v souladu se zákonem. Nemožnost zajištění dostatečných kontrol ze strany správců daně umožňovalo ve stávajícím prostředí jednat vybraným daňovým subjektům v rozporu se zákonem. Tyto nepoctivé subjekty mohly nepřiznáním daně snižovat cenu zboží či služby, a tím získávaly neoprávněnou podnikatelskou výhodu v konkurenčním boji o zákazníka. Evidence vybraných tržeb by měla u všech poplatníků nastolit reálnou rovnost při plnění daňové povinnosti a měl by být zajištěný výběr inkasa u relevantních daní v odpovídající míře reálné daňové povinnosti.

5.3 Negativa zavedení EET

- **Prodlužování doby odbavení zákazníka**

Některé podniky uváděly, že docházelo ke zpomalení doby, za kterou je zákazník odbaven. Tato doba mohla být delší v okamžiku prvotního zavádění elektronické evidence tržeb, kdy zaměstnanci nebyli vhodně proškoleni. Celková doba fiskalizace by však neměla nikterak prodlužovat dobu nákupu, neboť mezi odesláním datové zprávy na Finanční správu, zaevidováním tržby a přijetím kódu FIK, uplyne méně než 0,5 vteřiny.

- **Problémy při výpadku internetu**

V okamžiku, kdy dojde k výpadku internetu nebo poruše pokladního zařízení je podnik stále povinen vystavit účtenky zákazníkům. Podnik tak musí vystavit doklad například v papírové formě a dodatečně zaevidovat tržby. V druhém případě, kdy podnik neobdrží z nějakého důvodu kód FIK a dochází k uvedení PKP na účtence, je povinen do 48 hodin po obnovení připojení zaslat údaje znovu na Finanční správu. V obou případech tedy dochází ke zdržování a k nutnosti se k evidenci vracet tak, aby byla zachována evidenční povinnost ve stanovené době.

- **Administrativní zátěž**

Další negativum spatřují podniky ve zvýšení administrativní zátěže. Tato skutečnost je v rozporu s prioritou vlády ČR, která se dlouhodobě snaží o snižování administrativní zátěže. Tato priorita byla stanovena usnesením vlády č. 421 ze dne 13. dubna 2005, kdy byla uvedena základna administrativní zátěže, jež dopadá na podniky z právních předpisů jednotlivých orgánů státní správy. Pokrok lze od roku 2013 sledovat prostřednictvím opatření, která flexibilněji reagují na potřeby podnikatelů. Do roku 2016 dochází ke

stanovení 85 opatření, která mají snížit administrativní zátěž. Dle provedených měření v roce 2016 v porovnání s výchozím rokem 2005 se celková administrativní zátěž snížila o 31,49 %, a zároveň se snížil počet informačních povinností o 675. Nadále má být uskutečněno 40 opatření s realizací do konce roku 2020, která jsou ukotvena v usnesení vlády č. 505 ze dne 10. července 2017. Přehled všech zrealizovaných opatření v roce 2016, včetně rozpracovaných opatření, je uveden v materiálu "Informace o snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2016", jenž je dostupný na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“). MPO uvádí, že EET působí na snížení administrativního zatížení tím, že umožní lepší cílení a efektivní daňové kontroly na rizikové subjekty a dále pak zjednoduší například statistické zjišťování. (mpo.cz, 2017)

- **Ztráta anonymity**

Podle vykázaných tržeb jednotlivých provozoven bude moci finanční řád porovnávat tržby i jiných subjektů ve stejné lokalitě, provozujících stejnou činnost a v případě, že se budou tržby výrazně lišit, může to vyvolat zájem o provedení kontroly finančním úřadem. Pro finanční úřad je tedy elektronická evidence prostředkem pro neustálené sledování tržeb v reálném čase. Dále pak finanční úřad může porovnávat platby registrované prostřednictvím evidence a srovnávat tyto částky s daňovým přiznáním, čímž zjistí pravdivost a nezkreslenost vykázaných příjmů. Elektronická evidence tržeb je propojena i na Kontrolní hlášení DPH, proto tak může docházet ke dvojí kontrole ze strany finančního úřadu. Podnikům tedy přibývá nutnost pečlivě evidovat údaje, a tím se zvyšují i náklady na vedení účetnictví a další finanční služby.

- **Finanční zátěž v počátku implementace**

Přestože byl pro evidenci tržeb vybrán model, který je pro povinné subjekty z hlediska nákladů nejšetnější, podniky musely v době implementace systému investovat nemalé finanční prostředky, jež byly závislé především na velikosti podniku a na stupni technické vybavenosti. U podniků střední velikosti se předpokládá, že již disponují alespoň jednoduchou pokladnou s připojením k internetu a je možné aktualizovat software tak, aby byly vystaveny účtenky se všemi povinnými náležitostmi. Pokud podnik pokladnu nevládní, je nutné pořídit zařízení, které vystavení účtenek umožní. V průměru lze cenu pokladního zařízení odhadnout na 9 000 Kč, a to v případě, že podnik má 50 pokladních

míst, znamená investici ve výši skoro půl miliónu Kč. V prvním případě, kdy lze pokladny pouze upgradovat vznikají nižší náklady pohybující se v řádech desítek tisíc.

U podniků malého rozsahu se předpokládají nižší investice, neboť počet pokladních míst je zdaleka v menším rozsahu (do 10 pokladních míst). Lze tedy očekávat, že náklady se pohybují v řádech desítek tisíc Kč. Pokud by malý podnik musel pořizovat nové pokladní zařízení, mohly by se tyto náklady vyšplhat až na 90 000 Kč. Jestliže podnik využije zjednodušenou variantu za pomoci tabletu či smartphonu a k tomu využije SW a tiskárnu, náklady mohou dosahovat pouze poloviční hodnoty. V případě, kdy se pokladní místa pouze aktualizují, náklady se vyčísľují do 10 000 Kč. Počáteční vynaložené náklady se mohou dle subjektů a jejich potřeb zásadně lišit.

- **Zvýšení režijních nákladů**

Negativním dojmem z EET je podle valné většiny respondentů spousta zbytečně vytištěného papíru, což měsíčně zvyšuje náklady o tisíce korun. Do této kategorie se zařadí také náklady spojené s internetovým připojením či další služby, které musí podnik vynaložit na obsluhu či na servis zařízení.

- **Zdražování**

Některé podniky kvůli zavedení evidence tržeb zdražily své produkty tak, aby docházelo k postupnému rozpouštění nákladů, jež musely do evidence vynaložit. Zdražování tak pocítí především konečný zákazník.

- **Tvrdé sankce za nedodržení povinnosti**

Při nedodržení povinností vyplývajících z elektronické evidence tržeb hrozí podnikatelům vysoké sankce.

Elektronická evidence tržeb má řadu dopadů i na ostatní subjekty. V souvislosti se zavedením elektronické evidence tržeb bylo nutné vynaložit vysoké počáteční náklady na vybudování IT systému, a to ve výši 371 mil. Kč v prvním a druhém roce zavedení a 310 mil. Kč v dalších letech. Tyto náklady budou mít vliv na výdajovou část státního rozpočtu, avšak předpokládá se, že příjmová část bude navýšena o cca 12,5 mld. Kč. Pokud dojde k vyššímu naplnění příjmové stránky rozpočtu, nebude nutné zvyšovat daně, může tak dojít i k následnému snížení daňové povinnosti. Dále by mohly být navýšeny investice do vzdělání, zdravotní péče či sociální oblasti. Tyto potenciální přínosy ocení

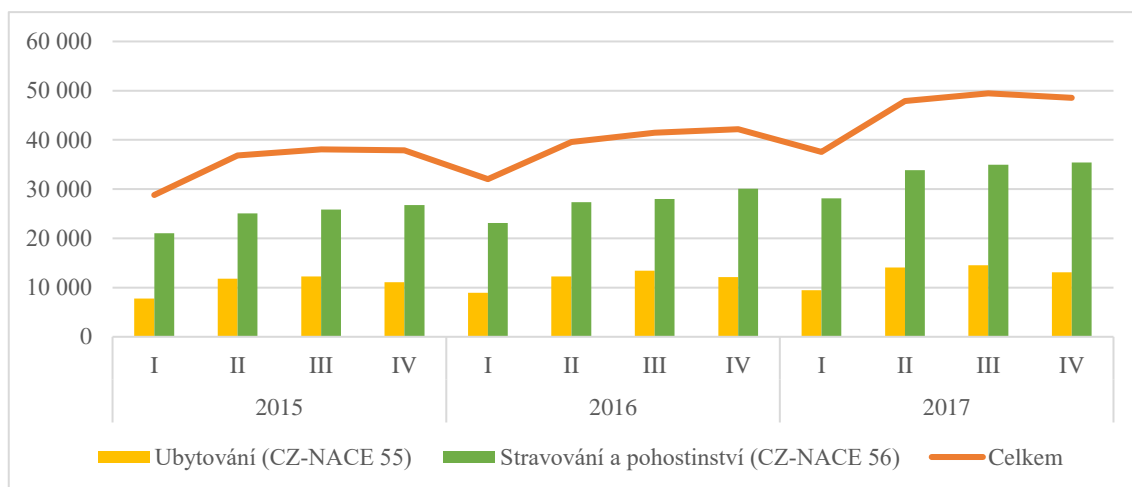
především veřejnost, již se tak zvýší možnost využívat veřejné statky a služby, které jsou financovány z daňového inkasa. Výhodou pro ekonomické subjekty může být také poskytování kvalitnějšího zboží či služeb, vzniklých v důsledku narovnání tržního prostředí. Veřejnost může naopak pocítit zvýšení spotřebitelských cen. Pro dodavatele hardwarového a softwarového řešení bylo zavedení elektronické evidence tržeb novou příležitostí k realizaci vyšších výnosů. Velké pozitivum je tedy možné spatřovat v podobě zásadního snížení daňových úniků, naopak je očekáváno zásadní zvýšení daňového inkasa.

Efektem z elektronické evidence tržeb by mělo být mírné navýšení příjmové stránky rozpočtu. Aktuální data, které uvádí Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“) potvrzují, že tržby v ubytování, stravování a pohostinství rostou již delší dobu. Vliv zavedení EET z dat ČSÚ nelze přímo odvodit. Metodicky totiž neodpovídají datům o tržbách EET. Český statistický úřad vychází z výsledků vlastního měsíčního výběrového šetření, které probíhá již od roku 2000 a odpovídá plně metodice předepsané Eurostatem. Hlavní odlišnost mezi měřeními je, že ČSÚ zjišťuje celkové tržby bez DPH u podniků zařazených do daného odvětví podle převažující činnosti, zatímco EET je zaměřena na hotovostní platby za určitou specifickou činnost. Výsledky oficiálního statistického zjišťování o tržbách ve službách nelze jednoduše srovnávat s odhadem vlivu zavedení EET. Mezi těmito ukazateli jsou metodické rozdíly. Jelikož však jiná data nejsou zatím veřejně dostupná, je možné analyzovat dopad na výši tržeb pouze z dat ČSÚ.

Z dat dostupných z databáze Českého statistického úřadu za jednotlivé čtvrtletí roku lze srovnávat jednotlivé tržby ekonomických subjektů. První část srovnávání se týká subjektů z první fáze zavádění elektronické evidence tržeb. Tato fáze byla spuštěna od 1. prosince 2016, znatelný růst tržeb či jiné odchylky od trendu by tedy měly být částečně znatelné již ve čtvrtém čtvrtletí 2016. Tržby jsou součtem tržeb za prodej výrobků, služeb a zboží uvedených bez DPH a spotřební daně.

Následující obrázek 31 zobrazuje vývoj tržeb povinných subjektů, které byly zapojeny do elektronické evidence tržeb v první fázi. Tržby těchto subjektů mají během sledovaného období, které začíná 1. ledna 2015 a končí 31. prosince 2017, rostoucí trend. Mírný propad ve vývoji je vždy zaznamenán v prvních čtvrtletích sledovaných let.

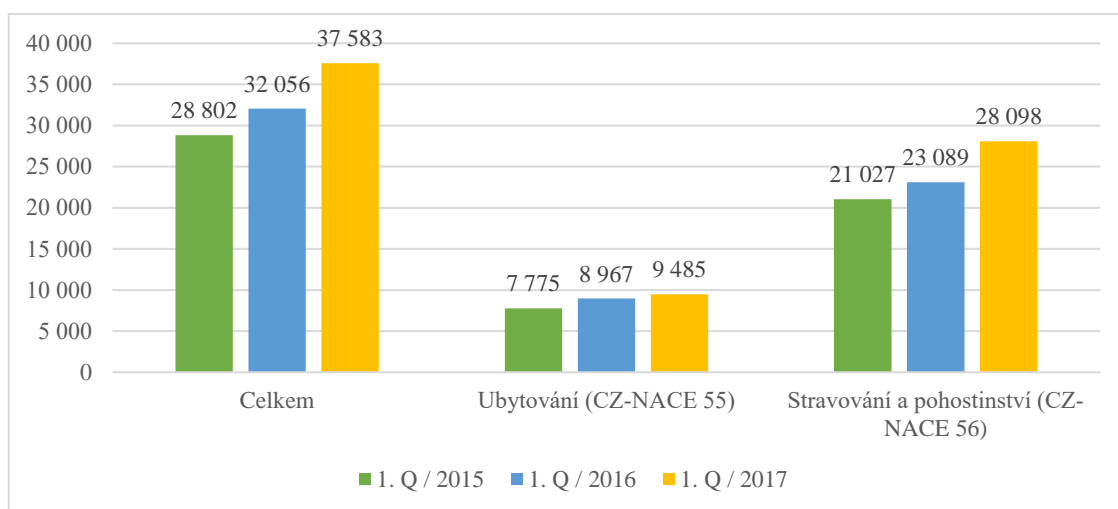
Obrázek 36: Tržby povinných subjektů v 1. fázi zavádění EET (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018b, c), 2018

Tržby subjektů zabývajících se podnikatelskou činností ubytování, stravování a pohostinství v 1. čtvrtletí dosahují nejnižší hodnoty ze sledovaných období, přesto v absolutní hodnotě mají rostoucí trend, jak je patrné z obrázku 36. Celkové tržby v 1. čtvrtletí roku 2017 vzrostly na více než 37,5 mld. Kč, což v relativní výši znamená růst oproti roku 2016 o skoro 17 %, v absolutní výši lze hovořit o skoro 5,5 mld. Kč. Přičemž růst 5 mld. Kč oproti roku 2016 je zaznamenán u subjektů, které podnikají v ekonomické činnosti pod kódem CZ-NACE 56, tedy ve stravování a pohostinství.

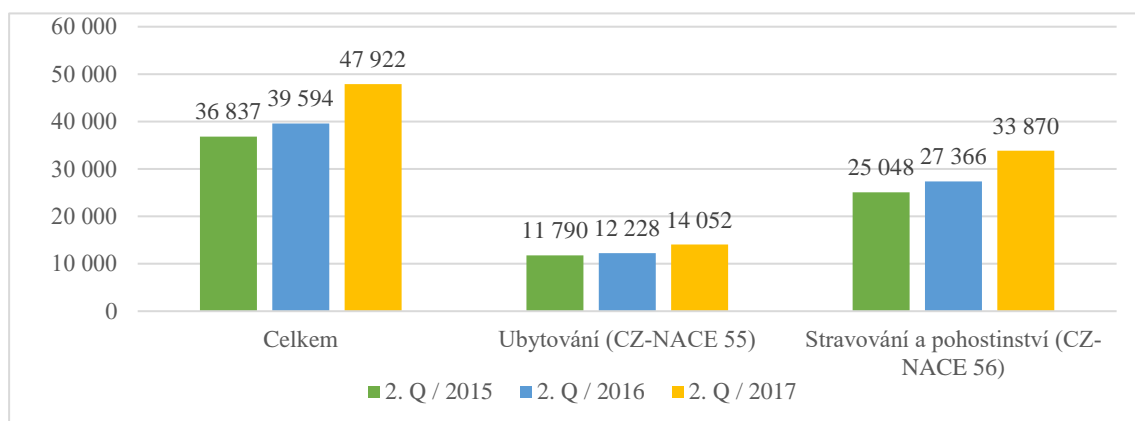
Obrázek 37: Tržby sledovaných subjektů za 1. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018b, c), 2018

Pokud se srovnají dostupná data za druhé čtvrtletí jednotlivých let (viz obrázek 33), je zřejmé, že i v tomto čtvrtletí dochází k růstu. Mezi roky 2015 a 2016 dochází k nárůstu celkových tržeb o 7,5 %, mezi roky 2016 a 2017 tento růst dosahuje vyšších hodnot až na celkovou částku 47 922 mil. Kč, což znamená růst o 21 %. Největší meziroční růst vykazují stravovací a pohostinské služby mezi roky 2016 a 2017, a to skoro o 24 %.

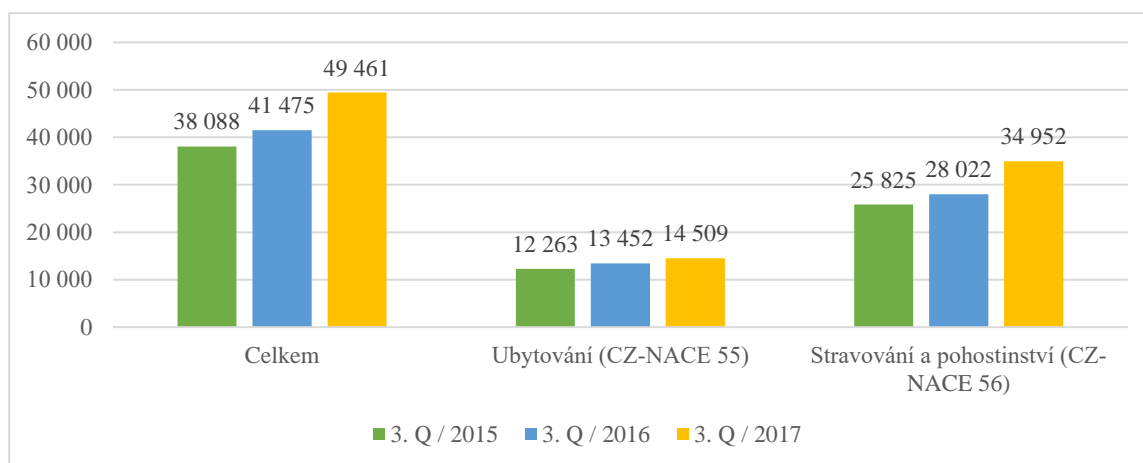
Obrázek 38: Tržby sledovaných subjektů za 2. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018b, c), 2018

Ve 3. čtvrtletí je dosaženo jedné z nejvyšších celkových hodnot tržeb vybraných subjektů, a to více než 49 miliard Kč, viz obrázek 39.

Obrázek 39: Tržby sledovaných subjektů za 3. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

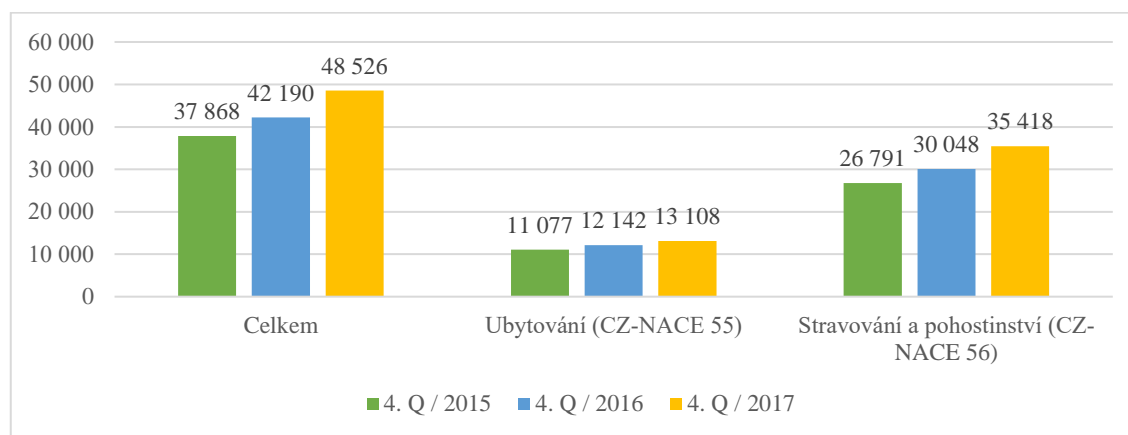

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018b, c), 2018

Tržby subjektů zařazených pod kódem CZ-NACE 55 – ubytování rostou stabilně v průměru o 8 % meziročně. U subjektů, které se zabývají stravováním a pohostinstvím (CZ-NACE 56) mezi roky 2015 a 2016, je zaznamenán nárůst pouze o 8,5 %, avšak mezi roky následujícími došlo k navýšení tržeb o 24,7 %.

Následující obrázek 40 zobrazuje tržby sledovaných subjektů za 4. čtvrtletí v letech 2015–2017.

Obrázek 40: Tržby sledovaných subjektů za 4. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

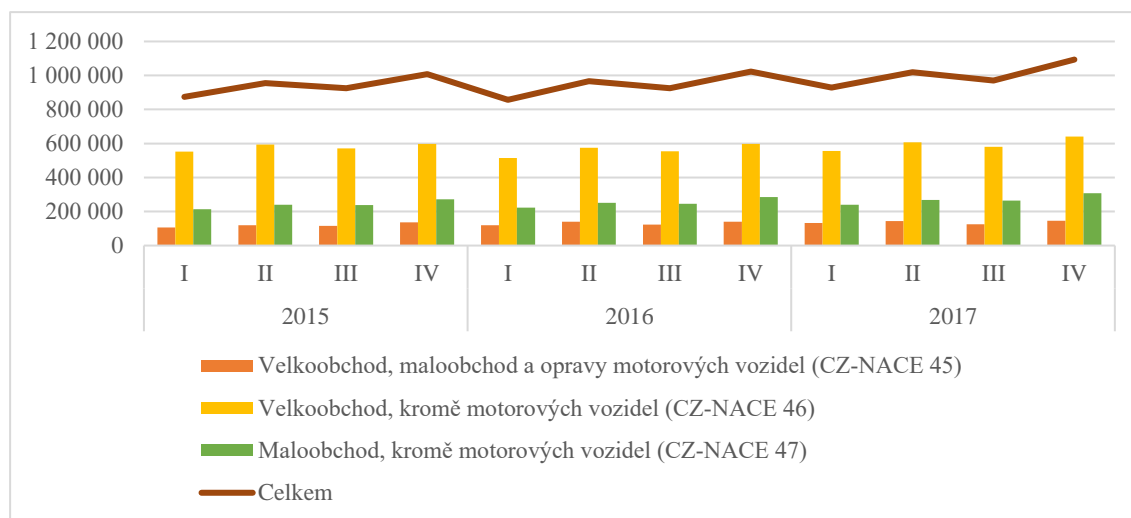

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018b, c), 2018

Ve čtvrtém čtvrtletí 2016 celkové tržby v ubytování, stravování a pohostinství narostly oproti roku 2015 v absolutní výši skoro o 4,3 miliardy Kč, což je v relativní výši nárůst o 11 %. V ekonomické činnosti ubytování došlo k navýšení tržeb o více jak 1 miliardu Kč, oproti tomu v sektoru stravování a pohostinství byl tento nárůst o více jak 3 miliardy Kč. Jde tedy o 12% zvýšení tržeb mezi roky 2015 a 2016, které je nejvyšší ze sledovaných čtvrtletí v tomto sektoru. Celkové tržby v roce 2017 zaznamenaly růst o 15 % oproti předchozímu období, přičemž nejvýraznější růst byl v odvětví stravování a pohostinství. V tomto odvětví tržby dosáhly hodnoty 35 418 mil. Kč, což oproti minulému roku představuje růst o 5 miliard Kč.

Obrázek 41 zobrazuje vývoj tržeb povinných subjektů, které byly zapojeny do druhé fáze elektronické evidence tržeb v březnu roku 2017. Jedná se převážně o subjekty uvedené v klasifikaci CZ-NACE pod kódy 45, 46, 47, jež zahrnují tržby velkoobchodu, maloobchodu a opravy motorových vozidel. Vývoj tržeb těchto subjektů je stabilní. Mírný propad tržeb je zaznamenán vždy v prvním čtvrtletí roku, a to nejvíce v oblasti velkoobchodu.

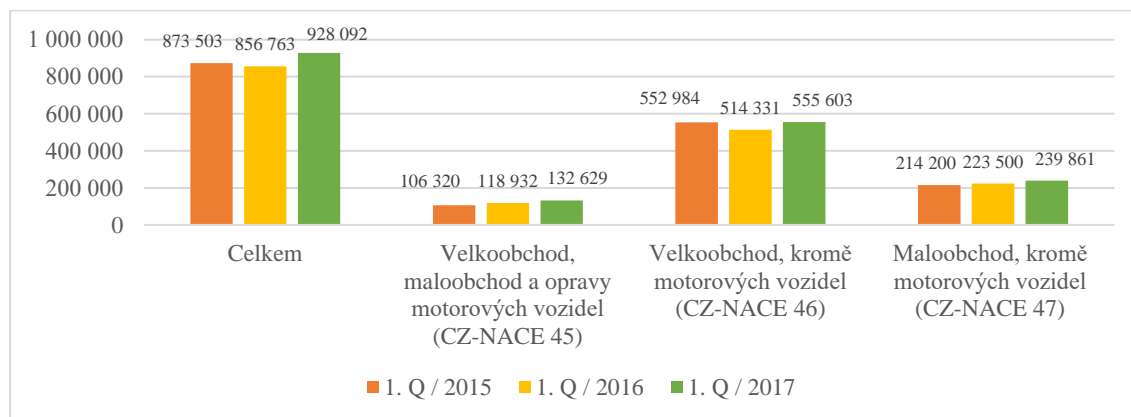
Obrázek 41: Tržby povinných subjektů v 2. fázi zavádění EET (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018a, d, e), 2018

Vývoj tržeb za 1. čtvrtletí v letech 2015 až 2017 zobrazuje obrázek 42. Zde je možné sledovat jen nepatrný vliv elektronické evidence na tržby, neboť u těchto subjektů dochází ke spuštění EET v březnu roku 2017, avšak předpokládá se, že tyto povinné subjekty připravovaly svá pokladniční místa na evidenci již ve značném předstihu. Celkové tržby v roce 2016 zaznamenaly menší propad oproti roku 2015, přičemž tento pokles byl způsobený u podniků, které vedly své činnosti pod klasifikačním kódem CZ-NACE 46 – Velkoobchod. V následujícím roce však došlo k oživení celkových tržeb u sledovaných podniků a jejich navýšení o více jak 68 miliard Kč, přičemž tržby v sektoru velkoobchodu vzrostly skoro zpět na hodnotu, která byla naměřena v roce 2015.

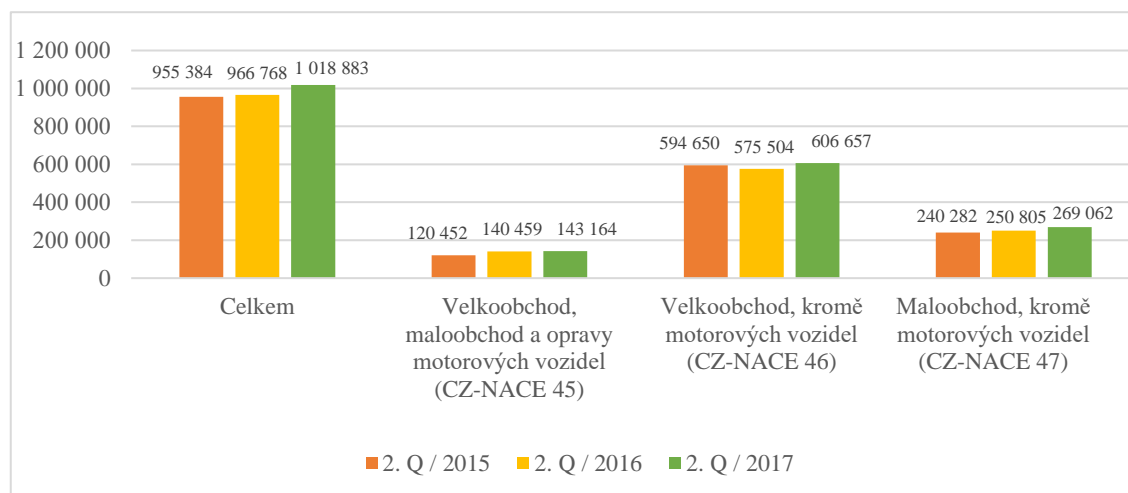
Obrázek 42: Tržby sledovaných subjektů za 1. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018a, d, e), 2018

Vývoj tržeb ve 2. čtvrtletí zobrazuje obrázek 43, zde již může být zohledněn vliv zavedení elektronické evidence tržeb. Celkové tržby ve druhém čtvrtletí roku 2017 dosáhly hodnoty více jak 1 018 883 milionů Kč, oproti roku 2016 jde o navýšení těchto tržeb o 5,4 %.

Obrázek 43: Tržby sledovaných subjektů za 2. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

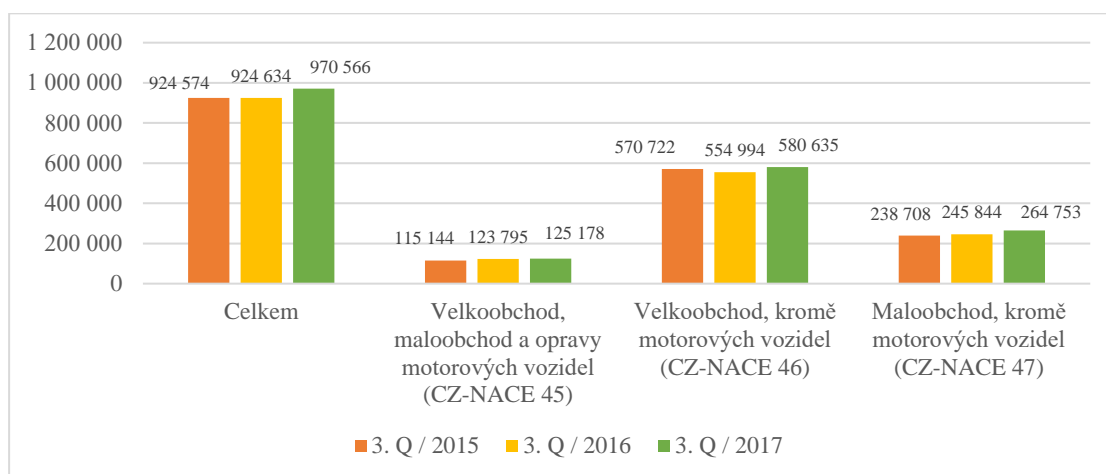

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018a, d, e), 2018

V podnikatelských činnostech pod klasifikačním kódem CZ-NACE 45 a 47 lze pozorovat srovnatelný růst jak mezi roky 2015 a 2016, tak i mezi roky 2016 a 2017. Ve velkoobchodu lze spatřit opět mírný pokles v roce 2016 oproti roku 2015. Avšak v tomto čtvrtletí roku 2017 tržby velkoobchodu pod kódem CZ-NACE 46 dosáhly více jak 606 miliard Kč, což je nárůst oproti roku 2016 o více jak 31 miliard Kč.

Obrázek 44 zobrazuje tržby sledovaných subjektů z druhé fáze zavedení elektronické evidence tržeb ve 3. čtvrtletí v letech 2015 až 2017. Celkové tržby vybraných subjektů meziročně ve vybraných letech stoupají. Růst je patrný v podnikatelských činnostech pod klasifikačním kódem CZ-NACE 45 a 47. V činnostech s kódem CZ-NACE 46 je vývoj stejný jako v předchozích čtvrtletích. Tedy v roce 2016 došlo k propadu oproti roku 2015. Tento propad je však v roce 2017 opět vykompenzován a převyšuje hodnoty z roku 2015.

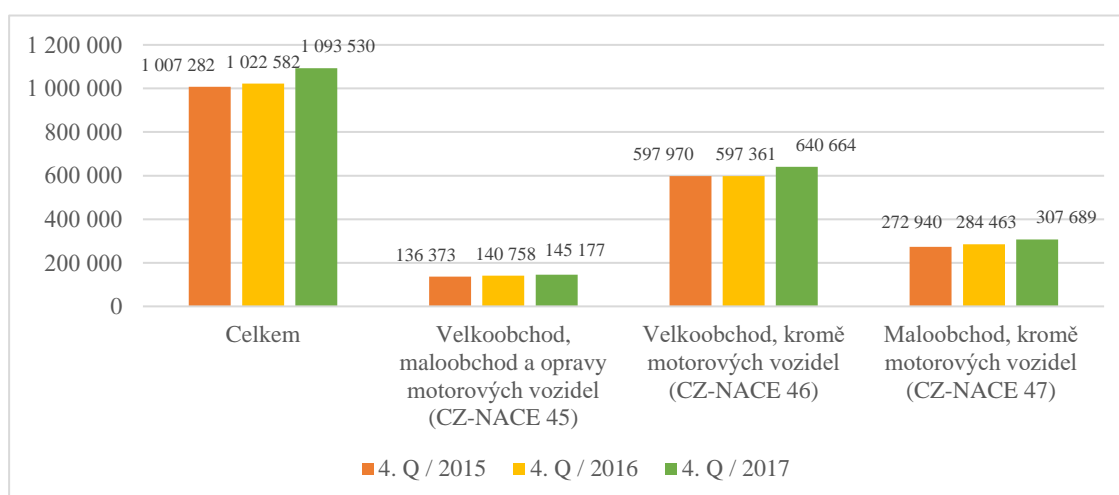
Obrázek 44: Tržby sledovaných subjektů za 3. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018a, d, e), 2018

V posledním čtvrtletí jsou tržby sledovaných subjektů ze všech čtvrtletí nejvyšší, jak je patrné z obrázku 41. Vysoké hodnoty způsobil hlavně růst v sektoru pod CZ-NACE 46 – Velkoobchod, kde došlo ke zvýšení oproti roku 2016 o 43 303 mil. Kč. Dále nastal citelný nárůst tržeb ve čtvrtém čtvrtletí roku 2017 oproti 2016 v sektoru CZ-NACE 47 – Maloobchod. Tyto tržby vzrostly o 23 226 mil. Kč

Obrázek 45: Tržby sledovaných subjektů za 4. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (2018a, d, e), 2018

5.4 Zhodnocení dopadů na malé podniky

Malé podniky tvoří prim podnikatelského prostředí, proto by na ně měl být brán velký zřetel při zavádění opatření, neboť právě ony budou citlivě reagovat na nové podmínky na trhu. Tyto podniky berou evidenci tržeb spíše jako omezení svobodného podnikání. Zavedení elektronické evidence tržeb přineslo malým podnikům náklady spojené s počáteční investicí do nových zařízení či placených aktualizací v takovém rozsahu, aby současné zařízení vyhovovalo požadavkům kladených na evidenci dle ZoET. Pro některé podniky právě tato investice byla klíčová, neboť pro ně znamenala nové možnosti. Nové zařízení s odpovídajícím softwarem umožňuje vést přehled o tržbách či o prodejnosti jednotlivých zboží a podnik může tyto údaje vhodně využívat k optimalizaci sortimentu. Dalším nákladem bylo pro tyto podniky zřízení internetového připojení, neboť na rozdíl od středních podniků internetem v převážné míře nedisponovaly. Celkové částky investic v poměru k tržbám mohou být pro malé podniky oproti středním podnikům vyšší. Tyto částky se snaží podniky promítnout do prodejních cen, proto může dojít k poklesu jejich konkurenčních schopností.

5.5 Zhodnocení dopadů na střední podniky

Střední podniky se vyznačují vyšší technickou vybaveností, proto pro ně nemuselo být zavádění elektronické evidence tržeb tolik nákladné. Převážná část těchto podniků má již zařízené internetové připojení, které potřebuje pro obsluhu softwaru. Další odlišností od malých podniků je skutečnost, že tyto podniky využívají prodej v hotovosti pouze jako doplňkový způsob platby. Hlavní tok příjmů putuje do podniků prostřednictvím bankovních převodů na základě vystavených faktur. Typickým příkladem jsou velkoobchody, které si zřizují prodejny v blízkosti svých skladů. Tyto prodejny pak slouží pouze pro drobné prodeje domácnostem či drobným živnostníkům, kteří za tyto produkty platí v hotovosti. Hlavní část prodeje se uskutečňuje mezi jednotlivými podnikatelskými subjekty na trhu, a to formou subdodavatelské smlouvy s odloženou dobou splatnosti. Hlavním přínosem pro tyto podniky je odstranění nespravedlnosti, která v konkurenčním boji zvyhodňuje podvodníky. Zároveň by mělo docházet k lepšímu cílení kontrol pouze tam, kde se projeví nesrovnalosti, čímž se omezí zátěž poctivých podnikatelů.

Závěr

Hlavním cílem práce bylo zhodnotit přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky v České republice. Pro analýzu byl vytvořen strukturovaný dotazník, kterým bylo možné oslovit povinné subjekty.

Teoretická část práce byla zaměřena na podnikatelské prostředí v ČR, kde byly představeny malé a střední podniky, které tvoří výraznou část ekonomiky. Významnost těchto podniků je dána počtem zaměstnanců, kteří pro tyto podniky pracují, neboť se počet zaměstnanců MSP podílí na celkovém počtu zaměstnanců kolem 60 %, a zároveň vytváří až 50 % výkonů v ČR. Pro společnost přinášejí MSP především společenská a ekonomická pozitiva. Tento podnikatelský segment zastřešuje Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky, která hájí jejich profesní zájmy. Dále pak byla nastíněna problematika daňových úniků v souvislosti se zavedením koncepce elektronické evidence tržeb. Mezi nejvíce problematické daně související s daňovými úniky patří daň z přidané hodnoty a daň z příjmů. Vývoj stínové ekonomiky má v České republice dlouhodobě klesající trend a pohybuje se pod průměrem zemí Evropské unie. V absolutní výši se skrytá ekonomika vyskytuje nejčastěji ve stavebnictví, velkoobchodu či maloobchodu a zpracovatelském průmyslu, kde figuruje nehlášená práce. Při srovnání s relativní výší dominuje skrytá ekonomika v činnostech domácností a podnikatelských činnostech ubytování, stravování a pohostinství. Proto již před zavedením EET byly aplikovány různé nástroje, napomáhající odhalení podvodných praktik. Mezi tyto zásadní nástroje patří tým Daňová Kobra, Kontrolní hlášení k dani z přidané hodnoty a Centrální evidence účtů. Elektronická evidence tržeb byla zavedena s cílem efektivnějšího výběru daní a narovnání podmínek trhu, avšak neměla by omezit či poškodit poctivé podnikatele. Proto byl pro evidenci vybrán Chorvatský model, který má být pro podnikatele nejméně nákladný.

Pro uskutečnění cílů praktické části bylo nutné získat potřebné informace od povinných subjektů, proto byl sestaven dotazník, kterým byly oslovovány malé a střední podniky z celé ČR. První část dotazníkového šetření byla rozřazovací s cílem zjistit základní informace o respondentech. Na tuto část navazovalo zjišťování faktů a názorů, které směřovaly k EET. Před zavedením EET vystavovalo pouze 7 % respondentů doklady v ručně psané formě, což dosvědčuje dobrou technickou vybavenost podniků, tudíž se dalo předpokládat, že finanční náklady na pořizování nových zařízení nebudou vysoké.

64 % respondentů mohlo dokonce využít současného zařízení. Podniky nejčastěji investovaly do nového softwarového programu nebo do jeho aktualizace, dále pak značná část podniků musela zřídit internetové připojení. Přes 30 % respondentů investovalo do zařízení méně než 5 000 Kč a více jak 40 % respondentů musí měsíčně navíc kalkulovat na zajištění chodu EET v rozmezí od 201 Kč do 500 Kč. Z výsledků korelační analýzy lze soudit, že závislost nákladů na velikosti podniku je velmi nízká. Nízká závislost byla potvrzena i ve vazbě mezi počátečními náklady a měsíčními náklady. Pro některé podniky jsou tyto částky nepodstatné, pro některé naopak likvidační. Kromě nutných investic spatřovaly podniky negativa evidence i v prodlužování doby odbavení zákazníka či v problémech vzniklým v okamžiku, kdy dojde k výpadku internetu. Podniky dále uváděly, že pro ně evidence znamená vyšší administrativní náročnost či jistou ztrátu anonymity. Mezi základní přínosy evidence patří narovnání konkurenčního prostředí v České republice, neboť poctiví podnikatelé nebyli schopni konkurovat těm, kdo řádně a včas neplatí svou daňovou povinnost. Dalším možným přínosem byla pro podniky nutná modernizace pracoviště a využívání nových doplňkových služeb, které získaly pořízením nového softwarového programu.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Míra závislosti proměnných.....	8
Tabulka 2: Typologie podniků dle Nařízení komise EU.....	14
Tabulka 3: Stupně nezákonnosti a způsoby snižování daňové povinnosti.....	17
Tabulka 4: Srovnání modelu dle vynaložených nákladů pro povinné subjekty.....	27
Tabulka 5: Počáteční náklady na projekt e-tržby v roce 2016 (včetně DPH).....	30
Tabulka 6: Předpokládané náklady v letech 2017-2019 (včetně DPH).....	30
Tabulka 7: Fáze zavedení EET.....	31
Tabulka 8: Vyčíslení nákladů – varianta smartphone.....	37
Tabulka 9: Náklady na provoz.....	41
Tabulka 10: Technické specifikace.....	41
Tabulka 11: Souhrnná statistika úctenkové loterie (říjen 2017–leden 2018).....	44
Tabulka 12: Závislost velikosti podniku a výší nákladů.....	55
Tabulka 13: Závislost počátečních nákladů a vybraných proměnných.....	56
Tabulka 14: SWOT analýza dopadů zavedení z pohledů MSP.....	61

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj malých a středních podniků v ČR v letech 2010-2016	11
Obrázek 2: Vývoj zaměstnanců MSP v letech 2010-2016 (v tis.).....	12
Obrázek 3: Vývoj výkonu MSP v letech 2010-2016 (v mil. Kč)	13
Obrázek 4: Lafferova křivka.....	16
Obrázek 5: Vývoj inkasa DPH na celkových daňových příjmech v ČR v letech 2007– 2017 (v mil. Kč).....	19
Obrázek 6: Vývoj inkasa daně z příjmů na celkových daňových příjmech v letech 2007-2017 (v mil. Kč)	20
Obrázek 7: Vývoj šedé ekonomiky v letech 2006–2016 (v % oficiálního HDP).....	21
Obrázek 8: Podíl šedé ekonomiky na HDP u jednotlivých států EU v roce 2016 (v %)	22
Obrázek 9: Rozklad skryté ekonomiky vybraných ekonomických činností dle CZ- NACE v ČR (rok 2012)	23
Obrázek 10: Možnosti zavedení evidence	28
Obrázek 11: Schéma principu on-line evidence	34
Obrázek 12: Pokladní systém Storyous	38
Obrázek 13: Zařízení MARKEETA pro evidenci tržeb	38
Obrázek 14: All-in-one zařízení WINTEC EET.....	39
Obrázek 15: Registrační pokladna Quorion QMP 18.....	40
Obrázek 16: Velikost zkoumaných podniků dle členění Eurostatu	45
Obrázek 17: Rozložení respondentů dle výše ročního obrátu	46
Obrázek 18: Rozložení respondentů dle fáze zapojení do elektronické evidence tržeb .	46
Obrázek 19: Názor respondentů na zavedení elektronické evidence tržeb v ČR.....	47
Obrázek 20: Myšlenka respondentů na ukončení podnikání	48
Obrázek 21: Připravenost systému EET	48
Obrázek 22: Vystavování dokladů před zavedením EET	49

Obrázek 23: Možnost využití současného zařízení	50
Obrázek 24: Nutnost pořízení nového zařízení	50
Obrázek 25: Náklady na zavedení.....	51
Obrázek 26: Náklady na zavedení EET pro malé podniky	52
Obrázek 27: Náklady na zavedení EET pro střední podniky	52
Obrázek 28: Měsíční náklady na provoz EET	53
Obrázek 29: Měsíční náklady na provoz EET u malých podniků.....	54
Obrázek 30: Měsíční náklady na provoz EET u středních podniků.....	54
Obrázek 31: Absolvování školení o EET	56
Obrázek 32: Zaznamenání výpadku EET.....	57
Obrázek 33: Nárůst příjmů státního rozpočtu	57
Obrázek 34: Narovnání trhu vlivem zavedení EET	58
Obrázek 35: Počet subjektů povinných k DPH v letech 2016-2017	60
Obrázek 36: Tržby povinných subjektů v 1. fázi zavádění EET (v mil. Kč).....	67
Obrázek 37: Tržby sledovaných subjektů za 1. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	67
Obrázek 38: Tržby sledovaných subjektů za 2. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	68
Obrázek 39: Tržby sledovaných subjektů za 3. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	68
Obrázek 40: Tržby sledovaných subjektů za 4. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	69
Obrázek 41: Tržby povinných subjektů v 2. fázi zavádění EET (v mil. Kč).....	70
Obrázek 42: Tržby sledovaných subjektů za 1. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	70
Obrázek 43: Tržby sledovaných subjektů za 2. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)	71

Obrázek 44: Tržby sledovaných subjektů za 3. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)
..... 72

Obrázek 45: Tržby sledovaných subjektů za 4. čtvrtletí v letech 2015-2017 (v mil. Kč)
..... 72

Seznam použitých symbolů a zkratek

CAWI	–	počítačové asistované webové rozhovory (Computer Assisted Web Interviewing)
CZ-NACE	–	klasifikační kód ekonomických činností
ČR	–	Česká republika
ČSÚ	–	Český statistický úřad
DIČ	–	daňové identifikační číslo
DPFO	–	daň z příjmů fyzických osob
DPH	–	daň z přidané hodnoty
DPPO	–	daň z příjmů právnických osob
EET	–	elektronická evidence tržeb
EU	–	Evropská unie
FIK	–	fiskalizační identifikační kód
HDP	–	hrubý domácí produkt
IT	–	informační technologie
Kč	–	Korun českých
mil.	–	milión
mld.	–	miliarda
MPO	–	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	–	malé a střední podniky
PC	–	počítač
Q	–	kvartál
SW	–	software
ZDPH	–	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
ZoET	–	Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb

Seznam použité literatury

DE VAUS, D. A. *Surveys in social research*. 5. vyd. Austria: Allen & Unwin, 2002. ISBN 1865086118.

EGER, Ludvík, EGEROVÁ, Dana. *Základy metodologie výzkumu*. Plzeň: ZČU, 2014. ISBN 978-80-261-0418-6.

HAJDUŠEK, Tomáš; VODIČKA, Milan. *První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 211 s. ISBN 978-80-7552-589-5.

LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb z účetního a daňového pohledu*. 1.vyd. Praha: VOX, 2016. 128 s. ISBN 978-80-87480-51-9.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 524 s. ISBN 80-247-0906-6.

Nariadení Komise (ES) č. 70/2001

Nariadení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008

Nariadení Komise (EU) č. 651/2014

PAVLÁK, Miroslav. *Ekonomika malých a středních podniků: studijní opora*. 1.vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2014. 115 s. ISBN 978-80-261-0400-1.

SAMUELSON, Paul Anthony a NORDHAUS, William D. *Ekonomie: 19. vydání*. Vyd. 1. Praha: NS Svoboda, 2013. 715 s., ISBN 978-80-205-0629-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckovy ekonomické učebnice. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

VEBER, Jaromír a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

VOJÍK, Vladimír. *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7357-534-2.

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Internetové zdroje

ALZA.CZ. *Quorion QMP 18 + Quorion EET Box*. [online] 2018 [cit. 17.01.2018].
Dostupné z: <https://www.alza.cz/quorion-qmp-18-quorion-eet-box-sleva-d4849121.htm?o=1>

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR:
ELTRZBY.CZ. *Co potřebuji*. [online] 2016a [cit. 8.12.2017]. Dostupné
z: <http://www.eltrzby.cz/cz/co-potrebuji>

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR:
ELTRZBY.CZ. *Co promyslet než investuji do EET zařízení*. [online] 2016b [cit.
12.2.2018]. Dostupné z: <http://www.eltrzby.cz/data/web/download/informace-kategorizace-eet.pdf>.

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR:
ELTRZBY.CZ. *Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA): Návrh zákona o
evidenci tržeb*. [online] 2016c [cit. 18.1.2018]. Dostupné
z: <http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/RIA.pdf>

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR:
ELTRZBY.CZ. *Technické řešení*. [online] 2016d [cit. 24.11.2017]. Dostupné
z: <http://www.eltrzby.cz/cz/technicke-reseni>

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Kontroly evidence tržeb za období 1.12.2016-
31.12.2017*. [online] 2018 [cit. 12.2.2018]. Dostupné
z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/eet/Statistika%20kontrol%20EET/Kontroly%20evidence%20tr%C5%BEeb%20za%20obdob%C3%AD%201.12.2016-31.12.2017.pdf>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Centrální evidence účtů*. [online]. 2017 [cit. 19.11.2017].
Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/centralni_evidence_uctu/index.html

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)*.
[online] 2017 [cit. 12.2.2018]. Dostupné
z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Maloobchod, kromě motorových vozidel (CZ-NACE 47)*. [online] 2018a [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/45994721/malazfucr031618_4b.xls/57daa5b2-5f78-46b4-8847-14c519ff8f12?version=1.1

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Stravování a pohostinství (CZ-NACE 56)*. [online] 2018b [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/45994721/malazfucr031618_7b.xls/6bb25709-f1a3-493d-b94b-56230face6a8?version=1.1

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Ubytování (CZ-NACE 55)*. [online] 2018c [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/45994721/malazfucr031618_6b.xls/846231eb-ceeb-422f-bf4a-9fdcca7452a1?version=1.1

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Velkoobchod (kromě motorových vozidel) (CZ-NACE 46)*. [online] 2018d [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/45994721/malazfucr031618_3b.xls/9f15638d-2064-439b-ab44-a3f29c2bbcba?version=1.1

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (CZ-NACE 45)*. [online] 2018e [cit. 28.3.2018]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/45994721/malazfucr031618_2b.xls/8deff043-d443-4a63-9738-62e43c3c48fe?version=1.1

DÁŇOVÁ KOBRA. O Daňové Kobře [online] 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: <http://www.danovakobra.cz>

EET POKLADNY. *WINTEC EET*. [online] 2018 [cit. 26.11.2017]. Dostupné z: <http://www.eet-pokladny.cz/WINTEC-EET-pokladna-10-tiskarna-80mm-rezacka-zakaznicky-display-SW-EET-POS-d76.htm>

ELEKTRONICKÁ EVIDENCE TRŽEB OD A DO Z. Vše o EET. *Účtenkovku přestalo hrát 30 tisíc lidí. Zájem má zvýšit zavedení QR kódů*. [online] 2018 [cit. 10.02.2018]. Dostupné z: <http://eet.money.cz/blog/novinky-v-uctenkovce>

FINANČNÍ SPRÁVA. *FAQ*. [online] 2016 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/eet/casto-kladene-dotazy>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Kontrolní hlášení DPH*. [online] 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Mýty a fakta*. [online] 2015 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/eet/myty-a-fakta>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Popis systému*. [online] 2013 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Registr subjektů DPH*. [online] 2018 [cit. 31.3.2018]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-registru-danovych-subjektu/Platci_DPH_2003-2018_k_31-3-2018.xlsx

FINANČNÍ SPRÁVA. *Údaje z výběru daní*. [online] 2017 [cit. 12.2.2018]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

FINANČNÍ SPRÁVA: ETRZBY.CZ. *Náklady na projekt etržby a provoz*. [online] 2017 [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

INFO.CZ *Daňová Kobra zabránila miliardovým únikům. Celníci kontrolují i EET*. [online] 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: <https://www.info.cz/cesko/danova-kobra-zabranila-miliardovym-unikum-celnici-kontroluji-i-eet-3717.html>

MAFRA. *Daňová Kobra zabránila od svého vzniku unikům ve výši 4,1 miliardy*. [online] 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uspechy-danove-kobry-05p-/krimi.aspx?c=A160202_153538_krimi_cen

MINISTERSTVO FINANCÍ. *Informace o čtvrtém slosování Účtenkovky*. [online] 2018a [cit. 28.2.2018]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/informace-o-ctvrtem-slosovani-uctenkovky-31047>

MINISTERSTVO FINANCÍ. *Informace o třetím slosování Účtenkovky*. [online] 2018b [cit. 28.2.2018]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/informace-o-tretim-slosovani-uctenkovky-30733>

MINISTERSTVO FINANCÍ: UCTENKOVKA.CZ. *O účtenkovce*. [online] 2017 [cit. 10.12.2017]. Dostupné z: <https://www.uctenkovka.cz/ouctenkovce#uctenkovka>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Regulace podnikání a snižování administrativní zátěže. Informace o snižování administrativní zátěže podnikání za rok*

2016 [online] 2017 [cit. 2.2.2018]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/regulace-podnikani-a-snizovani-administrativni-zateze/snizovani-administrativni-zateze-podnikatelu/informace-o-snizovani-administrativni-zateze-podnikani-za-rok-2016--230490/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2016*. [online] 2018 [cit. 17.2.2018]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/2017/10/Zprava_MSP_2016.docx

MLADÝ PODNIKATEL.CZ. *Historie podnikání v Čechách: Jak to všechno začalo a kdy vznikly první podniky?* [online] 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: <https://mladypodnikatel.cz/historie-podnikani-v-cechach-t4444>

PAJONK, T. *Reakce na „7 největších pověr o EET“* [online]. 2015 [cit. 26.11.2017]. Dostupné z: <https://web.svobodni.cz/clanky/tomas-pajonk-reakce-na-7-nejvetsich-pover-o-eet>

PODNIKATEL.CZ. *3 modely komunikace s Finanční správou v rámci #EET. Jaké to jsou?* [online] 2015 [cit. 2.12.2017]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/3-modely-komunikace-s-financni-spravou-v-ramci-eet-jake-to-jsou/>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Sněmovní tisk 513 Vl.n.z. o evidenci tržeb – EU* [online] 2016 [cit. 10.10.2017]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=513>

RAIS, Jonáš, ONDŘEJ Klička A Aleš ROD. *Stínová ekonomika v České republice 01/2015* [online] Praha: CETA - centrum ekonomických a tržních analýz, 2015 [cit.17.11.2017]. Dostupné z: http://eceta.cz/wp-content/uploads/2015/11/SE_01_2015_web.pdf

SCHNEIDER, Friedrich. *Estimating the Size of the Shadow Economies of Highlydeveloped Countries: Selected New Results*. [online]. Institute for the Study of Labor. Bonn: Institut of Labor Economics, 2016 [cit 9.10.2017]. <https://www.cesifo-group.de/DocDL/dice-report-2016-4-schneider-december.pdf>

SCHNEIDER, Friedrich. *Size and Development of the Shadow Economy of 31 European and 5 other OECD Countries from 2003 to 2015: Different Developments*. [online] 2015 [cit. 12.10.2017]. Dostupné

z:<http://www.econ.jku.at/members/Schneider/files/publications/2015/ShadEcEurope31.pdf>

SMART SOFTWARE S.R.O. *Markeeta Mini* [online] 2018 [cit. 17.01.2018]. Dostupné z: <https://www.markeeta.cz/obchod/produkt/88-markeeta-mini>

STORYOUS. *Balíčky*. [online] 2018 [cit.17.01.2018]. Dostupné z: <https://storyous.com/cz/objednat/1/balicky>

Seznam příloh

Příloha A: Klasifikační kódy CZ-NACE dle fází zavádění EET

Příloha B: Dotazník

Příloha A

CZ-NACE činností zaváděných dle jednotlivých fází EET (ČSÚ, 2017)

Povinné subjekty spadající do 1. fáze zavádění

55 Ubytování

55.1 Ubytování v hotelích a podobných ubytovacích zařízeních

55.10 Ubytování v hotelích a podobných ubytovacích zařízeních

55.10.1 Hotely

55.10.2 Motely, botely

55.10.9 Ostatní podobná ubytovací zařízení

55.2 Rekreační a ostatní krátkodobé ubytování

55.20 Rekreační a ostatní krátkodobé ubytování

55.3 Kempy a tábořiště

55.30 Kempy a tábořiště

55.9 Ostatní ubytování

55.90 Ostatní ubytování

55.90.1 Ubytování v zařízeních pronájmech

55.90.2 Ubytování ve vysokoškolských kolejích, domovech mládeže

55.90.9 Ostatní ubytování j. n.

56 Stravování a pohostinství

56.1 Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních

56.10 Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních

56.2 Poskytování cateringových a ostatních stravovacích služeb

56.21 Poskytování cateringových služeb

56.29 Poskytování ostatních stravovacích služeb

56.29.1 Stravování v závodních kuchyních

56.29.2 Stravování ve školních zařízeních, menzách

56.29.9 Poskytování jiných stravovacích služeb j. n.

56.3 Pohostinství

56.30 Pohostinství

Povinné subjekty spadající do 2. fáze zavádění

45 Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel

45.1 Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů

45.11 Obchod s automobily a jinými lehkými motorovými vozidly

45.19 Obchod s ostatními motorovými vozidly, kromě motocyklů

45.3 Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů

45.31 Velkoobchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů

45.32 Maloobchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů

45.4 Obchod, opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství

45.40 Obchod, opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství

46 Velkoobchod, kromě motorových vozidel

46.1 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení

46.11 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení se základními zemědělskými produkty, živými zvířaty, textilními surovinami a polotovary

46.12 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s palivy, rudami, kovy a průmyslovými chemikáliemi

46.13 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení se dřevem a stavebními materiály

46.14 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení se stroji, průmyslovým zařízením, loděmi a letadly

- 46.15 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s nábytkem, železářským zbožím a potřebami převážně pro domácnost
 - 46.16 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s textilem, oděvy, kožešinami, obuví a koženými výrobky
 - 46.17 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s potravinami, nápoji, tabákem a tabákovými výrobky
 - 46.18 Zprostředkování specializovaného velkoobchodu a specializovaný velkoobchod v zastoupení s ostatními výrobky
 - 46.18.1 Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s papírenskými výrobky
 - 46.18.9 Zprostředkování specializovaného velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení s ostatními výrobky j. n.
 - 46.19 Zprostředkování nespécializovaného velkoobchodu a nespécializovaný velkoobchod v zastoupení
- 46.2 Velkoobchod se základními zemědělskými produkty a živými zvířaty
- 46.21 Velkoobchod s obilím, surovým tabákem, osivy a krmivý
 - 46.22 Velkoobchod s květinami a jinými rostlinami
 - 46.23 Velkoobchod s živými zvířaty
 - 46.24 Velkoobchod se surovými kůžemi, kožešinami a usněmi
- 46.3 Velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky
- 46.31 Velkoobchod s ovocem a zeleninou
 - 46.32 Velkoobchod s masem a masnými výrobky
 - 46.33 Velkoobchod s mléčnými výrobky, vejci, jedlými oleji a tuky
 - 46.34 Velkoobchod s nápoji
 - 46.35 Velkoobchod s tabákovými výrobky
 - 46.36 Velkoobchod s cukrem, čokoládou a cukrovinkami

- 46.37 Velkoobchod s kávou, čajem, kakaem a kořením
- 46.38 Specializovaný velkoobchod s jinými potravinami, včetně ryb, koryšů a měkkýšů
- 46.39 Nespecializovaný velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky

46.4 Velkoobchod s výrobky převážně pro domácnost

- 46.41 Velkoobchod s textilem
- 46.42 Velkoobchod s oděvy a obuví
 - 46.42.1 Velkoobchod s oděvy
 - 46.42.2 Velkoobchod s obuví
- 46.43 Velkoobchod s elektrospotřebiči a elektronikou
- 46.44 Velkoobchod s porcelánovými, keramickými a skleněnými výrobky a čisticími prostředky
 - 46.44.1 Velkoobchod s porcelánovými, keramickými a skleněnými výrobky
 - 46.44.2 Velkoobchod s pracími a čisticími prostředky
- 46.45 Velkoobchod s kosmetickými výrobky
- 46.46 Velkoobchod s farmaceutickými výrobky
- 46.47 Velkoobchod s nábytkem, koberci a svítidly
- 46.48 Velkoobchod s hodinami, hodinkami a klenoty
- 46.49 Velkoobchod s ostatními výrobky převážně pro domácnost

46.5 Velkoobchod s počítačovým a komunikačním zařízením

- 46.51 Velkoobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem
- 46.52 Velkoobchod s elektronickým a telekomunikačním zařízením a jeho díly

46.6 Velkoobchod s ostatními stroji, strojním zařízením a příslušenstvím

46.61 Velkoobchod se zemědělskými stroji, strojním zařízením a příslušenstvím

46.62 Velkoobchod s obráběcími stroji

46.63 Velkoobchod s těžebními a stavebními stroji a zařízením

46.64 Velkoobchod se strojním zařízením pro textilní průmysl, šicími a pletacími stroji

46.65 Velkoobchod s kancelářským nábytkem

46.66 Velkoobchod s ostatními kancelářskými stroji a zařízením

46.69 Velkoobchod s ostatními stroji a zařízením

46.7 Ostatní specializovaný velkoobchod

46.71 Velkoobchod s pevnými, kapalnými a plynými palivy a příbuznými výrobky

46.71.1 Velkoobchod s pevnými palivy a příbuznými výrobky

46.71.2 Velkoobchod s kapalnými palivy a příbuznými výrobky

46.71.3 Velkoobchod s plynými palivy a příbuznými výrobky

46.72 Velkoobchod s rudami, kovy a hutními výrobky

46.73 Velkoobchod se dřevem, stavebními materiály a sanitárním vybavením

46.74 Velkoobchod s železářským zbožím, instalatérskými a topenářskými potřebami

46.75 Velkoobchod s chemickými výrobky

46.76 Velkoobchod s ostatními meziprodukty

46.76.1 Velkoobchod s papírenskými meziprodukty

46.76.9 Velkoobchod s ostatními meziprodukty j. n.

46.77 Velkoobchod s odpadem a šrotem

46.9 Nespecializovaný velkoobchod

46.90 Nespecializovaný velkoobchod

47 Maloobchod, kromě motorových vozidel

47.1 Maloobchod v nesespecializovaných prodejnách

47.11 Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nesespecializovaných prodejnách

47.19 Ostatní maloobchod v nesespecializovaných prodejnách

47.2 Maloobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky ve specializovaných prodejnách

47.21 Maloobchod s ovocem a zeleninou

47.22 Maloobchod s masem a masnými výrobky

47.23 Maloobchod s rybami, korýši a měkkýši

47.24 Maloobchod s chlebem, pečivem, cukrářskými výrobky a cukrovinkami

47.25 Maloobchod s nápoji

47.26 Maloobchod s tabákovými výrobky

47.29 Ostatní maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách

47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách

47.30 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách

47.4 Maloobchod s počítačovým a komunikačním zařízením ve specializovaných prodejnách

47.41 Maloobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem

47.42 Maloobchod s telekomunikačním zařízením

47.43 Maloobchod s audio- a videozařízením

47.5 Maloobchod s ostatními výrobky převážně pro domácnost

ve specializovaných prodejnách

47.51 Maloobchod s textilem

- 47.52 Maloobchod s železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily
- 47.53 Maloobchod s koberci, podlahovými krytinami a nástěnnými obklady
- 47.54 Maloobchod s elektrospotřebiči a elektronikou
- 47.59 Maloobchod s nábytkem, svítidly a ostatními výrobky převážně pro domácnost ve specializovaných prodejnách
- 47.6 Maloobchod s výrobky pro kulturní rozhled a rekreaci ve specializovaných prodejnách
 - 47.61 Maloobchod s knihami
 - 47.62 Maloobchod s novinami, časopisy a papírnickým zbožím
 - 47.63 Maloobchod s audio- a videozáznamy
 - 47.64 Maloobchod se sportovním vybavením
 - 47.65 Maloobchod s hrami a hračkami
- 47.7 Maloobchod s ostatním zbožím ve specializovaných prodejnách
 - 47.71 Maloobchod s oděvy
 - 47.72 Maloobchod s obuví a koženými výrobky
 - 47.73 Maloobchod s farmaceutickými přípravky
 - 47.74 Maloobchod se zdravotnickými a ortopedickými výrobky
 - 47.75 Maloobchod s kosmetickými a toaletními výrobky
 - 47.76 Maloobchod s květinami, rostlinami, osivy, hnojivy, zvířaty pro zájmový chov a krmivy pro ně
 - 47.77 Maloobchod s hodinami, hodinkami a klenoty
 - 47.78 Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách
 - 47.78.1 Maloobchod s fotografickým a optickým zařízením a potřebami

47.78.2 Maloobchod s pevnými palivy

47.78.3 Maloobchod s kapalnými palivy (kromě pohonných hmot)

47.78.4 Maloobchod s plynými palivy (kromě pohonných hmot)

47.78.9 Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných
prodejnách j. n.

47.79 Maloobchod s použitým zbožím v prodejních

47.8 Maloobchod ve stáncích a na trzích

47.81 Maloobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky ve
stáncích a na trzích

47.82 Maloobchod s textilem, oděvy a obuví ve stáncích a na trzích

47.89 Maloobchod s ostatním zbožím ve stáncích a na trzích

47.9 Maloobchod mimo prodejny, stánky a trhy

47.91 Maloobchod prostřednictvím internetu nebo zásilkové služby

47.91.1 Maloobchod prostřednictvím internetu

47.91.2 Maloobchod prostřednictvím zásilkové služby (jiný než
prostřednictvím internetu)

47.99 Ostatní maloobchod mimo prodejny, stánky a trhy

Příloha B

Dotazník

1) Kolik má Váš podnik zaměstnanců?

- 0
- 1-10
- 11-20
- 21–50
- 51–100
- 100-249
- Více než 250

2) Jaké jsou Vaše průměrné roční tržby?

- Měně než 1 000 000 Kč
- 1 000 001-2 000 000 Kč
- 2 000 001-10 000 000 Kč
- 10 000 001-50 000 000 Kč
- Více než 50 000 000 Kč

3) Do jaké fáze elektronické evidence tržeb spadáte?

- První fáze – od 1. 12. 2016
- Druhá fáze – od 1. 3. 2017
- Třetí fáze – od 1. 3. 2018
- Čtvrtá fáze – od 1. 6. 2018

4) Jaký je Váš názor na zavedení EET v České republice?

- Pro zavedení

- Proti zavedení
- Nestranný

5) Uvažovali jste o ukončení podnikání kvůli zavedení systému EET?

- Ano
- Ne

6) Myslíte, že systém EET byl dobře legislativně a informativně připraven?

- Ano
- Spíše ano
- Průměrně
- Spíše ne
- Ne

7) Před zavedením EET jste využívali pro vystavování daňových dokladů?

- Pouze papírové doklady
- Pokladnu
- Počítač či notebook
- Smartphone či tablet
- Jiné, uveďte:

8) Mohli jste využít současného zařízení při přechodu na EET?

- Ano, bezpoplatně
- Ano, za poplatek
- Ne

9) Před zavedením EET jste si museli pořídit?

- Nic
- Internetové připojení
- Software
- Tiskárnu
- Registrační pokladnu
- Smartphone či tablet
- Počítač či notebook
- Jiné, uveďte:

10) Kolik jste museli investovat při zavádění EET?

- Méně než 5000 Kč
- 5 001-20 000 Kč
- 20 001-50 000 Kč
- Více jak 50 000 Kč

11) Jaké jsou Vaše průměrné měsíční náklady na provoz EET?

- 0 Kč
- 1-200 Kč
- 201-500 Kč
- 501-2 000 Kč
- 2 001-5 000 Kč
- 5 001-10 000 Kč
- Více než 10 000 Kč

12) Zaznamenali jste výpadek systému v průběhu využívání EET?

- Ne
- Ano

13) Absolvoval někdo z Vaší firmy školení na téma EET?

- Ano
- Ne

14) Myslíte si, že příjmy z EET navýšily příjmy státního rozpočtu dle předpokladu?

- Ano
- Ne

15) Myslíte si, že prostřednictvím EET může dojít k narovnání podmínek na trhu?

- Ano
- Ne

16) Jaký je Váš názor na úctenkovou loterii?

17) Jaké přínosy dle Vašeho názoru mělo zavedení EET pro Vaši společnost?

18) Jaké negativa přineslo zavedení EET pro Vaši společnost?

Abstrakt

VILDOVÁ, Michaela. *Přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky v České republice*. Plzeň, 2018 87 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: elektronická evidence tržeb, malé a střední podniky, analýza dopadů, přínosy, negativa

Cílem práce je zhodnotit přínosy a negativa zavedení elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky. Teoretická část práce se zabývá malými a středními podniky, které jsou charakterizovány v první kapitole. Následující kapitola rozebírá problematiku daňových úniků v souvislosti se zavedením elektronické evidence tržeb. Dále je přiblížen systém evidence tržeb v České republice. Na teoretickou část navazuje část praktická, jež začíná analýzou dopadů elektronické evidence tržeb na malé a střední podniky, která je realizována prostřednictvím dotazníkového šetření. Poslední kapitola praktické části zhodnocuje přínosy a negativa na vybrané subjekty.

Abstract

VILDOVÁ, Michaela. *Positive and negative aspects of introduction of an Electronic Registration of Sales to small and medium-sized enterprises in the Czech Republic*. Pilsen, 2018. 87 p. Diploma thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: electronic registration of sales, small and medium-sized enterprises, business impact analysis, positive and negative aspects

The aim of this diploma thesis is to evaluate the positive and negative aspects of the introduction of the electronic registration of sales to small and medium-sized enterprises. The theoretical part of the thesis deals with a characteristic of small and medium-sized enterprises that are introduced in the first chapter. The following chapter examines the issue of tax evasions in connection with the introduction of the electronic registration of sales. Furthermore, there is an introduction of registration of sales in the Czech Republic. The theoretical part is followed by the practical part, which begins with a business impact analysis of the electronic registration of sales on small and medium-sized enterprises. It is realized by a questionnaire. The last chapter of the practical part evaluates positive and negative aspects in the selected entities.